

ვესტინგო ჟანკოტიანი

**მეფეობა
და მემკვიდრეობა**

წიგნი გამოიცა ქ. გორის მუნიციპალიტეტის მაჟორიტარი პარლამენტარის იოსებ მაკრახიძის ბიუროს ინიციატივითა და ჩემპიონების, პრიზიორების, მწვრთნელებისა და ფედერაციების ერთობლივი ძალისხმევით.

წიგნზე მუშაობის პროცესში აღმოჩენილი დახმარებისთვის ავგორი უღრმეს მადლობას მოახსენებს: გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორს, ფიზ. კულტურისა და სპორტის დამსახურებულ მოღვაწეს ბატონ ალექსანდრე იაშვილს, ცნობილ სპორტულ პუბლიცისტს ვასილ ბალახაძეს, ა. შოშიაშვილს, მ. მირუაშვილს, ი. ბუხრიკიძეს, ჰ. მაყაშვილს, გ. თენაძეს, ნ. სხიერელს, შ. გაგუას, ვ. ციცქიშვილს, ბ. ყულუმბეგაშვილს, ნ. ანდლულაძეს, თ. კაბულაშვილს, ე. პატარაძეს, თ. ორჯონიკიძეს, ნ. ექვთიმიშვილს.

რედაქტორი: დარეჯან ჭანკოგაძე

კორექტორი: ლოლო გოცირიძე

კომპ. უზრუნველყოფა: შალვა მურადაშვილი

გარეკანზე – გორის ციხის დასავლეთის მხარე „ლომჭაბუკით“
და ვლადიმერ ხინჩეგაშვილი

შესავალი

„სპორტი გულისხმობს თავისუფალი ან ორგანიზებული სახით ფიზიკური საქმიანობის ყველა ფორმას, რომლის მიზანია ფიზიკური და გონებრივი შესაძლებლობების გაუმჯობესება, სოციალური ურთიერთობების განვითარება, ან ყველა ღონის შეჯიბრებებზე ურთიერთობების განვითარება, ან ყველა ღონის შეჯიბრებებზე შედეგების მიღწევა“.

ევროპის სპორტის ქარტია

საქართველო უძველესი სპორტული ქვეყანაა, მას ერთ-ერთი მოწინავე ადგილი უჭირავს მსოფლიო სპორტულ მოძრაობაში. ეს კანონმომიერი მოვლენაა, რადგანაც სპორტულ ტრადიციებს საქართველოში მრავალსაუკუნოვანი ისტორია აქვს. მაშინაც კი, როცა საქართველო მუდმივად იმყოფებოდა მტრების თავდასხმების პირობებში, ქართველი ხალხი დიდ ყურადღებას უთმობდა ქალიშვილებისა და ვაჟების ფიზიკურ წვრთნას; ასეთ სახეობებს კი, როგორებიცაა ჭიდაობა, ლელობურთი და სხვა ეროვნული თამაშები – თავისი თვითმყოფადი კულტურა გააჩნდათ ოდითგანვე.

საქართველოში სპორტის განვითარებამ თავის უმაღლეს დონეს მიაღწია XX საუკუნის 50-იანი წლებიდან ვიდრე დღემდე.

საქართველოს წარგზავნილებს არაერთხელ აღუმართავთ ქართული ეროვნული ღრძობა და აუქლერებიათ საქართველოს ჰიმნი სპორტის სხვადასხვა სახეობაში ოლიმპიურ თამაშებზე, ევროპისა და მსოფლიოს ჩემპიონატებზე და საერთაშორისო ღონის ტურნირებზე.

**ალექსანდრე იაშვილი, პროფესორი,
სპორტის დამსახურებული მუშაკი**

* * *

გასული საუკუნის ოციანი წლების მეორე ნახევრიდან სახელმწიფო მნიშვნელობის საქმედ იქცა ახალგაზრდობის ფიზიკური აღზრდა და ფიზკულტურულ-გამაჯანსაღებელი მასიური მოძრაობა, რომელიც შემდგომ წლებში დაიხვეწა და სპეციალიზირებულ მიმართულებებად ჩამოყალიბდა შესაბამის პროგრამებში.

საქართველოში შეიქმნა ყველა პირობა, რათა აღორძინებულიყო სპორტის მივიწყებული ეროვნული ორთაბრძოლები თუ თამაშები და მათ საფუძველზე განვითარებულიყო, პირველ რიგში, სპორტის კლასიკური სახეობები.

საქართველო აქტიურად იყო ჩართული ყოფილი საბჭოთა კავშირის ე.წ. საკავშირო სპარტაკიადებში, სადაც ქართველმა სპორტსმენებმა არაერთხელ ისახელეს თავი და დაიმსახურეს უმაღლესი სინჯის მედლები თუ დიპლომ-სიგელები.

მეორე მსოფლიო ომმა შეაფერხა სპორტის სახეობების განვითარება და სრულყოფა, თუმცა უკვე 1946-1947 წლებიდან მიღებულ იქნა სპორტის აღორძინების ახალი პროგრამები და საქართველოც აქტიურად ჩაება დიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ღონისძიებებში. დაიწყო სპორტული მოედნებისა და დარბაზების მასიური მშენებლობა და ახალი ტექნიკური საშუალებებით აღჭურვა.

წლიდან-წლამდე იზრდებოდა სპორტული მუშაობის დაფინანსება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, რასაც სულ მალე მოჰყვა პირველი მნიშვნელოვანი წარმატებები. საქართველოში ნახგომისებურად გაიზარდა სპორტული თანრიგის მქონე სპორტსმენთა რიცხვი და ე.წ. საკავშირო ნაკრებებში ქართველ სპორტსმენთა რაოდენობა.

სპორტის, როგორც ცხოვრების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან

სფეროს, განვითარების ახალი ბიძგი მისცა ე.წ. საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატების პრიზიორებისათვის ოქროს, ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედლების შემოღებამ.

სულ მალე (მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ) ყოფილი საბჭოთა კავშირის სპორტულმა ორგანიზაციებმა თანდათან დაიწყეს საერთაშორისო გაერთიანებებში და ფედერაციებში შესვლა სპორტის სახეობების მიხედვით. პირველი ნაბიჯები გადადგეს ფეხბურთელებმა და ძალოსნებმა. შემდეგ კი მათ კვალს გაჰყვნენ მძლეოსნები, კალათბურთელები, მოჭიდავეები, მოცურავეები, მოჭადრაკეები და ა.შ.

ბუნებრივია, რომ ამ მასშტაბურ სპორტულ მოძრაობაში თავისი ღირსეული ადგილი ეკავა სპორტულ საქართველოს და, რაღა თქმა უნდა, ქ. გორს, რომელიც წარმატებული გახლდათ ჯერ ისტორიულად გრადიციულ სპორტულ პაექრობებში; შემდგომ კი ახლად დამკვიდრებულ და განვითარებად სახეობებში; მალე კი საქართველო ჩაება ოლიმპიურ მოძრაობაში (1952 წ.) და ქვეყანას მოეწოდებინა პირველი ოლიმპიური ჩემპიონები (დ. ციმაკურიძე, რ. ჩიმიშკიანი და მედეა ჯუღელი). ამ წლებიდან იწყება ასევე გორელ სპორტსმენტთა გრიუმფალური სვლა მსოფლიო დონის შეჯიბრებებისაკენ და იქ მოსაპოვებელი მედლებისაკენ.

წინამდებარე წიგნი ეძღვნება გორელ სპორტსმენტებს, რომლებმაც ბოლო 60 წლის განმავლობაში სხვადასხვა სპორტულ არენაზე არაერთხელ ააფრიალეს საქართველოს ეროვნული დროშა და დაატკბეს გულშემატკივართა ყურთასმენა საქართველოს ჰიმნით.

ქ. გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორის ბაგონ ალექსანდრე იაშვილის ცნობით, გორელმა სპორტსმენტებმა მოიპოვეს (ევროპის, მსოფლიოს და ოლიმპიური თამაშების მასშტაბით) 35 ოქროს, 28 ვერცხლის და 32 ბრინჯაოს მედალი (ალარაფერს ვამბობს საბჭოთა კავშირისა და საქართველოს ჩემპიონობის სამივე სინჯის უამრავ მედალზე).

არ იქნება გადაჭარბებული, თუ ვიტყვით, რომ მაღალი სინჯის მედლების ასეთი რაოდენობა შეშურდებოდა გორის რაიონისა და ქ. გორის მოსახლეობის თანაბარი რაოდენობების მქონე ნებისმიერ რეგიონს.

ბარაქალა თქვენს შემართებას, გორელო ჩემპიონებო!

დაბოლოს აღვნიშნავ, რომ მოუთმენლად დაველოდებით მკითხველების შენიშვნებს და რეკომენდაციებს, რათა მოსალოდნელი შეცდომები გამოსწორებულ იქნას წიგნის მეორე ნაწილში.

ავტორი

కనకం

ამონარიდები გიორგი ლეონიძის წიგნიდან „სტალინი. ბავშვობა და ყრმობა“

ყველივრის კვირა დამდგარა,
ხმაურობს ღუქან-ბამარი,
ხალხია მოზღვავებული,
სადაც დგას გორის გაძარი...

გაჭედელია ქუჩები,
აივნები და ბანები,
დახაფრულია ხეებიც –
ჩიგების დასაბძანები.

ძმური ჩხუბია, – კრივია,
გულდაკვერილი ვაჟების,
ხმალმომშეულებს გამოაქვთ
გასაშინჯავად მაჯები.

.....
შენი ჭირიმე „ფთიანო“,
დაჰკარ, არ დააგვიანო!
კაცს ჩინჩხვარივით დალეწავ,
მშვიდობა-გუნებიანო!

მოკრივე ნიკა ხოდელს

ჭირიმე შენი „ხოდელო“,
ეგრე დაუხვდი წინასა,
შენი ამბავი რომ ვიცო,
მუშგით გაამგვრე რკინასა!

.....
ეგნატანთ იაკობა,
მოდის, როგორც გემი ზღვაში.
მის მუშგს უნდა განა მკობა?
ვენაცვალე ბიჭს უღვაშში!
მას რა ძალა დააკავებს? –
ითხლაშუნებს მძიმე მკლავებს.

და კიდევ: „...შემოკრული აქვთ მაჯები
ტყავით და ხელსახოცებით.
– ან გავიმარჯვებთ, ბიჭებო,
ან კრივში დავიხოცებით!“

ნებისმიერ ქვეყანაში, ნებისმიერი სიახლე (კულტურულ-საგანმანათლებლო, მეცნიერული, სპორტული, ეკონომიკური, სამედიცინო თუ სხვა), უიშვიათესი გამონაკლისის გარდა, იბადება, ფეხს იკიდებს და ვითარდება ამა თუ იმ ქვეყნის მთავარ რეგიონში, რაიონში თუ ქალაქში (ანუ დედაქალაქში).

ასე გახლდათ საქართველოშიც, როდესაც პირველი მოკრძალებული ნაბიჯები, თანამედროვე კრივის სფეროში, გადაიდგა სწორედ ქალაქ თბილისში და შემდგომ უკვე, სხვადასხვა ხელშემწყობი ფაქტორების წყალობით, გადაინაცვლა და თანდათან (მეგ-ნაკლები ინტენსივობით) განვითარდა ე.წ. პერიფერიებში და, რაღა თქმა უნდა, ქალაქ გორშიც.

ქართულ სპორტულ ასპარეზობებს შორის ოდითგანვე დიდი პოპულარობით გამოირჩეოდა კრივი, რომელიც საუკუნეების განმავლობაში იხვეწებოდა, ვითარდებოდა, სულ უფროდაუფრო მეტ გეოგრაფიულ სივრცეებს იპყრობდა, ვიდრე თანამედროვე ფორმითა და შინაარსით ჩვენამდე მოაღწევდა. კრივი ხალხში დაიბადა და ხალხმავე განავითარა.

კრივი იყო და არის ადამიანის ფიზიკური და სულიერი წრთობის ერთ-ერთი საუკეთესო და ეფექტური საშუალება.

ისტორიული წყაროებისა და თანამედროვე მიმოხილველთა თუ მწერალ-ჟურნალისტთა გამოკვლევებით იკვეთება ის გარემოება, რომ თბილისის შემდეგ კრივმა უპირატესი განვითარება მოიპოვა გორსა და თელავში (სხვა ქალაქებთან და რაიონულ ცენტრებთან შედარებით).

მოკლე მიმოხილვის სახით მოვიყვანთ ამონარიდებს სხვადასხვა წყაროებიდან (ავტორები ვ. სიღამონიძე, ვ. აბრამიშვილი, ვ. შიუკაშვილი, თ. გაჩეჩილაძე, ი. აივაზიშვილი, გ. ალავერდაშვილი), რომლებიც ნაწილობრივ მაინც შექმნიან წარმოდგენას საქართველოში კრივის განვითარების შესახებ. აქვე ვიგყვით, რომ საწყის ეტაპზე ისტორიამ უპირატესად შემოგვინახა კოლექტიური კრივის ამსახველი ფაქტები, ანუ როდესაც ადამიანთა ცალკეული ჯგუფები ან დასახლებული პუნქტების (კერძოდ ქალაქების) სხვადასხვა უბნები უპირისპირდებოდნენ ერთმანეთს და როგორი გასაკვირიც არ უნდა იყოს – იყენებდნენ ხის ხმლებს და შურდულებსაც კი. რა თქმა უნდა, იყო პიროვნული კრივიც (ორი პიროვნების შერკინება).

„...კრივი თავისებური თეატრალური სანახაობა იყო. მის სანახავად თითქმის მთელი ქალაქის მცხოვრებნი, საზეიმოდ გამოწყობილი ახალგაზრდა თუ მოხუ-

ცი, ბავშვებიც კი გამოიშლებოდნენ ხოლმე მოსახერხებელ მიდამოებში, რათა უფრო კარგად დაენახათ მოკრივეთა შეჯიბრება.

კრივში შეჯიბრებებს ხშირად ესწრებოდნენ ხოლმე ცნობილი პოლიტიკური თუ საზოგადო მოღვაწეები. ამ მხრივ ისტორიაში შემონახულია ცნობები გრ. ორბელიანის შესახებ, რომელიც მეგობარ და თანამესუფრე, საუკეთესო ფალავან ლოპიანასთან ერთად ხშირი სტუმარი ყოფილა ამგვარი ასპარეზობების.

1802-1806 წლებში საქართველოში ეწყობოდა დიდი ასპარეზობები კრივში.

უმთავრესი სალდასგის კრივები (კრივი ხის ხმლითა და შურდულით) იმართებოდა ყველიერში, თავდებოდა დიდმარხვის პირველ დღეს და ჰქონდა თავისი ისტორიული სახელწოდება **ყეენობა**, ე.ი. ყაენთა აჯანყება.

ყეენობა იმართებოდა ყველიერის ორშაბათს დილაადრიანად ქალაქის სხვადასხვა ნაწილში და მთავრდებოდა შაბათს.

დაპირისპირებულ მხარეებს წინ მიუძღოდათ ყაენი თავისი ამალით. ამალის წინ მიჰქონდათ დროშები ყველა ქუჩიდან თითო. უკრავდნენ ბურნაბე, დაფდაფბე, ბობლანებბე, საყვირბე. მღეროდნენ სალაშქრო სიმღერებს. მოშაირენი მოუთხრობდნენ ხალხს წარსულის საგმირო საქმეებზე, გამორჩეულ პირთა ღვაწლსა და სიმამაცებზე.

როდესაც გამოივლიდნენ ქალაქგარეთ, მეზობოლები (მოხსუბრები) თავთავიანთ მოხერხებულ ადგილებს იჭერდნენ. ორივე „მგრული“ მხარე დაბანაკდებოდა ერთიმეორის პირისპირ და თაღარიგს იჭერდნენ – არჩევდნენ თავდასხმის ადგილებს და თავმესაფარს. ცდილობდნენ ჯაშუშების შემწეობით გაეგოთ მოწინააღმდეგეთა განლაგება და ძალების სახეობა და რაოდენობა.

უნდა აღვნიშნოთ, რომ შემონახსენებ სამ ქალაქში (და სხვაგანაც) შეჯიბრი კრივში მიმდინარეობდა თითქმის ერთი სცენარით და მსგავსი ტექნიკური თუ სხვა საორგანიზაციო საშუალებებით, ამიგომ შედარებით ვრცლად მოვიყვანთ გორში კრივის მწვრთნელების ისტორიას, სახელოვან მოკრივეთა და მწვრთნელების შესახებ მონაცემებს.

2006 წელს გორელმა პოეტმა, ქურნალისგმა და საზოგადო მოღვაწემ ვ. შიუკაშვილმა გამოსცა წიგნი სახელწოდებით „შიდა ქართლელთა კრივი“. ავტორმა სხვადასხვა ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით და კრივის სფეროში მოღვაწე ადამიანების დახმარებით, შესძლო მკითხველისათვის ეჩუქებინა საინტერესო წიგნი, რომელშიც ბევრი მნიშვნელოვანი მასალაა საიმისოდ, რომ ნათლად წარმოვიდგინოთ სპორტის ერთ-ერთი ლამაზი და რაინდული ხასიათის სახეობის დაფუძნება-განვითარების პერიპეტეები ძველ გორში.

მკითხველს უცვლელად ვთავაზობთ რამდენიმე ამონარიდს აღნიშნული წიგნიდან.

ბევლ გორში კრივი საოცარი პოპულარობით სარგებლობდა. ერთ-ერთ ქართულ საისტორიო წყაროში ვკითხულობთ: „კიდევ ბემოთ უბანმა გაიმარჯვა ისე, რომ საბღვარს გადავიდნენ და ხუდაანთ კარებამდეს გალაღეს ქვემოთ უბნელები.

ქვემოთ უბნელების წინამძღოლი და მშველელი, როგორც იმ მხარის მემამულე, თ. ნ. დ-ე იყო. ამ ბრძოლის ველზე ორი დღე წინ დახტოდა კაი ბელადივით, ფულითაც ასაჩუქრებდა მოკრივეებს, ბოლოს საკმაოდ შორიდან უთანაგრძნობდა ქვემო უბნელების მწუხარებას“.

ასევე დიდად საინტერესოა 1886 წლის 25 თებერვლის გაზეთ „ივერიაში“ დაბეჭდილი წერილი გორში მოწყობილ მოკრივეთა ასპარეზობის შესახებ: „ყველიერის პირველი კვირიდან დაწყებული, მუდამ შუადღის შემდეგ სობორის ქუჩაზე და შუა ბაზარში გავლა ძლიერ ძნელი იყო მოკრივე ხალხის სიმრავლისაგან. გორელები გაიყვნენ ორ ნაწილად, ქვემო უბანი ცალკე და ბემო უბანი ცალკე გადავიდა. ბემო უბანი დაბანაკდა სობორის ქუჩაზე და ქვემო უბანი შუა ბაზარში...“

მოკრივე ხალხის გარდა მაყურებელი დიდძალი ხალხი იყო. მთელი ქუჩა თავიდან ბოლომდისინ, ბინები, სახლის ფანჯრები, მოაჯირები, სადაც კი რომ კედელზე ფეხის მოსაკიდი იყო და სხვა, ისე იყო ფერად-ფერადი ხალხით გაშისილი, რომ ნემსი არ ჩავარდებოდა. არასდროს არ ყოფილა ამდენი ხალხი. ბემო უბნელებმა გამართეს დაფა-მურნაზე თამაშობა სობორის ქუჩაზე და ელოდებოდნენ როგორმე ჩამოეგყუილებინათ ქვემოუბნელები.

ქვემო უბანმა ფეხი არ მოიცივალა შუა ბაზრიდან. ბოლოს, ბემოუბნელები თავიანთი დაფა-მურნით მიუხგნენ ქვემოუბნელებს შუა ბაზარში და გაიმართა ათი წამის განმავლობაში საშინელი გაცხარებული მუშტი-კრივი. და როცა ქვემოუბნელებმა გაირეკეს ბემო უბნელები, ამ დროს მაყურებელი ხალხის სიმძიმისაგან უცებ დაეშვა შუა ბაზარში ჩარდახი და პანგა-პუნგით ყირამალა წამოვიდა ბევიდან ხალხი. ამათში იყვნენ რამდენიმე მანდილოსნებიც და დაეცნენ მოკრივე ჯგუფ ხალხს. ამათი იღბალი, რომ ძირს არავინ დაეცა, თორემ სულს ვეღარ ჩამოაწევდნენ.

მოკრივე ხალხზე არაფრად იმოქმედა ამ ამბავმა, გაცხარებულნი ერთმანეთს სცემდნენ და ფეხს არ არიდებდნენ ჩამოცვნილ ხახლს. რამდენიმე წამის შემდეგ ორი კაცი გამოიგანეს ცოცხალ-მკვდარი. ერთი სრულიად განობემიხდილი იყო და ხმას ვეღარ იღებდა. მეორე საშინლად გულსაკლავად კვნესოდა. საეჭვი არის მათი მორჩენა“.

მეცხრამეტე საუკუნის მიწურულს, ქალაქ გორს არაერთი განთქმული მოკრივე ამშვენებდა. მათ შორის განსაკუთრებით უნდა აღვნიშნოთ: არაჩვეუ-

ლებრივი ფიზიკური ძალის მქონე, ვაჟკაცურად მოხუბარი სოსო ხოდელი. მუდამ საბრძოლველად შემართული „გლადკა“ – მედროგე, ლომისთათება სირაჯი – ვასო ტეტუნაშვილი, რომელიც შევარდენივით შეიჭრებოდა ხოლმე ბრძოლაში და ამიგომ უწოდეს „ფთიანი“. ქვემოუბნელების სახელოვანი მოკრივე გახლდათ კალაგომი გიგა შევარდნაძე, რომელიც მეგოქეს ქარიშხალივით დააგყდებოდა ხოლმე და ამის გამო ხალხმა „ხორველა“ შეარქვა. მაგარ მოხუბრად ითვლებოდა ხიდისთაველი კაკა აბაზაშვილი, მეგსახელად – „ნოლა“. მეგად სწრაფი და მოქნილი მოკრივე იყო სირაჯი ვანო მამუნაშვილი. მას მეგსახელად „გოჭი-ბიჭს“ ეძახდნენ.

კარგ მოკრივედ იცნობდნენ ღურგალ სიმონ მურადოვს – „საცერას“. მეგად წარმოსადეგი ვაჟკაცი იყო დიდი ძალ-ღონით აღჭურვილი მიკიგანი ვასო, მეგსახელად „მეშოკა“.

გორელების დიდი სიყვარულით და პატივისცემით სარგებლობდა 140 კილოგრამიანი გოლიათი, მოკრივე და მოჭიდავე სირაჯი იაკობ ეგნაგაშვილი. ის ყველასთან არ კადრულობდა შებრძოლებას. მხოლოდ სახელგანთქმულ მეგოქეებს ერკინებოდა...

ასეთივე სწორუპოვარი ათლეგი იყო მისი შვილი, მოკრივე და მოჭიდავე საშა (ალექსანდრე) ეგნაგაშვილი, რომელმაც რუსეთის ლეგენდარულ მოჭიდავეებთან: მსოფლიო ჩემპიონ ივან ბაიკინთან და ნიკოლოზ ვახგუროვთან 40 წუთიანი ორთაბრძოლა ფრედ დაამთავრა!.. საშა ეგნაგაშვილი იყო სგალინთან ძალიან დაახლოებული პიროვნება (შესახედავად ძალიან ჰგავდა სგალინს...) მუშაობდა მოსკოვში, კრემლში, მინიჭებული ჰქონდა გენერალ-ლეიტენანტის წოდება.

მეცხრამეგე საუკუნის გამოჩენილ გორელ მოკრივეთა სახელებმა არაერთხელ გაიელვეს დიდი ქართველი პოეტის, გიორგი ლეონიძის ეპოპეაში „სგალინი, ბავშვობა და ყრმობა“.

გორული კრივის სურათები არაჩვეულებრივი ოსტატობით აქვს ასახული ცნობილ მწერალს, დავით სულიაშვილს. იგი თვითონ იყო ამ რიგუალების შემსწრე და, ამდენად, მისი მონათხრობი ორმაგად საინტერესო და შთამბეჭდავია:

„ციხის დასავლეთი კედელი გახურებულ თონესავით გიბგიბებს. სხივები თანდათან ბევით აიწვევენ, მალე კედელი დაიხრდილება და გორიჯვარბე აბმინდება... მიწყნარებულ ქუჩებს მწუხრი ფერი ეფინება. ეკლესიებისა და შენობების კედლები მიგოვებულ ნანგრევებს ჰგვანან...“

საკრებულოსა და ოქონას შორის ჩუსგებიანი პაგარა ბიჭები დარბიან, დაკეცილ დარაბებს წინ ჩერდებიან, თავს იყრიან, თითქოს, ვიდაცას უცდიან, მოუსვენრობენ.

დახურულ ბაზარში დარაბები სისწრაფით იკეცებიან, ნოქრები საკრებულოს კიბებზე ჩამოცვივდებიან, ქუჩაზე რომ გამოვლენ, ქვედა უბნისაკენ წავლენ... შექუჩდებიან...

მიმოსვლა ხშირდება, ხალხი ემაგება. კაკარდიანები, ხალათიანები და ფიჯაკიანები ფილაქნის პირად ეწყობიან. სახლების ერდოებზე, კიბეებზე და აივნებზე თავდახურული ქალები და ბავშვები გადმოსხდებიან. ჩოჩქოლი მაგულობს. პაგარა ბიჭები შუა ქუჩაზე გადადიან, ხალხიც თან მიჰყვება.

ორი ბანაკი ერთმანეთს დაუპირისპირდება, – ბელა და ქვედა უბანი დღეს უკანასკნელად შეებრძოლებიან ერთმანეთს, რომელიც გაიმარჯვებს, ამ წლის პირველობა მისია.

ორი ბანაკის შუა დარჩენილი ალაგი თანდათან მცირდება, ერთმანეთს უახლოვდებიან. მომრდილებს პაგარა ბიჭები თან მიჰყავთ, რაღაცას არიგებენ, აქემებენ და ყოჩებივით ერთმანეთს აახლოებენ...

ბელაუბნიდან ერთი უქამრო ხალათიანი ბიჭი ხელების ქნევით წამოვიდა. ქვევიდან მისი გოლი დაუხვდა. ერთმანეთს სილები გააწნეს, მუშგებიც მიაყოლეს. ახლა ორივე მხრიდან გადმოცვივდნენ. ჯგუფური კრივი გახურდა... წრე მოირკალა...

„მიდი, მიდი! ბელ მიდი!.. ეგრე! დასცხე!“ უყვირიან ბევიდანაც, ქვევიდანაც. პაგარებს ამხნევენ, აწვებიან. მალე წრიდან პაგარა ბიჭები გამოძვრებიან, მათ მომრდილები შეცვლიან. ახლა კი ღაგა-ღუგი შორს ისმის...

მაყურებელთა ათასი გული გამალებით სცემს, სახე იღმიჭება, ხან გაიშლება, მხრებით ერთმანეთს აწვებიან, ჭვინტებზე დგებიან – „ოხ, შენი ჭირიმე!.. მიდი!.. დასცხე!“ – გასძახიან. ახლა ქვედაუბნელებმა გაიგანეს. ასტეხენ ყიჟინას – „აი, ეგრე, აი!.. მიდი! ბელ მიდი!..“

ბელაუბნელების მხრიდან ჭაბუკების ახალი ნაკადი შეიჭრა. წრე შემჭიდროვდა, შედგა... დაღლილები, დასისხლიანებულები წრეში ველარ ძლებენ და წრიდან გავლენ, ემოებში შეცვივდებიან, წყალს მოითხოვენ და სისხლიან ცხვირ-პირს დაიბანენ, ქამრებს ისწორებენ, ქუდს ეძებენ. მერე მაყურებელთა შორის ჩადგებიან...

ბელაუბნელების მძლავრმა ნაკადმა წრე კვლავ გაარღვია. ქვედა უბანი გაიფანტა. ხალხი ერთმანეთში აირია. აწეული მუშგებით, დაკარწახებული მკლავებით, ყვირილით და გინებით ბელაუბნელები მირბიან... ხალხიც უკან მიჰყვება. ოქონამდის ჩაცვივდებიან და უეცრად ნახევრად დაკეტილი ღუქის დარაბიდან მკლავდაკარწახებული, აკალთებული ცნობილი მოკრივეები – ხოლერა, ორი ძმა გოჭი-ბიჭი, გლადკა და ლოხოშა მათ წინ აღიმართებიან...

გაიმართება ხელჩართული კრივი, მუშტების გრიალი, დაგა-ღუგი, შეძახილი, ყიჟინა და სილების ლაწალაწი...

მელაუბნელები მირბიან, ხალხიც მისდევს. პაგარა ბიჭები მიხტან. „ეგრე, აი! მიდი, მელ მიდი!“

ახლა კი გამარჯვება ქვედა უბნელებს დარჩებოდათ, რომ ძველი მოკრივე, ცნობილი ხოდელი – კამეჩივით მძლავრი, მხარბეჭიანი და ძარღვებიანი – მათ წინ შედგა. შედგა და სირბილი შეაჩერა. გვერდში მას ეგნატაშვილი და აგოცელი ამოუდგა...

კაი მოკრივე ბოლოს გამოვაო, – ნათქვამია...

კრივი ერთ ადგილას შედგა, შედედდა... ბოძებივით მიწაზე დაბჯენილი მუხლები, კვახისოდენა მუშტი... ვერავინ უძლებს და ნელი ნაბიჯით, მსხვილი და მხარბეჭიანი ხოდელი მიდის... წინ არავინ უხვდება და ოქონამდის რომ ჩარეკავს, – შედგება... ქვევიდან არავინ გამოდის და გამარჯვება მელაუბნელებს რჩებათ...

უკვე დაბინდა... მაყურებლები ნელ-ნელა ვიწრო ქუჩაში ძვრებიან, სიბნელეში იშლებიან, ერდოებიდან და კიბეებიდან ჩამოდიან. გვირაბივით ჩაშაფებული ქუჩა მიყუჩდება, უდაბნოვდება...

მეორე დღეს სკოლაში მოკრივეების ამბავს ჩვენ ვაგრძელებდით... ქვედა და ზედა უბნების ნაცვლად, ჩვენ კლასებად ვიყოფოდით, ერთი კლასი მეორეს ეკრივებოდა.

როგორც დიდ კრივში, ჯერ პაგარები გამოდიოდნენ, მათ დიდები მიემშველებოდნენ. მეოთხე კლასელები რომ გამოცვივდებოდნენ, წინ აღარავინ ხვდებოდა. გამარჯვებაც მათ რჩებოდათ.

ჩვენ გვყავდა ჩვენი გმირი მოკრივეები, – ხოდელის ადგილს მსხვილთავა ძაგნიძე, ხოლერას მაგიერ – ალექსი მაჭარაშვილი, გოჭიბიჭობას მოხისელი გელა იჭერდა“...

მიუხედავად იმისა, რომ მაშინდელი კრივი ბევრ მაყურებელს იზიდავდა და უამრავი ხალხი ესწრებოდა, ისიც აღსანიშნავია, რომ ხშირი იყო გრავმები, მოჩხუბართა დასახიჩრება და ზოგჯერ – სიკვდილიც...

ამ მიზეზთა გამო საქართველოს ქალაქებში თანდათან აკრძალეს ასეთი სანახაობანი და გორშიც, მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოს, მაზრის უფროსი რევამ ერისთავის ბრძანების გამო, 1896 წლის შემდეგ კრივი აღარ გამართულა.

გორის კრივზე საინტერესო მასალებს აქვეყნებს ბატონი ვაჟა აბრამიშვილი თავის მცირე მოცულობის, მაგრამ ღრმაშინაარსიან წიგნში „ნაცნობი და უცნობი სგალინი“.

გავეცნოთ, შედარებით, მოკლე ამონაწერს აღნიშნული წიგნიდან:

„ცნობილია გორელთა კრივი, რომელიც ძალ-ღონესთან ერთად ჭკუა-გონებასაც მოითხოვდა.

კრივში შეძენილი გამოცდილება შემდგომში, მეორე მსოფლიო ომში საფუძვლად დაედო ფაშიზმის განადგურებას. ომის დამგვირგვინებელი გორის კრივში ნაკურთხი სოსო ჯულაშვილი, შემდგომში – სგალინი გახდა.

გამოჩენილმა ქართველმა მსახიობმა აკაკი ვასაძემ სტუმრად ყოფნის დროს თვით სგალინისგან მოისმინა:

„მარტივად გეგყვით, სტრაგეგიისა და ტაქტიკის მხრივ როგორ ვაჯობეთ ფაშისტების სამხედრო მეცნიერებას.

გორში ორი სასწავლებელი იყო: სასულიერო სკოლა და სამოქალაქო, სამოქალაქოებს „გოროდისტებს“ ვეძახდით, რაც ძალზე აბრაზებდათ. ჩვენსა და მათ შორის გაუთავებელი პაექრობა და ჩხუბი იყო. გაბაფხულს კრივში გვიწვევდნენ სამოქალაქო სკოლის მაგარ-მაგარი ბიჭები.

ერთ გაბაფხულს მოდის პეგა და მეუბნება – რაღა უნდა ვიღონოთ, რომ გოროდისტებმა კრივში აღარ დაგვჯახბონო. ბევრი ვიფიქრეთ, მერე შევყარეთ კლასელები და მეც ასეთი წინადადება წამოვაყენე: მთელი სასულიერო სასწავლებელი სამ მოკრივე ჯგუფად დაყავით. პირველ ჯგუფში სუსტი მოკრივეები უნდა შეგვეყვანა, მეორე ჯგუფში ძლიერნი და მესამე ჯგუფში – უძლიერესნი, ვინც კი გვყავდა. ჯერ ეს სუსტები უნდა მიგვეშვა გოროდისტების წინააღმდეგ, გოროდისტები, რა თქმა უნდა ამათ იოლად გაუმკლავდებოდნენ. მერე მეორე ჯგუფი უნდა მიგვეშვა, მაგრამ პირველს არ უნდა მოესვენა და გალახულს ეყვირათ: „გოროდისტებო“, რომ ნერვები მოეშალათ მათთვის, მწყობრიდან გამოეყვანათ. მეორე ჯგუფს მოერეოდნენ გოროდისტები, მაგრამ საკმაოდ დაიღლებოდნენ. სწორედ ამ დროს უნდა მიგვეშვა მესამე უძლიერესი ჯგუფი ჩვენი მოკრივეებისა და არაქათგამოცლილებისათვის საშუალება არ უნდა მიგვეცა. დამარცხებულ ჯგუფელებს ეღრიალათ „გოროდისტებო“, „გოროდისტებო“, გაეცეცხლებინათ ისინი, ჩვენ კი უკვე დასუსტებულ-გაცეცხლებულებისათვის ახალი ძალებით, ყველაზე ძლიერი ძალებით შეგვეგია. დასვენებულები და მომზადებული, ისინი ჩვენს უძლიერესებსაც გალახავდნენ, მაგრამ ახლა, წესით, ჩვენ უნდა გვეჯობნა.

როგორც მოვილაპარაკეთ ამ თავშეყრაზე, ისე აღვასრულეთ, მაშინ პირველად იყო, რომ სასულიერო სასწავლებლის მოსწავლეებმა ჩხუბში „გოროდისტები“ დაჯახბნეთ და კუდით ქვა ვასროლინეთ“.

„...აი, ქალაქი* შემოჭანდრული,
ვერხვის ფოთლებში გამოხვეული,
აქ ბენაქარი ჟღერს ვით ფანდური,
თავყინულიან მთაში რხეული...“

ქალაქს დასცქერის უზარმაზარი
ციხე ხერხემალ-გადატეხილი,
ძირს დაფანტულა ღუქან-ბაზარი,
გოდრის თევზი და თაბახზე ხილი...

აქ, ამ სივრცეში გორელ ფალავნებს
ძვალმსხვილი მაჯა დაემკვრივებათ;
ინდოეთისკენ მავალ ქარავნებს
აქ ჩაუვლიათ წეროს მწკრივებად.

აქ, ყველიერში – კრივის ყიჟინით
ფხიზლდება ხოლმე ძალა გამქრალი
და შერკინებას ეშხით და ჟინით
შეხვდება ბურნით გორის ამქარი.

* - გ. ლეონიძის პოემიდან. საუბარია ქ. გორის შესახებ.

გიორგი კანდელაკი

დაბ. 1974 წ. 10 აპრილი.

საქართველოს ჩემპიონი (1997), ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი (1991 წ. ქ. სარაგოვი), ევროპის ჩემპიონი (1993 წ. ქ. ბურსა), რუსეთის ღია ჩემპიონატის გამარჯვებული (1995 წ. მოსკოვი), მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალისტი (1992 წ. ქ. ტამპერე), მსოფლიო თასის გათამაშების პრიზორი (1994 წ. გაილანდი), მსოფლიო ჩემპიონი (1997 წ. ბუდაპეშტი), ატლანტის ოლიმპიური თამაშების

მედროშე; მრავალი საერთაშორისო, „ა“ კლასის ტურნირის გამარჯვებული. სპორტის დამსახურებული ოსტატი; ღირსების ორდენის კავალერი.

მწვრთნელები: გ. კარელიძე (1983-1987) და ავთ. შოშიაშვილი (1983-2002) (საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელები).

შენი მუშგის ძალამ შეძრა მთა და მღელო,
ამაყია დღეს ქართველი ყოველი,
მადლობა, რომ ასახელე საქართველო,
მადლობა, რომ ხარ უბადლო გორელი.

ილია გლაშაძე

დაბ. 1975 წ. 13 დეკემბერი.

საერთაშორისო სპორტის ოსტატი და ყოფილი საბჭოთა კავშირის სპორტის ოსტატი კრივში.

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი მოსწავლეებსა და ახალგაზრდებს შორის, ასევე საქართველოს ორგზის ჩემპიონი ღიდებს შორის. ყოფილი საბჭოთა კავშირის „შრომითი რეზერვების“ ჩემპიონატების ოქროსა და ბრინჯაოს მედლების კავალერი.

ახალგაზრდებს შორის (71 კგ.) 1994 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ბრინჯაოს მედლის მფლობელი.

კრივში მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონატების მრავალგზის მონაწილე, ასევე სხვადასხვა საერთაშორისო ტურნირების არაერთგზის გამარჯვებული და პრიზორი.

მწვრთნელები: ა. შოშიაშვილი, გ. კარელიძე.

ბექა ლობჯანიძე (მარჯვნივ)

დაბ. 1981 წ. 8 ივნისი.

საქართველოს ჩემპიონი მოსწავლეთა შორის (1995 წ.), საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებს შორის (1997 წ.), საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის (1999 წ.). საქართველოს ჩემპიონი დიდებში (2002, 2005, 2006, 2007, 2009 წ.წ.). საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი კრივში. საქართველოს ეროვნული ნაკრების წევრი. ევროპის ახალგაზრდული ჩემპიონატის პრიზიორი (1999 წ.). ევროპის ჩემპიონატის პრიზიორი (2002

წ.). მსოფლიო ჩემპიონატების მესამე პრიზიორი (2010-2011 წ.წ.) კლუბებს შორის (კლუბი „ბაქოს ცეცხლები“).

მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, ა. შოშიაშვილი.

დავით ბერიძე

დაბ. 1981 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ხუთჯერ ბელბედ (1996-2000 წ.წ.). საქართველოს ჩემპიონი (15 წლის ასაკში) უფროსი ასაკის მოკრივეთა შორის (1997 წ.) (უპრეცედენტო შემთხვევა საქართველოს კრივის ისტორიაში). საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის (2000 წ.) 1997-1998 წლებში მონაწილეობდა ევროპის ჩემპიონატებში. 2000 წელს მონაწილეობდა მსოფლიოს მასშტაბით მიმდინარე ციკლში ახალგაზრდებს შორის. არის სტუდენტური უნივერსიტეტების ორგანოს გამარჯვებული 2001 და 2003 წ.წ. მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული. სპორტის ოსტატი. შიდა ქართლის ორგანოს ჩემპიონი კიკ-ბოქსინგში. საქართველოს ჩემპიონი შერეულ ორთაბრძოლებში.

„ყაზბეგი-მარათონის“ გამარჯვებული (2016 წ.). პროფესიით იურისტი.

მწვრთნელები: ა. შოშიაშვილი, ბ. ყულუმბეგაშვილი.

რამაზ ბებნაძე (მარჯვნივ)

საქართველოს ორგზის ჩემპიონი (დიდები), ევროპის ჩემპიონატების პრიზიორი, როგორც დიდებში, ისე ახალგაზრდებს შორის, საერთაშორისო ტურნირების გამარჯვებული. ძალები მოსინჯა პროფესიონალურ რინგზეც.

მწვრთნელები: გიორგი კარელიძე და ავთანდილ შოშიაშვილი (საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელები).

ალექსანდრე თეგეგაშვილი

დაბ. 1971 წ. 27 დეკემბერი.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის. საქართველოს ჩემპიონატის ფინალისტი ახალგაზრდებს შორის.

გამოდიოდა კიკბოქსინგშიც, სადაც გახდა საქართველოს ჩემპიონი და ევრაზიის თასის ფინალისტი.

მწვრთნელები: გ. კარელიძე (საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი) და ნიკოლოზ ანდლულაძე.

სერგო ცაციაშვილი

დაბ. 2001 წ. 20 ივლისი.

საქართველოს ჩემპიონი (2017), მინსკის საერთაშორისო ტურნირის პრიზიორი, გ. კანდელაკის სახელობის საერთაშორისო ტურნირის ფინალისტი.

მწვრთნელები: ბადრი ყულუმბეგაშვილი, ავთანდილ შოშიაშვილი (საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი)

ოთარ ნონიკაშვილი

დაბ. 1983 წ. 25 აგვისტო.

საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის. საქართველოს ე.წ. სტუდენტური ქალაქების ჩემპიონი. თურქეთის საერთაშორისო გურნირის გამარჯვებული.

მწვრთნელები: გიორგი კარელიძე, ავთანდილ შოშიაშვილი (საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელები).

გიორგი თოთლაძე

დაბ. 2000 წ. 7 იანვარი.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა, ასევე ახალგაზრდებს შორის, ბელორუსიის საერთაშორისო გურნირის ფინალისტი, საქართველოს ნაკრები გუნდის წევრი.

მწვრთნელები: ავთანდილ შოშიაშვილი (საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი), ი. გლაშაძე.

გიორგი კობახიძე

დაბ. 1965 წ. 2 მარტი.

საქართველოს სპორტსამოგალოება „კოლმეურნეს“ სპორტსამოგალოება „სპარტაკის“ ჩემპიონი. ფაშიზმზე გამარჯვების დღისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო გურნირის (შეიარაღებული ძალების) გამარჯვებული ქ. ბუდაპეშტში. სპორტსამოგალოება „ბურევესტნიკის“ ქ. ბრიანსკის გურნირის ფინალისტი.

მწვრთნელი ნიკოლოზ ანდლულაძე (საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი).

გიორგი თევდორაშვილი (მარჯვნივ)

დაბ. 1987 წ. 29 იანვარი.

საქართველოს ჩემპიონი კატეგორიაში (2002-2003); საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის.

ამჟამად პროფესიონალი მოკრივე.

მწვრთნელები: ზაზა სააკაშვილი, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

გუჯა მექვაბიშვილი

დაბ. 1999 წ.

საქართველოს ჩემპიონი როგორც ჭაბუკთა, ისე ახალგაზრდებს შორის; უკრაინის საერთაშორისო ტურნირების ფინალისტი; საქართველოს მოკრივეთა ნაკრები გუნდის წევრი.

მწვრთნელები: ბ. ლობჯანიძე, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

გიორგი კველიშვილი

დაბ. 1981 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის. ამჟამად ცხოვრობს რუსეთში. 2004 წელს გახდა მოსკოვის ოლქის და შემდეგ თავად მოსკოვის ჩემპიონი. 2006 წელს გახდა რუსეთის ჩემპიონი შეიარაღებულ ძალებში. იმავე წელს გახდა გერმანიაში ჩატარებულ მსოფლიო ჩემპიონატის გამარჯვებული (მსოფლიოს ჩემპიონი) შეიარაღებულ ძალებს შორის.

მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

მამუკა კობახიძე

დაბ. 1982 წ. 9 იანვარი.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის; საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის; საქართველოს ჩემპიონატების პრიზიორი.

მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, ავთ. მოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

ლაშა კობახიძე

დაბ. 1996 წ. 21 დეკემბერი.

საქართველოს ჩემპიონი კადეტთა შორის; საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის; კ. მებალიშვილის სახელობის გურნირის გამარჯვებული.

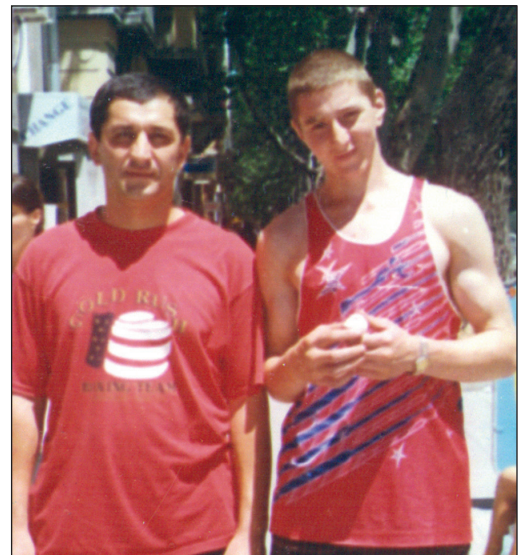
მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, გ. კობახიძე, ა. მოშიაშვილი.

შალვა მოშიაშვილი (მარჯვნივ)

დაბ. 1980 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის; კ. მებალიშვილის სახელობის გურნირის გამარჯვებული; საქართველოს ჭაბუკთა ნაკრების ყოფილი წევრი.

მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, ა. მოშიაშვილი.

ხეჩა მარგიაშვილი

დაბ. 1971 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის. ქვეყნის მეორე ახალგაზრდული თამაშების ჩემპიონი; მრავალი რესპუბლიკური და საერთაშორისო ტურნირების გამარჯვებული და პრიზიორი.

მწვრთნელი ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.)

გიორგი დოლიაშვილი

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა და ახალგაზრდებს შორის (2010-2013 წ.წ.); საერთაშორისო ტურნირების არაერთგზის მონაწილე და ფინალისტი. საქართველოს ეროვნული ნაკრების წევრი. საქართველოს 2018 წლის ჩემპიონი.

მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, ა. შოშიაშვილი.

რომან ჯავახიშვილი

დაბ. 1980 წ (სამაჩაბლო; გორი).

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის; ევროპის ჩემპიონატის ბრინჯაოს მედალოსანი ჭაბუკებში.

მწვრთნელები: ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.), ბ. ყულუმბეგაშვილი.

ნიკოლოზ სეხნიაშვილი

საქართველოს არაერთგზის ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის და ორგზის ჩემპიონი ღიღებს შორის.

მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული და პრიზიორი.

მწვრთნელები: ი. გლაშაძე, ა. შოშიაშვილი.

ზურაბ მენაბდიშვილი

დაბ. 2000 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის; საქართველოს ჩემპიონატის ფინალისტი ახალგაზრდებს შორის; ევროპის ჩემპიონატის პრიზიორი (2016 წ. უნგრეთი); საქართველოს ეროვნული ნაკრების წევრი.

მწვრთნელები: ვ. ცაციაშვილი, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.)

ნიკა ჩალაური

დაბ. 2001 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის; გ. კანდელაკის სახელობის საერთაშორისო ტურნირის ფინალისტი.

მწვრთნელები: ვ. ცაციაშვილი, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.)

სოსო ივანიშვილი

დაბ. 1974 წ.

საქართველოს ჩემპიონი მოსწავლეთა შორის; კარლო მებალიშვილის (ყოფილი საბჭოთა კავშირის გმირის) სახელობის გურნირის გამარჯვებული (1987-1988 წ.წ.); ვ. ბერიშვილის სახელობის საკავშირო გურნირის გამარჯვებული.

თარაშ კანდელაკი

დაბ. 1998 წ. 22 ოქტომბერი.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებში; საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებში; ქ. მინსკის (ბელარუსი) საერთაშორისო გურნირის გამარჯვებული.

გიორგი გიორგაშვილი

დაბ. 1980 წ.

საქართველოს ჩემპიონი კადეტთა შორის; ჭაბუკებს შორის ევროპის ჩემპიონატის ფინალისტი და არაერთგზის პრიზიორი.

პაატა ივანიშვილი

დაბ. 1978 წ. 14 ივლისი.

კრივში ვარჯიში დაიწყო 10 წლის ასაკში.

საქართველოს ჩემპიონი კადეტთა შორის (1994); საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებში (1995); კ. მებალიშვილისა და დ. კვაჭაძის სახელობის გურნირების გამარჯვებული (1996).

ვლადიმერ ტერაშვილი (მარჯვნივ)

დაბ. 1984 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის; ჭაბუკებს შორის მსოფლიო ჩემპიონატის ბრინჯაოს მედლის მფლობელი; მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული და პრიზიორი.

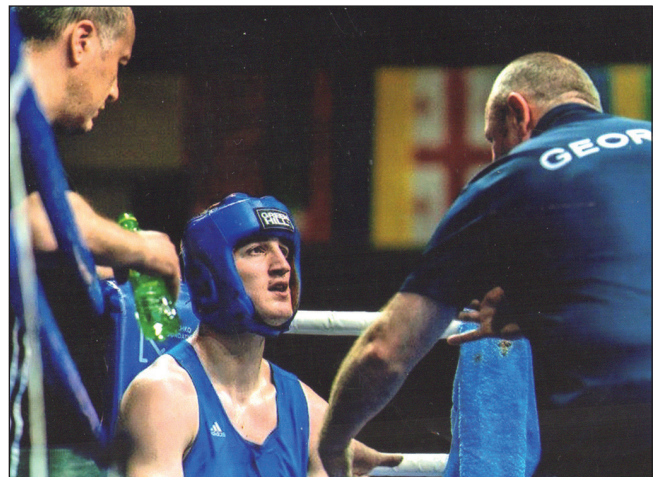
მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, ავთ. მოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

ილია მწარიაშვილი

დაბ. 2000 წ. 16 მაისი.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებს შორის (2015-2016 წ.წ.); საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის (2017 წ.); ევროპის ჩემპიონატების არაერთგზის მონაწილე; საქართველოს ნაკრების წევრი.

მწვრთნელები: ავთ. მოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.), ი. გლაშაძე.

ვასილ ყაბიშვილი

დაბ. 1985 წ.

საქართველოს ჩემპიონი დიდებში; რუსეთის ჩემპიონი ახალგაზრდებში; მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული და პრიზიორი.

საქართველოს ეროვნული ნაკრების ყოფილი წევრი. სპორტის ოსტატი.

მწვრთნელები: გ. კარელიძე (საქ. დამს. მწვრ.), ა. მოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

რაგი გლაშაძე

დაბ. 1997 წ. 11 მაისი.

საქართველოს ორგზის ჩემპიონი კადეტთა შორის; ევროპის ჩემპიონატის ბრინჯაოს მედლის მფლობელი (2002 წ. ქ. სოფია) და ევროპის ჩემპიონატის (2013 წ. ქ. ანაპა) ფინალისტი.

სხვადასხვა საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული და პრიზიორი.

მწვრთნელები: ი. გლაშაძე, ა. შოშიაშვილი.

მიხეილ გაბინაშვილი

დაბ. 1997 წ. 22 თებერვალი.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებში (2013 წ.); საქართველოს ჩემპიონატების ფინალისტი მოსწავლეთა და ასევე ახალგაზრდებს შორის.

პროფესიონალურ კრივში ჩაგარებული აქვს 14 ბრძოლა (9 მოგება, 3 ფრე, 2 წაგება). სამოყვარულო კრივში ჩაგარებული აქვს 30 ბრძოლა.

მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, ა. შოშიაშვილი.

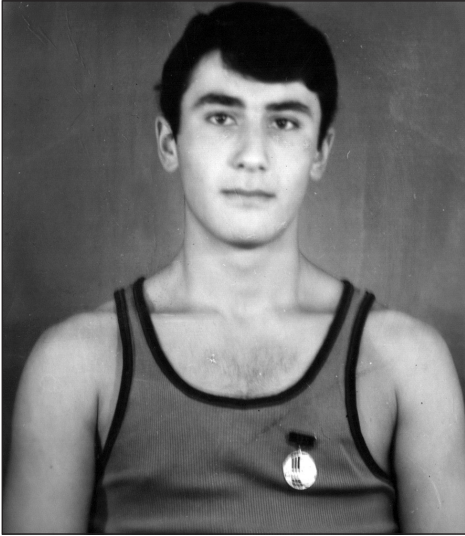
გელა სხირგლაძე (ცენტრში)

დაბ. 1965 წ.

საქართველოს ჩემპიონი მოსწავლეთა შორის (1980 წ.); საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის (1984 წ.); სომხეთის ჩემპიონი (1984 წ.); ყოფილი საკავშირო ტურნირის გამარჯვებული (1983 წ.); ყოფილი „ბურევესტნიკის“ საკავშირო ტურნირის ფინალისტი; კ. ლესელიძის სახელობის საკავშირო ტურნირის ფინალისტი; რუსეთის, ბრიანსკის ოლქის სამგზის ჩემპიონი.

სურათზე ავთანდილ შოშიაშვილთან ერთად.

დავით ჯანაშვილი

დაბ. 1974 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებს შორის; ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატის ფინალისტი ჭაბუკთა შორის.

საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული.

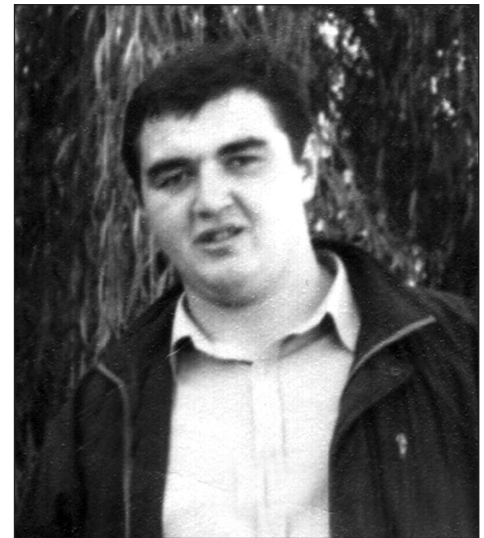
მწვრთნელები: გ. კარელიძე, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრთნელები).

დავით ბერელაშვილი

დაბ. 1970 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის; საქართველოს ეროვნული თამაშების ფინალისტი; კ. მებალიშვილის სახელობის ე.წ. საკავშირო ტურნირის გამარჯვებული.

მწვრთნელი ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

ბაურ ელიობიშვილი

დაბ. 1972 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებს შორის; საქართველოს მოსწავლეთა სპარტაკიადის ჩემპიონი.

მწვრთნელი: ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

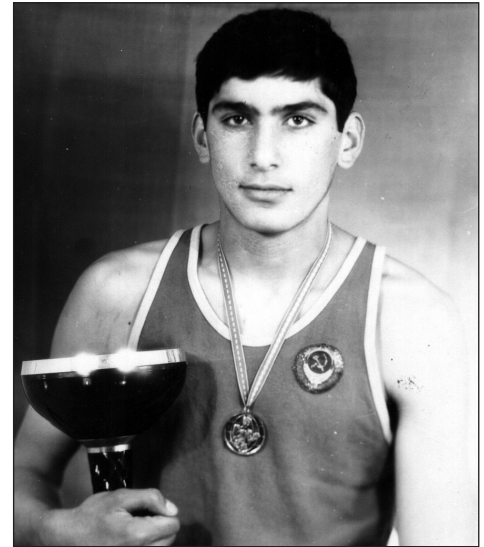

დავით ავაზნელი

დაბ. 1974 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკთა შორის.

ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატის პრიზიორი კადეტებში და ასევე მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადის ბრინჯაოს მედლის მფლობელი.

ვანო გოგიშვილი

დაბ. 1970 წ. (სამაჩაბლო-გორი).

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებში, ახალგაზრდებში და ღიღებში.

მწვრთნელები: ბ. ყულუმბეგაშვილი, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

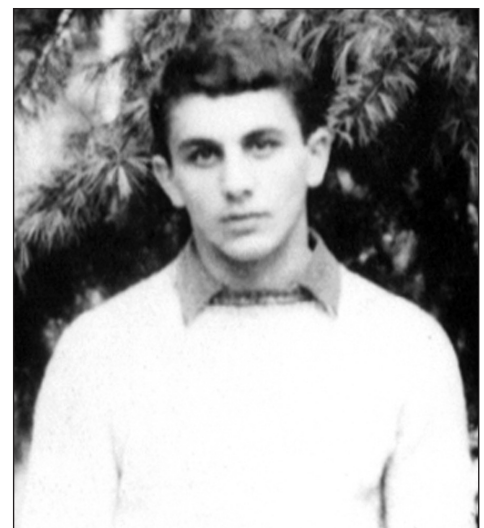
გაბა ავაზნელი

დაბ. 1966 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებში და ახალგაზრდებში. სსრკ-ს სპორტსამოგადოება „შრომითი რეზერვების“ ჩემპიონატის ფინალისტი.

მრავალი საერთაშორისო ტურირის გამარჯვებული და პრიზიორი.

მწვრთნელები: გ. კარელიძე, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

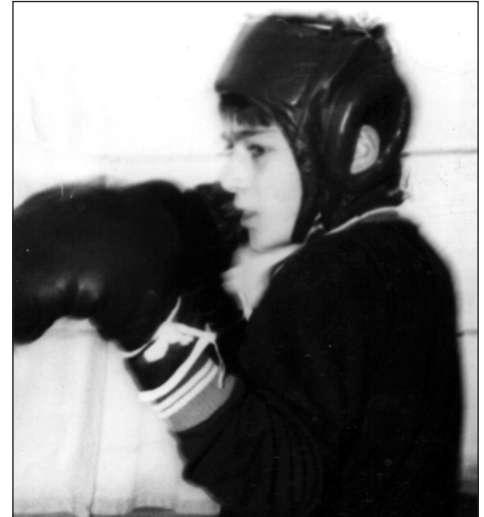

გიორგი რევამიშვილი

დაბ. 1972 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის. ქ. ვოლგადონსკის საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული.

მწვრთნელები: გ. კარელიძე, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

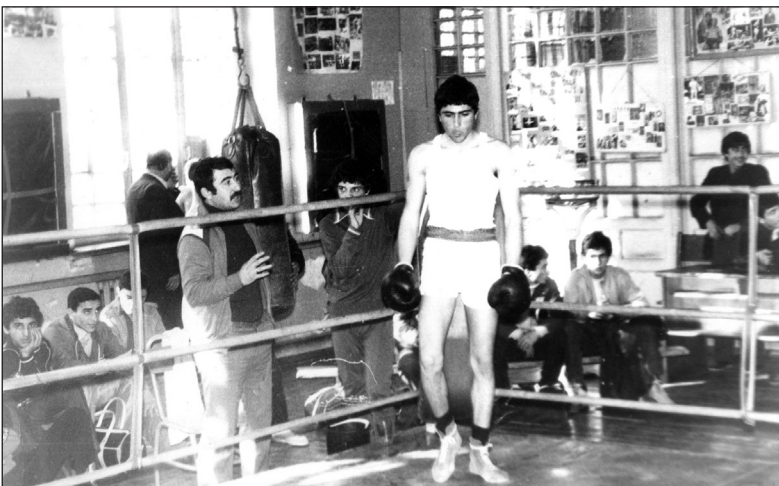

ნიკოლოზ ბაბაძე

დაბ. 1970 წ.

საქართველოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის. ე.წ. ვოლგადონსკის საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული; საზოგადოება „უროქაის“ ჩემპიონატის პრიზიორი.

მწვრთნელი: ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

ცეზარ ავაზნელი

დაბ. 1973 წ.

საქართველოს ჩემპიონი როგორც ჭაბუკებში, ისე ახალგაზრდებს შორის; შ. ხულოიანის საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული.

მწვრთნელები: გ. კარელიძე, ავთ. შოშიაშვილი (საქ. დამს. მწვრ.).

ჭიფანობა

შოთა ნიშნიანიძე

მისალმება გორელ ფალავნებს

(ამონარიდი ლექსიდან)

„...სად არ ვიყავ, რა არ ვნახე,
ქვეყანა მაქვს მოვლილი,
გულს კი გორში აუტყდება
ბაგა-ბუგი დოლივით.

.....

გორო, გორო – ლომთქალაქო,
ჯეელო თუ ბებერო,
ჯიშიანო საქართველოვ –
ბეჭებდაუდებელო.

შენ დაუკა! შენ იმრავლე
კერით, ძმიშვილს-დისწულთ,
ერთი კიდევ დამანახე
ეგ გორული კისრული!

.....

...აგერ შაშვმა ჭახჭახით დაიხია საყელო...
გრგვინავს სგადიონები და გრიალებს კორიდა...
მე კი პოეგებისა და ფალავანთ სახელით
ვესალმები მსოფლიოს ამ პაგარა გორიდან.

ქართველის სპორტსმენები ყოველთვის იყვნენ შთაგონების წყარო ჩვენი პოეტებისა და მწერლებისათვის. არაერთი ბრწყინვალე ლექსი თუ მოთხრობაა მიძღვნილი მათი წარმატებული ასპარეზობისადმი.

მოგვყავს ამონარიდი უსაყვარლესი მწერლის გიორგი ლეონიძის პოემიდან „სტალინი. ბავშვობა და ყრმობა“. ამონარიდი ეძღვნება სახელგანთხმულ მოკრივესა და მოჭიდავეს იაკობ ეგნატაშვილს.

„...მხარდამხარ კლდეკაცი უბის
იაკობ ეგნატაშვილი;
ფალავანია იაკო,
მკლავი აქვს ღონით გაშლილი.

მის ახოვნებას ნაგრულობს
ფალავნებიდან ყოველი,
მისი სარმის და კისრულის
მოწმეა კვირაცხოველი“.

ანზორ ქიბროწაშვილი

(1939.25.10-2008.28.11)

ძიულო (93 კგ.).

ევროპის ჩემპიონი პირად (1955) და ოთხგზის ჩემპიონი გუნდურ პირველობაში. მრავალგზის მეორე და მესამე პრიზიორი. მსოფლიო ჩემპიონატის მეორე ადგილოსანი (1965). ყოფილი სსრკ-ს ორგზის ჩემპიონი სამბოში.

სპორტის დამსახურებული ოსტატი, დამსახურებული მწვრთნელი, საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი, ღირსების ორდენის კავალერი. საერთაშორისო სპორტის ოსტატი (1965).

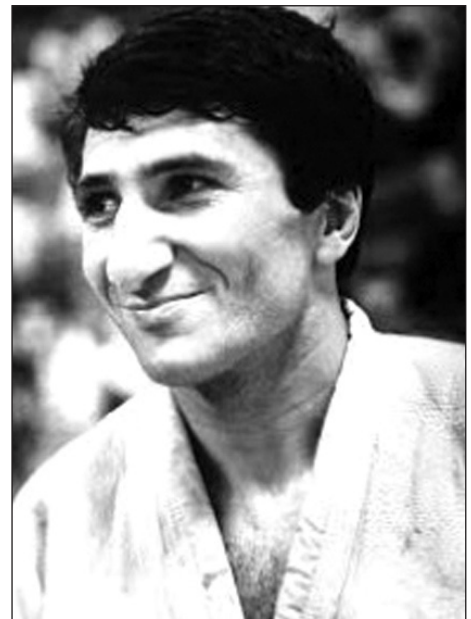
გიორგი (გია) თენაძე

დაბ. 1962 წ. 24 მაისი.

ლეგენდარულ გორელ მოჭიდავეთა (ძიულო) კოპორტის ბრწყინვალე წარმომადგენელი. ყოფილი საბჭოთა კავშირის სამგზის (1986, 1989, 1990) ჩემპიონი (მოსკოვი, კიევი, მინსკი).

ამჟამად ეწევა მწვრთნელის უაღრესად საპასუხისმგებლო საქმიანობას.

ჰყავს მეუღლე, ორი შვილი და სამი შვილიშვილი.

კოლეგებთან ერთად. მარცხნიდან პირველი შოთა ხაბარელი, მარჯვნიდან პირველი გურამ პაპიგაშვილი.

შოთა ჩოჩიშვილი (1950-2009)

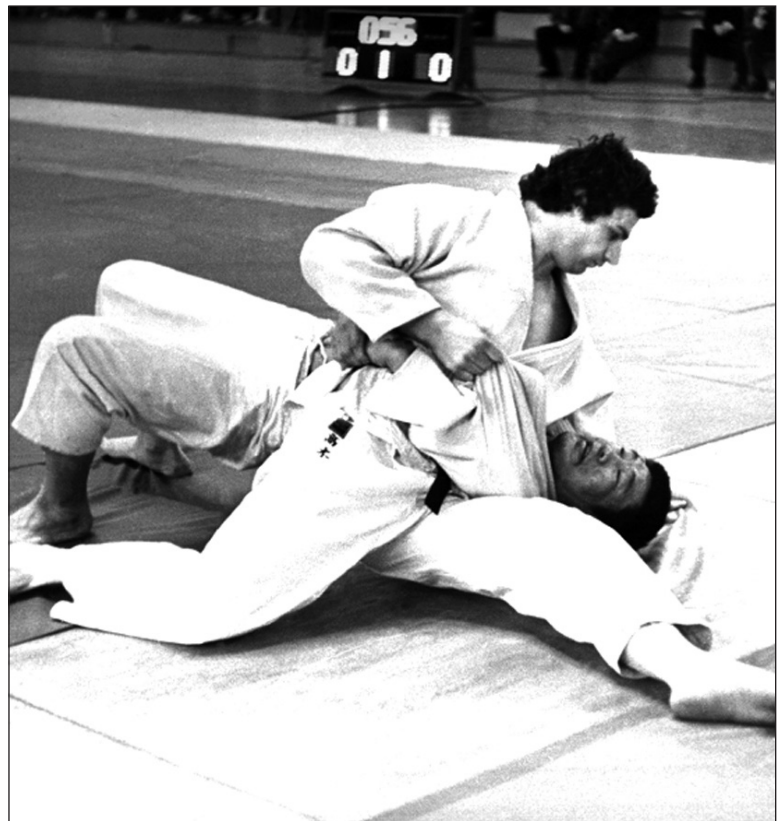
ძიულოსტი.

ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი (1972); ევროპის პრიზიორი, თბილისის საერთაშორისო გურნირების, ასევე ძიულოში იაპონიისა და ჰოლანდიის ღია პირველობების და იაპონიისა და ბელგიის 1971 და 1973 წლების გურნირების გამარჯვებული. საქართველოს ორგზის აბსოლუტური ფალავანი ქართულ ჭიდაობაში.

სპორტის დამსახურებული ოსტატი. ღირსებისა და ვახტანგ გორგასალის II ხარისხის ორდენების კავალერი. 2008-2009 წლებში იყო საქართველოს ძიულოს ფედერაციის ვიცეპრეზიდენტი.

შოთა ჩოჩიშვილის უდროოდ წასვლას ამქვეყნიდან ლექსით გამოეხმაურა ცნობილი პოეტი ჯ. ინჯია. მოგვყავს მცირე ამონარიდი:

„...მოჭიდავესაც დასდგომია
დრო საანკესოდ,
თავეადასაელის მოყოლის დრო
უბნის ბიჭებთან.
დამდგარა ჟამი ის ტატამი
უნდა აკეცონ,
ვინც ზედ მგლის მუხლით
ლომგულივით დააბიჯებდა.

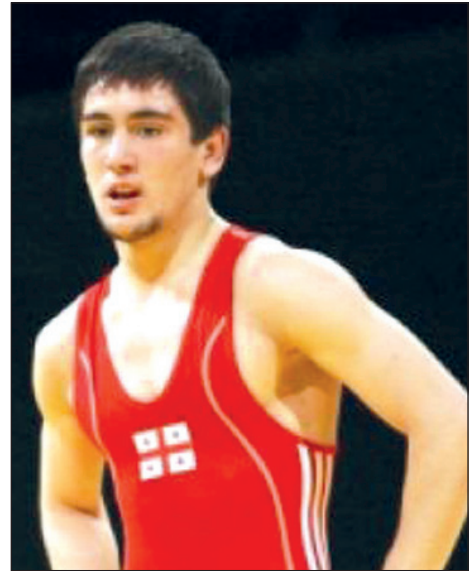

ვლადიმერ ხინჩეგაშვილი

დაბ. 1991 წ.

მსოფლიოს, ევროპის და ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი თავისუფალი სტილით ჭიდაობაში (57 კგ). მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული და პრიზიორი კადეტებში, იუნიორებში, დიდებში.

ვლადიმერს (ლადოს) ყველაზე მეტი მედალი ევროპის ჩემპიონატებზე აქვს მოპოვებული: ორი ოქრო, ერთი ვერცხლი და ერთიც ბრინჯაო.

ჭკვიანო, ძლიერო, მედგარო, ვეფხვის და არწივის ჯიშო, პლანეტის კვარცხლბეკზე შემდგარო, პაგარა გორელო ბიჭო.

რწმენის და იმედის მომცემო, ეგ ჯილდო ალალი არის, შენ ყველა მეგობრე მოცელე, არა გაქვს არავის ვალი.

მომავალს სანუფოდ უყურებ, არაფრით შეღრკები – ვიცი, ეს ჰიმნი ახლა რომ გუგუნებს, დღეს შენ ხარ ავგორი მისი!

აკაკი ბიძინაშვილი

აღსანიშნავი და მისასალმებელია ის გარემოება, რომ ვლ. ხინჩეგაშვილმა გორის მუნიციპალიტეტთან შეთანხმებით, თავისი საკუთარი შესაძლებლობებით ძეგლი დაუდგა (ამ სიტყვების პირდაპირი და გადატანითი მნიშვნელობით) თავის უსაყვარლეს მწვრთნელსა და აღმზრდელს ბატონ ნ. სხიერელს მისივე სახელობის სპორტული დარბაზის წინ. (ბიუსტის ავგორია მ. წოწორია).

გიორგი ხინჩეგაშვილი (1968-1999)

1987 და 1989 წლებში ევროპის (იუნიორები) და მსოფლიოს (ახალგაზრდები) ჩემპიონი და ასევე იუნიორთა 1988 წელს მსოფლიოს ჩემპიონატის მეორე ადგილოსანი. იყო საქართველოს და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი. შეყვანილ იქნა საკავშირო ნაკრების შემადგენლობაში.

სამწუხაროდ, ვერ მოესწრო შვილის, ლადოს წარმატებებს მსოფლიო დონის ასპარეზობებზე.

ოთარ თუშიშვილი

დაბ. 1978 წ. 14 ივნისი.

იუნიორებში ევროპის ჩემპიონი. მრავალგზის მეორე და მესამე პრიზიორი როგორც იუნიორებში, ისე ახალგაზრდებსა და დიდებს შორის. იგი გახლავთ ასევე პეკინის ოლიმპიური თამაშების (2008) პრიზიორი.

გიორგი ბალიაშვილი

დაბ. 1983 წ. 23 ოქტომბერი.

საქართველოს ჩემპიონი როგორც ახალგაზრდებს (2004), ისე დიდებს (2007) შორის. ვახტანგ ბალავაძისა და უმახანოვის საერთაშორისო ტურნირების ვერცხლის პრიზიორი და ახალგაზრდებს შორის ევროპის ჩემპიონატის (ვარნა) ბრინჯაოს მედლის მფლობელი (60 კგ).

ბერუაშვილების შესანიშნავი კვარტეტი

დურმიშხანი (დურო) - უფროსი (1935-1978)

„...იგი იყო ჭიდაობის რამდენიმე სახეობის ოსტატი. მისთვის, როგორც ქართულ ჭიდაობაში წრთობილი ფალავნისათვის, თანაბრად მისაწვდომი იყო სამბოც და ძიუდოც.“

დურმიშხანი იყო ევროპის, ყოფილი საბჭოთა კავშირის, უმაღლესი სასწავლებლებისა და საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი. იგი იყო საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი...“

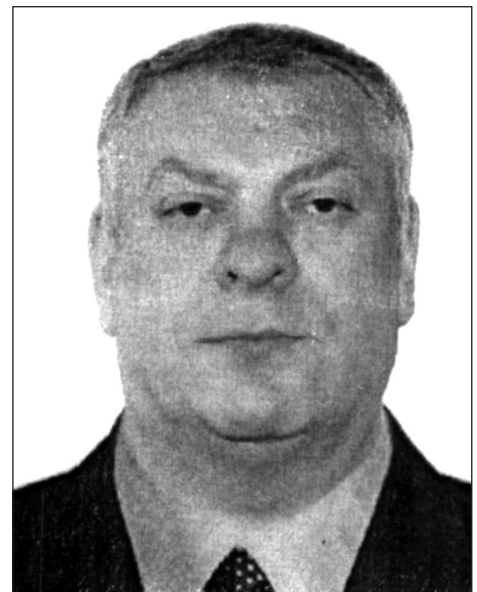
გივი ზაუტაშვილი (დამსახურებული მწვრთნელი)

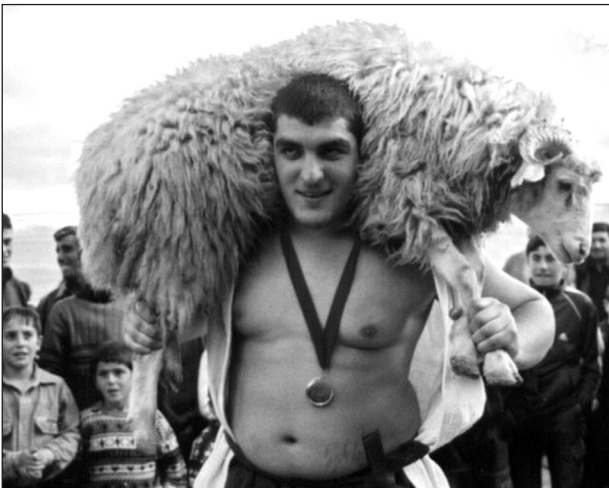
ელგუჯა (გუჯა) - უფროსი

დაბ. 1960 წ. 5 ოქტომბერი.

სახეობა – ძიუდო (95 კგ).

ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი (1977-1980 წ.წ.).

დურმიშხან (დურო) - უმცროსი

დაბ. 1984 წ. 17 აპრილი.

სახეობა – ძიუდო; მიმღე წონა.

ევროპის ჩემპიონი მოსწავლეთა შორის (ჰოლანდია).

ელგუჯა (გუჯა) - უმცროსი

დაბ. 2008 წ. 28 თებერვალი.

სახეობა – ძიუდო.

2018 წლის საქართველოს ჩემპიონი (სურათზე ცენტრში) 2008-2009 წლებში დაბადებულთა ასაკობრივ ჯგუფში.

ბერუაშვილების სპორტულ ოჯახში აციმციმდა კიდევ ერთი მომავალი ვარსკვლავი.

ელგუჯა უმცროსი სწავლობს გორის სასულიერო სემინარიაში, ამჟამად მე-5 კლასში. იგი წარმატებული მოსწავლეა, ე.წ. ათოსანი. განსაკუთრებით უყვარს ქართული ენა და ლიტერატურა. სპორტის სხვა სახეობებიდან მოსწონს ფეხბურთი. მისი კერპია პორტუგალიელი რონალდუ.

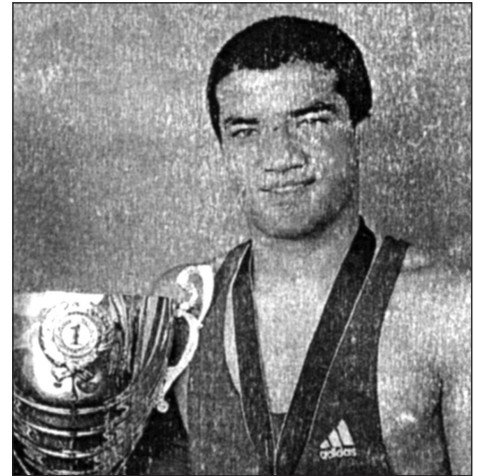
გუჯა უმცროსის მწვრთნელია მალხაზ ავაზნელი.

გიგლა მაყიშვილი

დაბ. 1986 წ. 14 იანვარი.

ევროპის ჩემპიონატების (2008 და 2009 წ.წ.) ოქროს მედლების მფლობელი ახალგაზრდებში, ასევე ვერცხლის პრიზიორი როგორც ჭაბუკებში (სტამბული, 2004 წ.), ისე ახალგაზრდებში (გვატე-მალაში ჩატარებულ მსოფლიო პირველობაზე).

შალვა მუბიაშვილი

დაბ. 1982 წ. 30 მაისი.

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი, მსოფლიოს ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის, ევროპის ვერცხლის პრიზიორი.

მრავალი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული

მალხაზ მუბიაშვილი

დაბ. 1985 წ. 10 მაისი.

საქართველოს ჩემპიონი; ევროპის ჩემპიონატის ბრინჯაოს მედალოსანი დიდებში.

თამაზ ინდუაშვილი

მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის. სხვადასხვა რანგის ჩემპიონატების მრავალგზის პრიზიორი.

ამჟამად ცხოვრობს რუსეთში.

დავით პოლოსიანი

დაბ. 1974 წ. 21 აგვისტო.

სპორტის დამსახურებული ოსტატი;

ევროპის ორგზის ჩემპიონი დიდებს შორის; ევროპის ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის; მსოფლიო ჩემპიონი ჭაბუკებში (1990, უნგრეთი); მსოფლიოს ორგზის ბრინჯაოს პრიზიორი და ასევე სიდნეისა და ათენის ოლიმპიური თამაშების პრიზიორი. დამსახურებული მწვრთნელი.

გიორგი გოგშელიძე

დაბ. 1978 წ. 7 ნოემბერი.

მსოფლიოს ჩემპიონი (2001); ევროპის ჩემპიონი 2001 და 2008); მსოფლიოსა და ევროპის მრავალგზის ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის; ასევე მსოფლიოს ორგზის ვერცხლისა და ბრინჯაოს პრიზიორი და პეკინის ოლიმპიური თამაშების ბრინჯაოს პრიზიორი.

2006 წლის მსოფლიოს საუკეთესო მოჭიდავე.

სერგო ქარელი

დაბ. 1948 წ. 28 იანვარი.

ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული სპორტსმენი. მიღწევები აქვს ორ სახეობაში – სამბოში და ძიუდოში. საბჭოთა კავშირის ხალხთა მე-5 სპარტაკიადის გამარჯვებული სამბოში (პირველი ჩემპიონი საქართველოდან); საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი ძიუდოში; საბჭოთა კავშირის უნივერსიალის ჩემპიონი ძიუდოში და საერთაშორისო ტურნირების მრავალგზის პრიზიორი და ჩემპიონი; საქართველოს სპორტის დამსახურებული მოღვაწე.

„...ჭკვიანი მოჭიდავეა და უხვად იყენებს ქართული ჭიდაობის ილეთებს. მოსაწონია მისი გამარჯვებისკენ მისწრაფება და ვაჟკაცური შემართება“ (გ. პაპიგაშვილი).

გორში გრადიციულად იმართება სერგო ქარელის სახელობის ტურნირი მისი დაბადების დღეს. 2014 წლიდან სერგო ქარელი მუშაობს გორის რაიონის კომპლექსური სპორტული სკოლის დირექტორის მოადგილედ.

ვლადიმერ მოდოსიანი

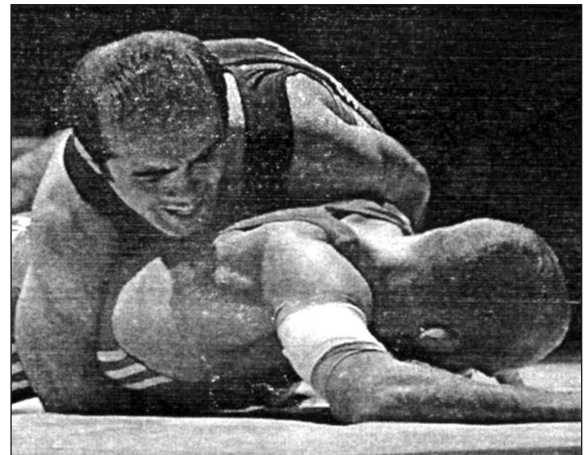
მსოფლიოს ჩემპიონი (1986); მსოფლიო თასის მფლობელი; კეთილი ნების თამაშების ჩემპიონი; ევროპის ჩემპიონატების მრავალჯგობის პრიზიორი.

ამჟამად ცხოვრობს რუსეთში.

ამირან ელბაქიძე

დაბ. 1982 წ. 15 დეკემბერი.

სახეობა – თავისუფალი ჭიდაობა (60 კგ). ევროპის (2002) ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის. საქართველოს მრავალჯგობის ჩემპიონი ჭაბუკებსა და ახალგაზრდებს შორის. მსოფლიო ჩემპიონატების (1989-1999) პრიზიორი კადეტებს შორის.

ჯემალ მჭედლიშვილი

დაბ. 1962 წ. 20 სექტემბერი.

ძიულო, სამბო (86, 82 კგ).

მსოფლიოს ორგზის (1987-1989), ევროპის სამგზის (1987, 1989, 1991), საბჭოთა კავშირის ორგზის ჩემპიონი (1987, 1989) და თასის მფლობელი სამბოში (1986). საბჭოთა კავშირის ხალხთა VIII სპარტაკიადის მეორე პრიზიორი (1983) და სსრკ ჩემპიონატის მესამე პრიზიორი ძიულოში (1986), საქართველოს ორგზის აბსოლუტური ფალავანი ქართულ ჭიდაობაში (1985, 86). სსრკ სპორტის დამსახურებული ოსტატი, ღირსების ორდენის კავალერი. საქართველოს აბსოლუტური ფალავანი 1985-1986 წ.წ.

გენო პეგრიაშვილი

დაბ. 1994 წ. 1 აპრილი (თავის-უფალი ჭიდაობა).

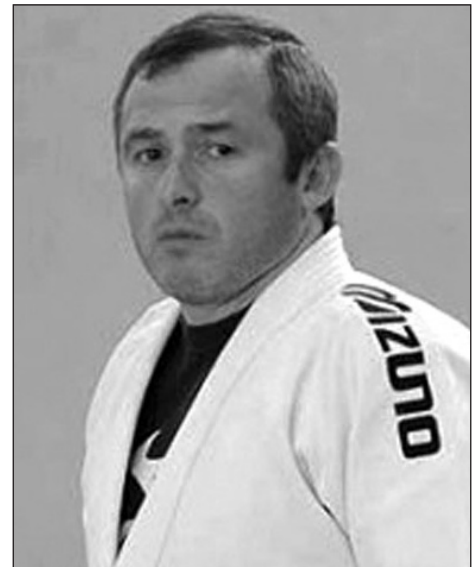
მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის (120 კგ). ევროპის ჩემპიონი (1016) და ბრინჯაოს პრიზიორი (2013), ასევე მსოფლიო ჩემპიონი (2017) და ორგზის ბრინჯაოს მედლის მფლობელი დიდებს შორის.

გიორგი ვაზაგაშვილი

დაბ. 1974 წ. 19 აპრილი.

ძიუდოსტი (66 კგ).

ევროპის ორგზის (1996, 1997) ჩემპიონი. მსოფლიოს ჩემპიონატების ვერცხლისა (1995) და ბრინჯაოს (1993, 1997) მედლების მფლობელი. სიდნეის ოლიმპიური თამაშების (2000) პრიზიორი. საქართველოს წლის (1995) საუკეთესო სპორტსმენი. ღირსებისა და ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენების კავალერი.

ლაშა შავდათუაშვილი

დაბ. 1992 წ. 31 იანვარი.

ძიუდოსტი (66 კგ).

ოლიმპიური თამაშების ოქროს მედალოსანი (2012), რიო-დეჟანეიროს (2016) ოლიმპიური თამაშების ბრინჯაოს პრიზიორი.

თემურ ხუბულური

დაბ. 1955 წ. 24 აპრილი.

ძიულო. საბჭოთა კავშირის სპორტის დამსახურებული ოსტატი. საქართველოს წლის (1979) საუკეთესო სპორტსმენი. მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონი (1979, 1981), ევროპის ორგზის ჩემპიონი (1976, 1979) და ვერცხლის პრიზიორი (1981). ასევე ევროპის ჩემპიონი გუნ-

დურ ჩათვლაში (1977). ახალგაზრდებს შორის მსოფლიოს მესამე პრიზიორი (1974) და ევროპის ჩემპიონი (1975). სსრკ ხალხთა VI სპარტაკიადის აბსოლუტური ჩემპიონი (1979), სსრკ ორგზის ჩემპიონი (1979, 1982), საქართველოს აბსოლუტური ფალავანი ქართულ ჭიდაობაში (1976). 1980 წლის მოსკოვის ოლიმპიური თამაშების ვერცხლის მედალოსანი (95 კგ).

კობა კურგანიძე

დაბ. 1963 წ. 13 ოქტომბერი.

ძიულო (95 კგ).

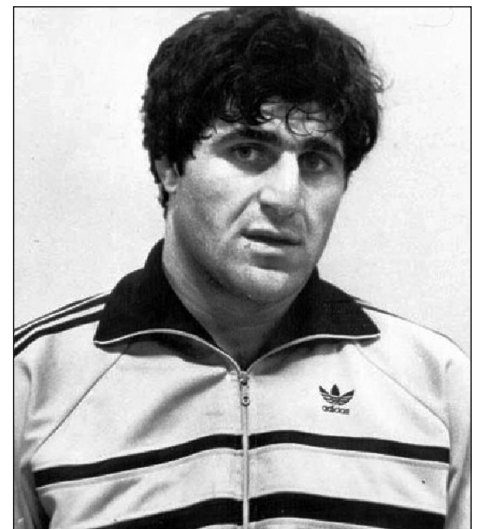
მსოფლიოს ჩემპიონი (1989), ევროპის ორგზის (1987, 1989) ჩემპიონი. ყოფილი საბჭოთა კავშირის ხალხთა IX და X სპარტაკიადების ჩემპიონი (1986, 1991), საბჭოთა კავშირის შვიდგზის (!) ჩემპიონი (1985-91 წლები). საბჭოთა კავშირის სპორტის დამსახურებული ოსტატი.

ღირსების ორდენის კავალერი.

დედაშვილის, ოლიმპიური ჩემპიონის შოთა ჩოჩიშვილის მსგავსად, კობამ გაიარა ცნობილი მწვრთნელების გ. ბაუგაშვილისა და გ. პაპიგაშვილის საჩემპიონო სკოლის სწავლის კურსი და მსოფლიო აღიარების უამრავ მალე დადგა.

კობამ ჭიდაობის განსაკუთრებული ტექნიკით, მწვრთნელების მიმართ პატივისცემით და კაი კაცობით მოიხვეჭა სახელი.

ტრაგიკულმა შემთხვევამ შეიწირა უდიდესი მოჭიდავისა და კაცის სიცოცხლე. ეს მოხდა 2005 წლის 6 დეკემბერს.

როინ მაღალთაძე

დაბ. 1941 წ. 23 აგვისტო.

თავისუფალი სტილი, სამბო, ძიუდო.

საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი; ევროპის ჩემპიონი (1968); ყოფილი საბჭოთა კავშირის არაოფიციალურ პირველობაში (1971) გამარჯვებული, ასევე იგალიის ღია ჩემპიონატის (1967) და საფრანგეთის საერთაშორისო ტურნირის (1968) პირველადგილოსანი; მრავალგზის პრიზიორი.

იოსებ ახალბედაშვილი

დაბ. 1977 წ. 29 მარტი.

სახეობა – სამბო, (100 კგ).

მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონი; ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედლების მრავალგზის პრიზიორი.

დავით კარბელაშვილი

დაბ. 1989 წ. 27 მაისი.

სახეობა – ძიუდო, სამბო.

მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონი. საქართველოს რამდენიმეგზის ჩემპიონი და ევროპის პრიზიორი სამბოში.

გიორგი გეგელაშვილი

დაბ. 2002 წ. 10 მარტი.

სახეობა – თავისუფალი ჭიდაობა (48 კგ).

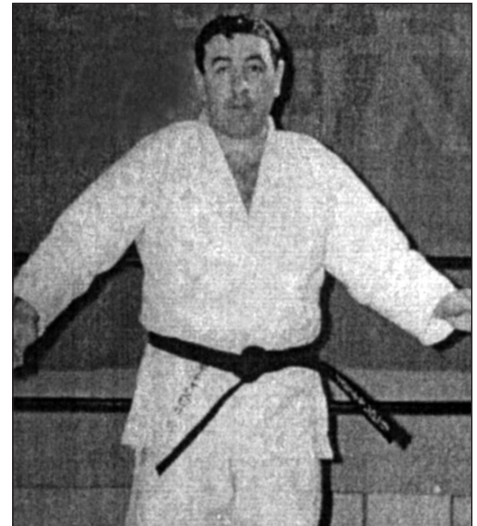
ევროპის ჩემპიონი (2017); მსოფლიოს (2016) და ევროპის (2018) ჩემპიონატების მესამე პრიზიორი კატეგორიის შორის. საქართველოს ჩემპიონი კატეგორიის შორის.

ბორის გოგიჩაიშვილი

დაბ. 1958 წ. 15 თებერვალი.

სახეობა – ძიუდო (86, 95 კგ).

ყოფილი საბჭოთა კავშირის ორგზის (1978, 1983) ჩემპიონი. ევროპის ჩემპიონი (1978) ახალგაზრდებს შორის; მსოფლიოს ჩემპიონი (1978) სტუდენტებს შორის; ევროპის ჩემპიონატის (1983) ვერცხლის პრიზიორი. საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი. საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი.

ომარ გუსოშვილი

დაბ. 1992 წ. 28 მაისი.

სახეობა – თავისუფალი ჭიდაობა (96 კგ).

2015 წლის ევროპის ჩემპიონატის (პოლონეთი) გამარჯვებული 23 წლამდე ასაკის სპორტსმენთა შორის. საქართველოს ჩემპიონი ჭაბუკებსა და ახალგაზრდებს შორის.

ნიკოლოზ ბიბილაშვილი

დაბ. 1975 წ. 27 ივნისი.

სახეობა – ძიუდო (66 კგ).

საერთაშორისო ტურნირის (სალონიკი) ჩემპიონი; საქართველოს ჩემპიონი; მოსკოვის ჩემპიონი. 2012 წლის საქართველოს საუკეთესო მწვრთნელი. ოლიმპიური ჩემპიონის ლაშა შავდათუაშვილის (სურათზე მარჯვნივ) პირადი მწვრთნელი.

ნოდარ მეგრეველი

დაბ. 1987 წ. 13 იანვარი.

სახეობა – ძიუდო.

მსოფლიოს ჩემპიონი (2009) გუნდურ ჩათვლაში; ევროპის ჩემპიონი ახალგაზრდებს შორის (2007); ევროპის ჩემპიონი სამბოში დიდებს შორის (2012); ევროპისა და მსოფლიოს ჩემპიონატების (2014 და 2013) პრიზიორი. დამსახურებული მწვრთნელი. სახელმძღვანელო მოჭიდავის გივი კახაბრიშვილის პირადი მწვრთნელი.

მერაბ ნარიაშვილი

დაბ. 1949 წ. 17 აგვისტო.

სახეობა – თავისუფალი ჭილაობა (62 კგ).

საქართველოს (სპორტსამოგადოება „ბურევესტნიკი“) ჩემპიონი (1973).

საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი. ამჟამადაც განაგრძობს აქტიურ სამწვრთნელო მოღვაწეობას ქ. გორში.

ნოდარ ექვთიმიშვილი

დაბ. 1949 წ. 23 მაისი.

სახეობა – სამბო (100 კგ).

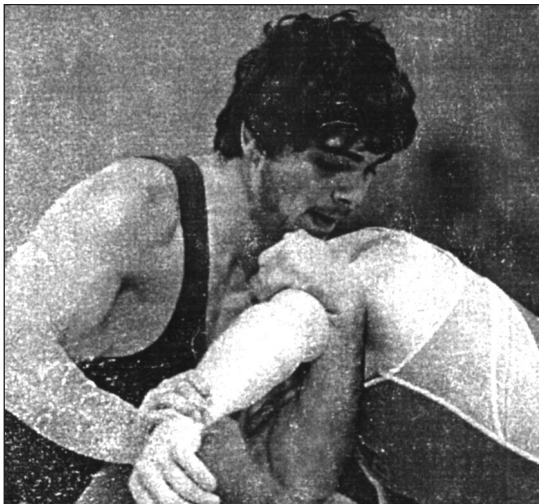
საჭიდაო სამყაროს უბრწყინვალესი წარმომადგენელი. საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი. ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი და მრავალგზის პრიზიორი. უამრავი (მათ შორის იაპონიის, ინგლისის, მონტრეალის, მოსკოვის, ლუშანბეს, მაიკოპის...) საერთაშორისო გურნირების გამარჯვებული.

საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი; საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი; ღირსების ორდენის კავალერი.

სამბოში საქართველოში პირველად ჩატარებული მსოფლიო ჩემპიონატის მთავარი ორგანიზატორი (1997) და წარმმართველი.

ნოდარ ექვთიმიშვილი გახლავთ პირველი ქართველი, რომელმაც დაიკავა მსოფლიოსა და ევროპის სამბოს ფედერაციების ვიცეპრეზიდენტის პოსტი.

ჰყავს მეუღლე, შვილი, რძალი და ორი შვილიშვილი.

ტენგიზ ჩოჩიშვილი

დაბ. 1991 წ. 21 იანვარი.

ევროპის ჩემპიონი (2008) ჭაბუკთა შორის (63 კგ).

ტენგიზ ჩოჩიშვილი არის ასევე 2010-2011 წლებში ევროპის ჩემპიონატის (ბულგარეთი) ვერცხლის და ბრინჯაოს პრიზიორი ახალგაზრდებში და ასევე მსოფლიო ჩემპიონატის (უნგრეთი) მესამე პრიზიორი.

*

* *

სამწუხაროდ, ვერ მოვიძიეთ ფოტო მსოფლიო ჩემპიონი აკაკი ხანიშვილის (სამბო. საცხოვრებლად წასულია საბერძნეთში), ასევე 1999 წელს ქ. სიღნეში გამართული მსოფლიო ჩემპიონატის (ახალგაზრდებს შორის) გამარჯვებულის იოსებ მომცელიძის.

કવચવૃત્તિ

ჩვენს უკიდევანო და უწყვეტ სამყაროში ყველას და ყველაფერს ჰქონდა, აქვს და იმედი ვიქონიოთ, მომავალშიც ექნება თავისი დასაბამი (დასაწყისი, ისტორია). ვფიქრობ, რომ ჩვენთვის, სპორტის შედარებით ახალი სახეობა კარატეც არ წარმოადგენს გამონაკლისს. ქვემოთ მოკლედ მოგახსენებთ საქართველოში თანამედროვე კარატეს გამოჩენის, ფესვმოკიდებისა და განვითარების ისტორიას, რაც, დარწმუნებული ვარ, საინტერესო იქნება ფართო საზოგადოებისათვის.

2015 წელს საქართველოს კარატეს ეროვნული ფედერაციის თავმჯდომარის ბაგონ კახა ბასილიას ავტორობით გამოიცა წიგნი სახელწოდებით „ქართული კარატე 50 წლისა“.

წიგნში ვკითხულობთ: „...იაპონური ორთაბრძოლა კარატე, თავისი დღევანდელი ფორმით, მხოლოდ XX საუკუნის დასაბამიდან არსებობს, თუმცა, მისი, როგორც საბრძოლო ხელოვნების, ისტორია ათასწლეულებს ითვლის. თანამედროვე საქართველო კარგად იცნობს აღმოსავლურ საბრძოლო სისტემებს, მათ შორის კარატესაც. მრავალი დოკუმენტური მასალის დაკვირვებული ანალიზის წყალობით შეგვიძლია განვაცხადოთ, რომ ქართული თანამედროვე კარატე 50 წლისა გახლავთ.

იაპონური ორთაბრძოლების მსოფლიო მასშტაბით პროპაგანდა დაიწყო 1964 წელს, სწორედ იმ პერიოდში გავრცელდა კარატე ყოფილ საბჭოთა კავშირში და შემთავლია საქართველოშიც.

ქართველობამ უმაღლესი შეისისხლხორცა და გაითავისა კარატე, როგორც საბრძოლო ხელოვნების ფენომენი და აღზრდის უნიკალური სისტემა, როგორც სპორტის ახალი, თანამედროვე და პერსპექტიული სახეობა.

საქართველოში კარატეს დანერგვა და მისი შემდგომი სრულყოფილი განვითარება წარმოადგენდა საკმაოდ რთულ პროცესს, მაგრამ ქართული კარატეს ფუძემდებლები შეუპოვარნი გახლდნენ თავიანთ

მისწრაფებებში და მალე საქართველომ საპატიო ადგილი დაიკავა ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკებს შორის.

1979-80 წლებში საკავშირო სპორტკომიტეტმა კარაგე აღიარა სრულყოფილ და სრულუფლებიან სპორტის სახეობად და საქართველოს კარაგეს ფედერაციასაც მიენიჭა ოფიციალური სტატუსი. დაიწყო შეჯიბრებების და სხვა ღონისძიებების ჩატარება. ყოველდღიურად იმრდებოდა კარაგეს ავტორიტეტი. სულ უფრო მეტი მოხალისე ჩაება ინტენსიურ წვრთნებში და, რომ იტყვიან, კარაგემ საქართველოში გაიკაფა თავისი გზა.

მაგრამ მოხდა საოცრება – ყოფილი საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელობამ მოულოდნელად აკრძალა კარაგეს სწავლება და აქედან გამომდინარე, ყველა ღონისძიება, რაც ხელს შეუწყობდა კარაგეს შემდგომ განვითარებას. სპორტის ამ ლამაზმა და საინტერესო სახეობამ გადაინაცვლა იატაკქვეშეთში. ეს მდგომარეობა გაგრძელდა საბჭოთა კავშირის დაშლამდე (1989-1990 წლებამდე).

1990 წელს საქართველოს კარაგეს ფედერაცია, მისი აქტიური წევრის ბურაბ მერაბიშვილის ინიციატივით გაერთიანდა მსოფლიოში უკვე კარგად ცნობილ **JTKA** ორგანიზაციაში. 1990 წელს საქართველოს ნაკრებმა დამოუკიდებელი ქვეყნის სტატუსით (საკუთარი ჰიმნითა და დროშით) მონაწილეობა მიიღო მეხუთე მსოფლიო ჩემპიონატში, რომელიც ჩატარდა პერუს დედაქალაქ ლიმაში.

გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან ქართულმა კარაგემ დაიწყო იაპონურ საერთაშორისო სტანდარტებზე გადასვლა. გახშირდა ჩვენი გუნდის მონაწილეობა სხვადასხვა საერთაშორისო ტურნირებში.

გადიოდა წლები და ქართული კარაგე სულ უფრო და უფრო მაღალ საფეხურებს იპყრობდა. საერთაშორისო ასპარეზზე მიღწეული შედეგებით მალე გადავასწარით რუსეთს, ბელორუსს და უკრაინას.

აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში გახშირდა იაპონულ სპეციალისტთა ვიზიტები და მაღალი რანგის ღონისძიებები, რამაც დადებითი გავლენა იქონია კარაგეს განვითარებაზე. აღნიშნულ ღონისძიებებში მონაწილეობდნენ ქართველი კარაგისტებიც.

1995 წელს საქართველოში ჩამოყალიბდა შოგოკან კარაგე-დოს ფედერაცია. სემინარებისა და აგესტაციების ჩასატარებლად მოწვეულ იქნა იაპონელი ოსტაგი ჰიგოში კასუია.

1999 წელს საქართველოს კარაგეს ფედერაციასა და თავდაცვის სამინისტროს შორის გაფორმდა მემორანდუმი ურთიერთთანამშრომლობის შესახებ. შეიარაღებულ ძალებში კარაგე დაინერგა როგორც სავალდებულო დისციპლინა. მაშინდელმა მინისტრმა (ფედერაციის აქტიურმა წევრმა) დავით თევზაძემ კარგად იცოდა, თუ რა სიკეთის მოგანა შეეძლო კარაგეს ქართული შეიარაღებული ძალებისთვის.

2001 წლის ოქტომბერში თბილისის სპორტის სასახლეში ჩატარდა ევროპის ჩემპიონატი, რომელშიც მონაწილეობდა 22 ქვეყნის 1000-ზე მეტი სპორტსმენი. გურნირზე თვალსაჩინოდ წარმოჩინდა ქართველ კარაგისტთა ნიჭი და შესაძლებლობები.

2012 წელს გაიმართა საქართველოს კარაგეს ეროვნული ფედერაციის ყრილობა. ყრილობას ესწრებოდა კარაგეს ყველა მიმართულების 235 დელეგატი. ყრილობამ ჩაიარა საქმიან ვითარებაში.

საჭიროა აღინიშნოს, რომ საქართველოს სახელისუფლებო ორგანიზაციები თანდათან უფრო მეტ ყურადღებას უთმობდნენ სპორტის ამ ახალ სახეობას, რის გამოხატულებაც გახდა ის, რომ 20013-2014 წლებში ეროვნული ფედერაციის ბიუჯეტი 25 ათასი ლარიდან ნახტომისებრ გაიზარდა და შეადგინა 200 ათასი ლარი.

საქართველოს კარაგეს ნაკრები გუნდი ახლა მთლიანად ფინანსდება ფედერაციის ბიუჯეტიდან. საერთაშორისო შეჯიბრებებისათვის სპორტსმენტთა მზადება უკვე ისეთივე ფორმით მიმდინარეობს, როგორც სპორტის სხვა სახეობებში.

საქართველოს ჩემპიონატზე გამოვლენილი საუკეთესო სპორტსმენები გადიან საწვრთნელ შეკრებას, სადაც შესარჩევი და საკონგროლო ორთაბრძოლების შემდეგ საბოლოოდ ყალიბდება ნაკრები გუნდის შემადგენლობა“.

კახა ბასილაიას თავის წიგნში ჩამოთვლილი ყავს ყველა ის ლიდერი, რომელიც წინ მიუძღვის კარაგეს ამა თუ იმ სახეობას. აი ისინიც:

- კოკუშინკაი კარაგე – გურამ ბარაბაძე
(საუკეთესო მასწავლებელი და მენეჯერი)
- გოჯუ-რიუ – პაატა ჭელიძე
- შიგო-რიუ – ვადიმ გულბანი
- ვადო-რიუ – თემურ ჯორჯაძე, გიორგი ბერიძე
- შოგოკან კარაგეში კი პრიორიტეტი ეკუთვნით იაპონელებს კანა-ზავას და კასუიას მიმართულების მიმღევრებს (2015 წლის მონაცემებით)

და ბოლოს,

2013-14 წლებში საქართველოს გუნდმა სრული სპორტული ეკიპირებით და მომზადების მაღალი დონით იასპარეზა იუნორების, კადეტებისა და სენიორების საერთაშორისო ტურნირებში, ევროპის და მსოფლიო ჩემპიონატებში და ყოველივე ამის შედეგი იყო 2014 წლის მსოფლიო ჩემპიონატზე გოგიტა არქანიას მიერ მოპოვებული ოქროს მედალი.

აღსანიშნავია, რომ ამ მსოფლიო ჩემპიონატზე, რომელშიც მონაწილეობდა 120 ქვეყანა, გუნდურ ჩათვლაში საქართველომ დაიკავა მეათე ადგილი, რაც უდაოდ დიდ წარმატებად უნდა მივიჩნიოთ, მითუმეტეს რომ მოვიპოვეთ ოქროს მედალი.

დავით დავითაშვილი

დაბ. 1984 წ. 24 მაისი.

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი კარატესა და კიკბოქსინგში.

მოსკოვის მსოფლიო ჩემპიონატის მესამე ადგილოსანი.

ბრძოლა წესების გარეშე სტილში იაპონიის 2001-2005 წლების ჩემპიონატების პრიზიორი.

ამჟამად ცხოვრობს აშშ-ში. ავარჯიშებს ბავშვებს კარატესა და კიკბოქსინგში.

მწვრთნელი ბაქარია მირუაშვილი.

გამა სადალაშვილი

საქართველოს ჩემპიონი. უფროსი ინსტრუქტორი ფუდოკან კარატე-დოს სტილში.

დაიღუპა 1992 წელს აფხაზეთში მიმდინარე საბრძოლო მოქმედებების დროს.

მწვრთნელი ბაქარია მირუაშვილი.

ლაშა მაისურაძე

დაბ. 1993 წ. 25 აპრილი.

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი.

ოკინავური გოჯუ-რიუ კარატე-დოს სტილი

გიორგი წკრიალაშვილი

ოკინავური გოჯურიუ კარაგე-დოს სტილი. ასევე ჯანდოკანი და კინულო.

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი, ევროპის ჩემპიონი. თბილისის საერთაშორისო გურნირის გამარჯვებული (2002-2003 წ.წ.).

ვასილ ხმიალაშვილი

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი. ევროპის ჩემპიონი (1992 წ.).

სტილი: ოკინავური გოჯურიუ კარაგე-დო და ჯუნდოკანი.

ვ. ხმიალაშვილი არის ასევე კიკობქსინგში კავკასიის თასის მფლობელი.

ქეთევან გულუაშვილი

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი. ევროპის ჩემპიონი. თბილისის საერთაშორისო გურნირის გამარჯვებული (2002-2003 წ.წ.).

სტილი: ოკინავური გოჯურიუ კარაგე-დო, ჯუნდოკანი და კიბულო.

მზვრთნელი მაქარია მირუაშვილი

გურამ კაჯილაშვილი

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი და არაერთი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული.

სტილი: ოკინავური გოჯუ-რიუ კარატე-დო და შოტოკან კარატე-დო.

ირაკლი ბაზანდარაშვილი

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი (სურათი აღრეული ასაკის).

სტილი: ოკინავური გოჯუ-რიუ კარატე-დო და შოტოკან კარატე-დო.

იასონ დავითაშვილი

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი.

სტილი: ოკინავური გოჯუ-რიუ კარატე-დო და კიკბოქსინგი.

ვასტანგ მარწყვიშვილი

დაბ. 1996 წ. 8 მარტი.

ვარჯიში დაიწყო ოთხი წლის ასაკიდან. არის საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი.

სტილი: როგორც კიკბ ოქსინგი, ისე ოკინაგური გოჯუ-რიუ კარატე-დო.

შოთა ჩიხლაძე

საქართველოს არაერთგზის ჩემპიონი და რამდენიმე საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული.

სტილი: ოკინაგური გოჯუ-რიუ კარატე-დო და ხელჩართული სამხედრო ორთაბრძოლები.

გიორგი ხაბელაშვილი

დაბ. 1989 წ. 12 ივლისი.

საქართველოს არაერთგზის ჩემპიონი.

სტილი: ოკინაგური გოჯუ-რიუ კარატე-დო და კიკბოქსინგი.

ჯიმშერ (ჯიმი) ჩიხლაძე

საქართველოს ჩემპიონი სხვადასხვა წლებში.

სტილი: ფულოკან კარაგე-დო.

ლელა ბერიანიძე

დაბ. 1987 წ. 28 მარტი.

საქართველოს ჩემპიონი სხვადასხვა წლებში.

სტილი: ფულოკან კარაგე-დო.

ანა გიგაური

დაბ. 1986 წ. 30 აინვარი.

საქართველოს ჩემპიონი.

სტილი: ოკინაური გოჯუ-რიუ კარაგე-დო, კიოკუშინკაი კარაგე.

ნინო საბიაშვილი

დაბ. 1991 წ. 15 მაისი.

საქართველოს ჩემპიონი.

სტილი: ოკინავეური გოჯუ-რიუ კარატე-დო, კიოკუშინკაი კარატე.

ალექსანდრე ლოცულაშვილი

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი.

სტილი: ოკინავეური გოჯუ-რიუ კარატე-დო, კიოკუშინკაი კარატე.

ვანო ბაიდაური

დაბ. 1991 წ. 9 სექტემბერი.

სტილი: ოკინავეური გოჯუ-რიუ კარატე-დო და კიოკუშინკაი კარატე-დო.

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი, სხვადასხვა საერთაშორისო ტურნირების გამარჯვებული და ასევე კავკასიის თასის მფლობელი 10-11 წლის ასაკოვანთა რანგში.

ოთარ (ოთო) ხიზანიშვილი

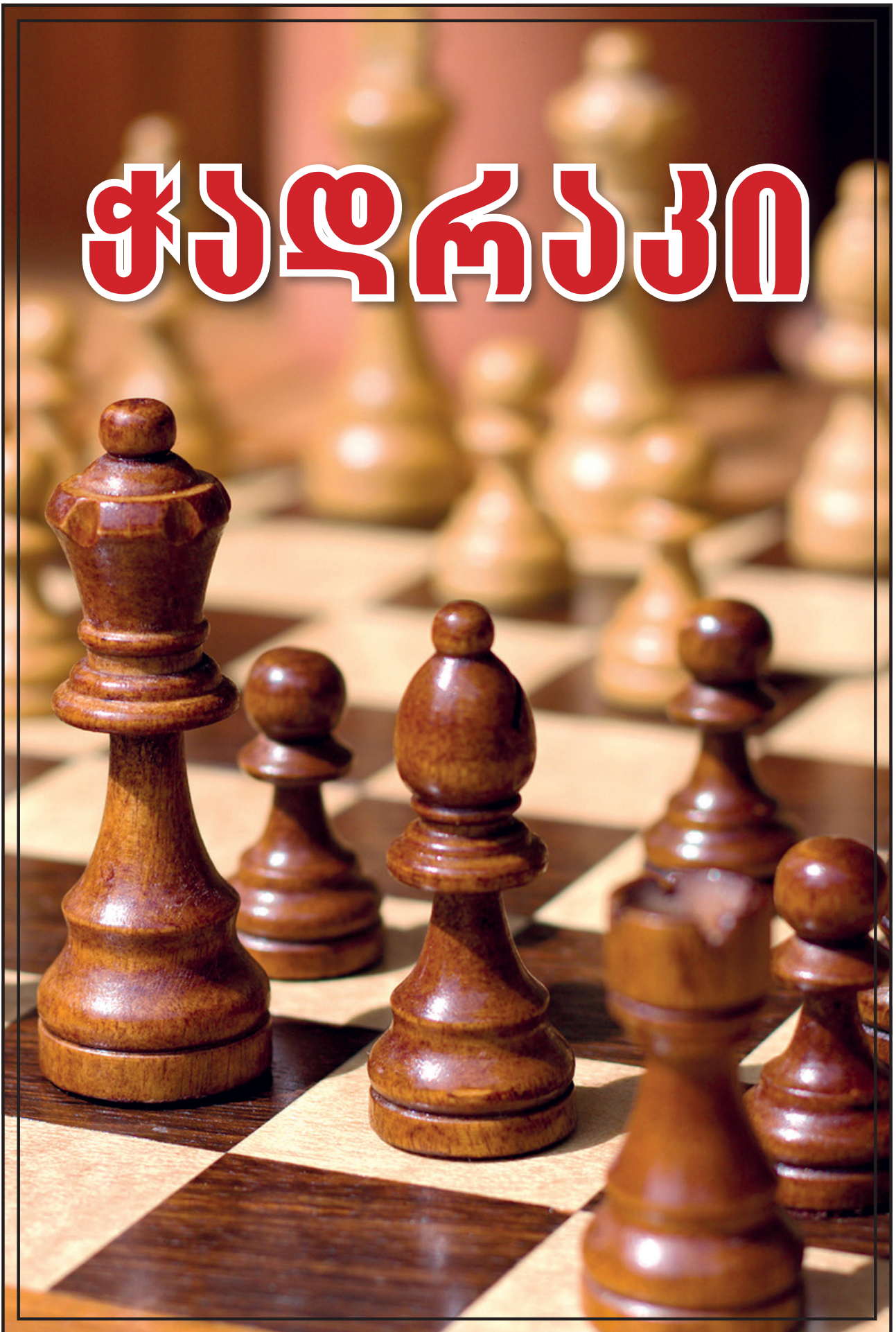
საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი და ასევე მრავალი საერთაშორისო რანგის ტურნირის გამარჯვებული.

სტილი: ოკინავეური გოჯუ-რიუ კარატე-დო და ხელჩართული სამხედრო ორთაბრძოლები.

წიგნზე მუშაობისას, მიუხედავად მცდელობისა, ვერ მოხერხდა დაკავშირება ათეულობით ჩემპიონთან. აღვნიშნავთ, რომ სხვადასხვა წლებში და ასაკში კარატეს სხვადასხვა სტილში საქართველოს ჩემპიონები იყვნენ: გ. ბზიშვილი, გ. გიორგაშვილი, ს. ელბაქიძე, ბ. ვანიშვილი, თ. ვანიშვილი, რ. ვანიშვილი, ლ. თოთლაძე, შ. მისირელი, ჭ. მიხანაშვილი, გ. რაზმაძე, ლ. რაზმაძე, რ. ქრისტესიაშვილი, ბ. ციქუბაძე, ა. ჯიომიშვილი, ვ. ხაბულაშვილი, თ. ხორბალაძე, თ. ქანაშვილი.

ჭადრვა

ჭადრაკი რომ უძველესი თამაშია, ამაზე არ არსებობს ორი აზრი, მაგრამ რამდენად ძველი – ეს უკვე სხვა საქმეა.

რაც დრო გადის, მით უფრო ზუსტდება სპორტის ამა თუ იმ სახეობის წარმოშობის დრო და „მშობელი“ ქვეყანა. მაგრამ ისტორიკოსები და არქეოლოგები ვერ „ისვენებენ“ და დროდადრო ვითარებებში სიურპრიზებს.

არსებობს საინტერესო ლეგენდა, რომელიც ამტკიცებს, რომ ჭადრაკის თამაში გამოიგონა ვინმე ინდოელმა (ჩვენს წელთაღრიცხვამდე ძალიან დიდი ხნით ადრე) სეგამ. იგი აქტიურად აწარმოებდა პროპაგანდას და მთელი ქვეყანა დაინტერესდა ახალი თამაშით. ამ ამბავმა მიაღწია მეფემდე, რომელმაც იხმო გამომგონებელი და შეისწავლა ჭადრაკის თამაში. გარკვეული დროის შემდეგ აღფრთოვანებულმა მეფემ ისურვა გამომგონებელი დაეჯილდოვებინა და იხმო თავისთან.

„ისურვე, რაც გინდა, მზად ვარ დაგასაჩუქრო საინტერესო თამაშის გამოგონებისთვისო“ – ბრძანა მეფემ და ნაზირ-ვეზირებით გარემოცულმა ამაყად გადახედა სეგას.

არაფერი არ მინდაო, მორცხვად მიუგო გამომგონებელმა. როგორ თუ არ გინდა, მე ასე მსურს და ასე იქნებაო. არ მინდა არაფერი, თქვენ იყავით კარგადო, გამოსცრა კბილებს შორის. მეფე გაბრაზდა და მკაცრად მოითხოვა სეგასგან დაესახელებინა საჩუქარი. გამომგონებელი მიხვდა, რომ მეფე არ მოეშვებოდა და გადაწყვიტა გული მოეფხანა: „ჩემო მეფეო, ჭადრაკის ყოველ უჯრაზე (ერთიდან სამოცდაოთხის ჩათვლით) დადეთ ორჯერ მეტი ხორბლის მარცვალი, ვიდრე წინა უჯრაზე და ხორბლის მთლიანი რაოდენობა მაჩუქეთ, ამით დიდად მაღლობელი დაგრჩებითო“.

მეფემ შეურაცხყოფილად იგრძნო თავი და თავის ვეზირებს მიმართა გაბრაზებით – მიუგდეთ ერთი გომარა ხორბალი და გააცილეთ, აღარ მსურს მისი ნახვაო.

სამი-ოთხი დღის შემდეგ მოიკითხა მეფემ ჭადრაკის გამომგონებელი – რა ქენით, ხომ გაისგუმრეთო. ცხვირდაშვებულმა ქვეშევრდომებმა მოახსენეს: ცუდადა გვაქვს საქმე, მეფე ბატონო, ვერ ვასრულებთ თქვენს ბრძანებასო“ რაგომო, იკითხა მეფემ.

მთელი ქვეყნის ერთი წლის მოსავალი არ ჰყოფნის რომ გავისგუმროთ ჭადრაკის გამომგონებელი და შევასრულოთ თქვენი ნებაო!!!

საქართველოში ჭადრაკი, სპორტის სხვა სახეობების პარალელურად იკიდებდა ფეხს და ვითარდებოდა. რაც შეეხება ქალთა ჭადრაკს, მან აქტიურად დაიწყო დამკვიდრება ქვეყანაში 1927 წლიდან, როდესაც ჩაგარდა თბილისის პირველი ჩემპიონაგი, ხოლო 1935 წელს – საქართველოს ჩემპიონაგი.

ქართველი ქალები მუდამ ეგრფოდნენ ჭადრაკს, მის სიბრძნეს, – ბრძანებს თენგიზ ვიორგაძე („თორმეტთა გურნირი სოხუმში“, 1965 წ.) და განაგრძობს, – შორეულ წარსულში ყოფილან ძლიერი მოჭადრაკეები, მაგრამ უამთააღმწერლებს არ შემოუნახავთ მათი ვინაობა. დაახლოებით ასიოდე წლის წინანდელი ცნობებიდან გამომდინარე შეგვიძლია დავასახელოთ იმ დროისთვის კარგ მოჭადრაკეებად მიჩნეული: ალექსანდრე ჭავჭავაძის ასულები ნინო და ეკატერინე (სასიქადულო ქართველი მოჭადრაკის ანდრია დადიანის დედა), ასევე რაჭა-ლეჩხუმიდან ფოგინე ჩიქოვანი და სხვა.

საქართველოს პირველი ჩემპიონაგის შემდეგ გამომჩნდნენ მოჭადრაკე ქალები: ელენე ბაუგაშვილი, ბარბარე მარგარიანი, ლილი გელოვანი, ქსენია გოგიავა, რომლებმაც კარგი პრესტიჟი შეუქმნეს ქართულ ჭადრაკს.

ბუნებრივია, რომ ჭადრაკის განვითარებისა და მასშტაბის მრდის ცალდამ გადაუარა შიდა ქართლის ცენგრს, ქალაქ გორსაც, სადაც თანდათან ჩამოყალიბდა საჭადრაკო ელიტა, რომელმაც გასული საუკუნის 60-70-იან წლებში მიაღწია მნიშვნელოვან წარმატებებს, რამაც განაპირობა ქ. გორში ჯერ 1968 წელს ვახგანგ ქარსელაძის სახელობის საერთაშორისო გურნირის (მამაკაცები) და შემდეგ 1969 წელს კი ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონაგის (ქალთა შორის) ჩაგარება. სადღესასწაულო განწყობა სუფევდა იმ დღეებში შიდა ქართლში და მის პოლიტიკურ გეოგრაფიულ ცენგრში ქ. გორში. აღნიშნულ წლებში და დღეებში გორში ჭადრაკის სათამაშოდ ჩამოვიდნენ ყოფილი საბჭოთა კავშირისა და საერთაშორისო დიდოსტატები: ე. გელერი, ე. გუფელი, მ. ცალი, ძმები ლეონ და კარენ გრიგორიანები, ი. პლაგონოვი, გ. ახმილოვსკაია, მ. რანიკუ, ნ. კონაპლიოვა, გ. მაგულოვსკაია, ნ. გაფრინდაშვილი, ნ. ალექსანდრია და მრავალი სხვა.

აღსანიშნავია, რომ 1988 წელს გორში გაიხსნა ჭადრაკის დიდებული სახლი, რომელსაც სათავეში ჩაუდგა ჭადრაკში ეროვნული ოსტაგი, სპორტის დამსახურებული მოღვაწე გურამ მუკნიაშვილი, რომელიც დღესაც ახალგაზრდული ენერგიით ემსახურება ჭადრაკის პოპულარიზაციისა და განვითარების საშვილიშვილო საქმეს.

2018 წლის 14 იანვარს გორის ჭადრაკის სახლს 30 წელი შეუსრულდა.

გორში აღიზარდნენ და წარმატებულ მოჭადრაკეებად ჩამოყალიბდნენ –

იოსებ კრიხელი (საერთაშორისო დიდოსტაგი საჭადრაკო კომპოზიციაში, ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი), ციალა ქასოშვილი (საერთაშორისო ოსტაგი), შალვა თოთლაძე (ეროვნული ოსტაგი, სპორტის დამსახურებული ოსტაგი), გურამ კუთარაშვილი (ოსტაგობის კანდიდატი), შერგილ სუხიგაშვილი (საერთაშორისო ოსტაგი საჭადრაკო კომპოზიციაში), დავით მაღალაშვილი (საერთაშორისო დიდოსტაგი), ასევე უძლიერესი პირველთანრიგოსნები: ჯ. ინჯია, ა. შერმადინი, ვ. დადიანიძე, ი. ჯაფიაშვილი, ე. გოგლიძე, ს. ბელოუსი, ბ. ბაქარიძე, ი. ეგნაგაშვილი, რ. ხინჩიკაშვილი, ჯ. ჯანებაშვილი, ბ. კილასონია, მ. ონიაშვილი და სხვები.

წინამდებარე წიგნში მოკლედ მოგიყვებით იმ გორელი მოჭადრაკეების შესახებ, რომლებმაც თავიანთი საჭადრაკო მოღვაწეობა დაამშვენეს სიგყვით **ჩემპიონი**.

მანამდე კი მოვიყვანთ ამონარიდებს მსოფლიოში ცნობილი ადამიანების მოსაზრებებიდან ჭადრაკის ფენომენის შესახებ.

მსოფლიოს მეექვსე ჩემპიონი **მ. ბოტვინიკი**: „...მომიგეგონ სპორტის სხვა სახეობის წარმომადგენლებმა – ჭადრაკს ვერაფერი შეედრება და არა მარტო იმიტომ, რომ „ჭადრაკი ბომაზე მეტად თამაშია, რომ ხელოვნება იყოს და ბომაზე მეტად ხელოვნება, რომ თამაში იყოს“.

ჭადრაკის თამაში თავისი შემოქმედებითი ჰორიზონტებით, თავისი ესთეტიკური თავისებურებებით, თავისი ფსიქოლოგიური სიღრმით ბევრად მაღლა დგას სპორტის სხვა სახეობებზე. ჭადრაკი ადამიანისაგან მოითხოვს დიდ ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ ძალას და მიაქვს კიდევ. მაგჩს მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულისთვის მიაქვს ერთი წლის სიცოცხლე...“

ყურადსაღებია ჭადრაკში მსოფლიოს პირველი ჩემპიონის, **ვილჰელმ სტეინიცის** მოსაზრება: „...ჭადრაკი სუსტი ნებისყოფის ადამიანებისათვის არ არის შექმნილი. ჭადრაკი მთლიანად მოითხოვს ადამიანს...“

ილია ვეკუა (აკადემიკოსი): „...მალფრთოვანებენ ადამიანები, რომლებიც ღრმად ერკვევიან ჭადრაკის თამაშში...“

გიორგი ნიკოლაძე: „...მოჭადრაკეს, როგორც გეომეტრს, სივრცითი ამროვნების უნარი სჭირდება. ჭადრაკს ბევრი საერთო აქვს მათემატიკასთან, მაგრამ მხოლოდ ლოგიკის სფეროში...“

დაბოლოს, ყოველგვარი სიძნელეების მიუხედავად, ჭადრაკის თამაში გორში თანდათან გახდა მიმზიდველი და პოპულარული. შედეგად კი მოვიმკეთ რამდენიმე საერთაშორისო ღონის გურნირი და დიდოსტაგების, ოსტაგებისა და ოსტაგობის კანდიდატების მთელი პლეადა, რომელიც, იმედია, მომავალშიც იგყვის თავის სათქმელს.

ციალა ქასოშვილი

დაბ. 1963 წ. 1 სექტემბერი, ქ. გორი.

საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა განაგრძო გორის ეკონომიკურ ინსტიტუტში, რომელიც დაამთავრა 1988 წელს. მთელი ამ წლების განმავლობაში იგი გულდასმით ჩაჰკირკიტებდა ჭადრაკის ხელოვნებას, იმდიდრებდა თეორიულ ცოდნას, იღებდა პრაქტიკულ გამოცდილებას ხშირად მონაწილეობდა რა ქალაქის თუ ქვეყნის თითქმის ყველა საჭადრაკო ღონისძიებაში.

დაჟინებულმა სწრაფვამ და დაუღალავმა შრომა მალე გამოიღო სასურველი შედეგი და ციალა ქასოშ-

პორტუგალია. ქ. პორტო. ევროპის ჩემპიონატზე, 2014 წ.

მსოფლიოს ხუთგზის ჩემპიონ ნ. გაფრინდაშვილთან ერთად.

ვილი იქცა ქართული საჭადრაკო ცხოვრების მნიშვნელოვან „ფიგურად“.

ციალა ქასოშვილი გახლავთ საერთაშორისო ოსტატი; საქართველოს სამგზის ჩემპიონი ქალთა შორის. იგი არის ასევე საქართველოს ხუთგზის და ევროპის ორგზის ჩემპიონი სენიორების კატეგორიაში და ორჯერ ვერცხლის პრიზიორი.

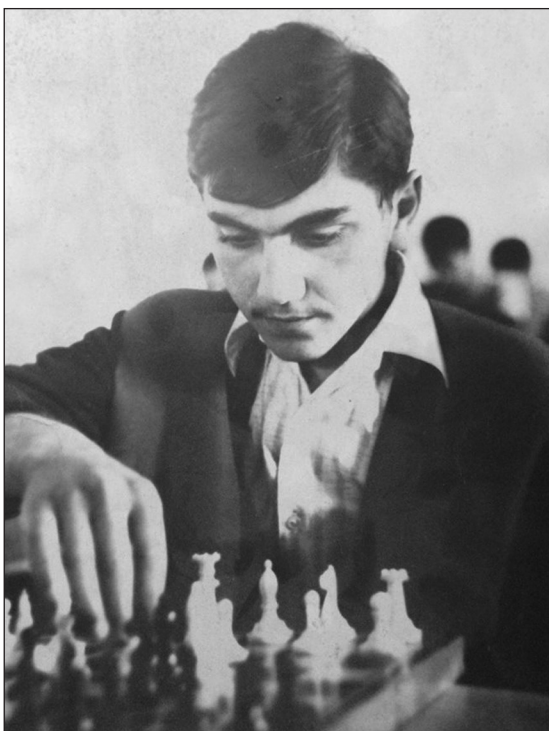
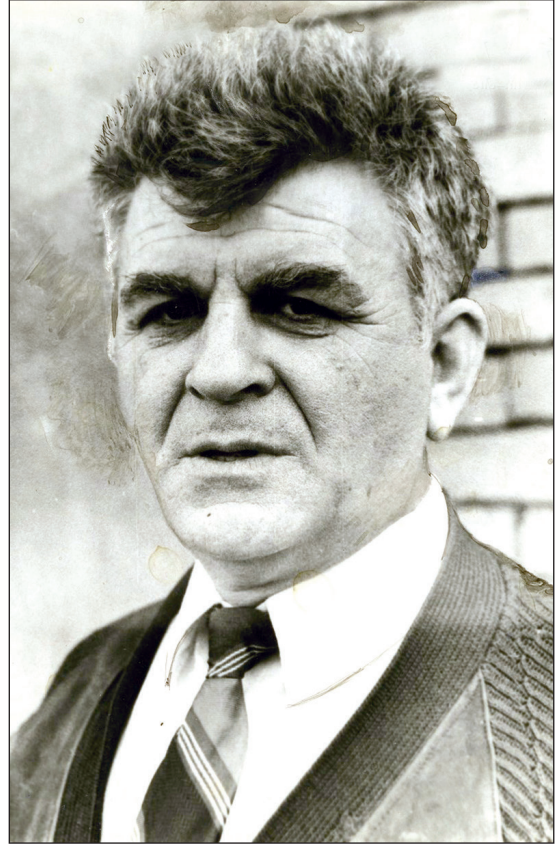
იოსებ კრიხელი (1931-1988)

XX საუკუნის ერთ-ერთი თვალსაჩინო საჭადრაკო კომპოზიტორი, საერთაშორისო დიდოსტატი, ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი მრავალსულიანი ამოცანების სფეროში.

წარჩინებით დაამთავრა როგორც გორის საშუალო სკოლა, ისე თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტი.

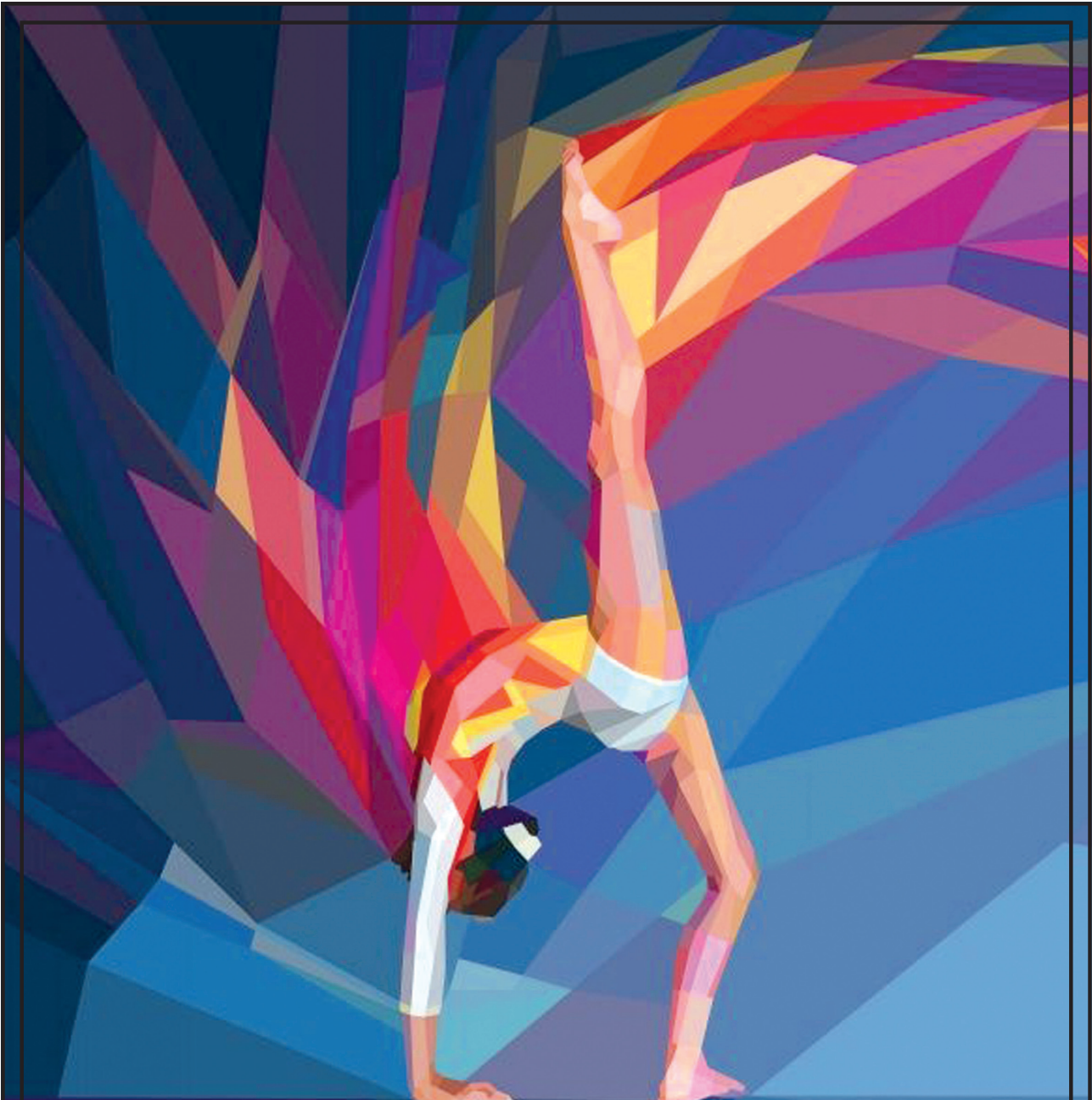
დაახლოებით ოცდაათი წლის განმავლობაში ეწეოდა მეცნიერულ მუშაობას გორის კვლევით-სამეცნიერო ინსტიტუტში („ნიავგომამგპრომი“). გექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი. მრავალი სამეცნიერო სტატიისა და გამოგონების ავტორი.

მსოფლიოში ცნობილია მისი საჭადრაკო ამოცანები და ეტიუდები.

აკაკი ხუფენია

გაზეთი „გამარჯვება“ (ქ. გორი; № 77; 1970 წ.) იუწყება, რომ „...გორელების გუნდმა (დ. მაღალაშვილი, აკაკი ხუფენია და ა. კარელიძე) დამსახურებულად მოიპოვა საქართველოს 1970 წლის მოსწავლეთა რესპუბლიკური სპარტაკიადის ჩემპიონის სახელი. გუნდის წევრებმა აკაკი ხუფენიამ და დავით მაღალაშვილმა მოიპოვეს ჩემპიონის ოქროს მედლები...“

ტანვარჯიშის

სპორტისთვის

გამაუმჯობესებელი

ეკატერინე (ეკა) მუკნიაშვილი

დაბ. 1946 წ. 18 ნოემბერი.

გორის ქალ განმთავრებითა შორის ეკა მუკნიაშვილი არის პირველი ქალი ოსტატი. ეს მაღალი წოდება მას მიენიჭა 1963 წელს ქ. ვოლგოგრადში, მაშინდელი საბჭოთა კავშირის პირველობაზე მიღწეული შედეგებისათვის სპორტულ განვარჯიშში. ეკა გახლდათ საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი ორბელზე ვარჯიშში მოსწავლე გოგონათა შორის.

დიდ სპორტულ ორბიგაზე ეკას გასვლის მთავარი მჭედელი და ორგანიზატორი გახლდათ საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი გურამ კომაძე.

ეკატერინე (ეკა) მუკნიაშვილმა 1964 წელს დაამთავრა ქ. გორის მე-4 საშუალო სკოლა, ხოლო 1969 წელს – გორის, ნ. ბარათაშვილის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტი ქართული ენის, ლიტერატურისა და ისტორიის სპეციალობით. სკოლაში და ინსტიტუტში სწავლის პერიოდში არაერთხელ გაუხარებია გულშემატკივარი სპორტული წარმატებებით.

ეკა მუკნიაშვილმა 42 წელი იმუშავა პედაგოგად გორის №6 საშუალო სკოლაში.

მწვრთნელ გურამ კომაძესთან ერთად

გიორგი ხოსრუაშვილი

დაბ. 2010 წ. 22 თებერვალი.

საქართველოს ჩემპიონატების პრიზიორი და ჩემპიონი (2017 წ.).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ჩემპიონი.

ვარჯიში დაიწყო სპორტული განვარჯიშის წრეში 5 წლის ასაკიდან. აღმოაჩნდა რა სივრცეში სწრაფი ორიენტაციის უნარი, იგი მწვრთნელებმა გადაიყვანეს ბატუგმე ხგომების წრეში, სადაც მან სწრაფად აითვისა ასაკის შე-

საბამისი თანრიგები და სულ მალე გულშემატკივრები გაახარა არაერთი წარმატებით.

გიორგი არის გორის მუნიციპალიტეტის სოფ. სკრის საჯარო სკოლის მეორე კლასის წარმატებული მოსწავლე.

ამონარიდი პედაგოგის (ლ. გოგინაშვილი) დახასიათებიდან: „...არის კეთილი და მოწესრიგებული. გააჩნია დიდი პასუხისმგებლობის გრძნობა. კარგი ურთიერთობები აქვს როგორც თანატოლებთან, ისე პედაგოგებთან; კარგად ეხერხება ამრის ჩამოყალიბება; ყოველთვის იცავს ქცევის წესებს“.

გიორგის დედა ქალბატონი თამუნა კმაყოფილია პაგარა ჩემპიონის სწავლის ხარისხითაც და მისი სპორტული მიღწევებითაც. საუბარში კი იმასაც აღნიშნავს, რომ „პაგარა გიორგის ძალიან უყვარს და ეხერხება კიდევ მშობლების დახმარება საოჯახო საქმიანობაში. გამოირჩევა პრინციპულობით და ხასიათის სიმტკიცით. უყვარს ფეხბურთში ვარჯიში და თამაში

(მწვრთნელი ჯ. კურტანიძე), თუმცა ბოლო დროს დაინტერესდა ჭიდაობით და თავი მიმაცვანინა ჭიდაობის წრეში“, – ღიმილით დაამთავრა საუბარი გიორგის დედამ.

გიორგის მწვრთნელი შალვა გაგუა: „...იგი თავისი ასაკის სპორტსმენებს შორის ბევრჯერ გახდა საქართველოს პირველობის პრიზიორი და ბოლოს ჩე-

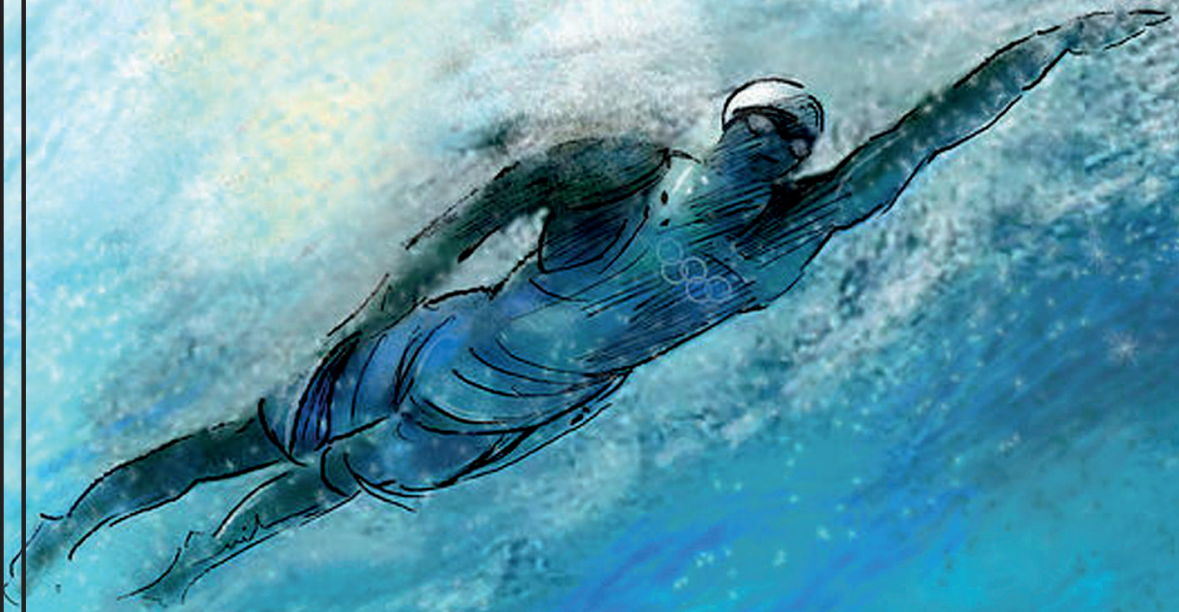

მპიონიც. დღესაც აქტიურად განაგრძობს ბატუგბე ხგომებში ვარჯიშს და დიდი იმედი მაქვს, რომ სულ მალე მიაღწევს ახალ წარმატებებს“.

„...გუშინ დედას დავპირდი –
დავუბერცო ხალები,
სახლის დალაგებაშიც
ცოტას წავეხმარები.

შემას მოვამარაგებ,
წყალს დავუსხამ ყვავილებს,
ამის მერე, ბავშვებო,
სათამაშოდ წავიდეო.

ଓଲିମ୍ପିକ୍

გვანცა ხინჩეგაშვილი

გვანცა და ლადო (ვლადიმერ) ხინჩეგაშვილები

ცურვაში საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი და სხვადასხვა საერთაშორისო ტურნირების მრავალგზის გამარჯვებული და პრიზიორი.

ამონარიდი გაზეთიდან „ლელო“ (28.05.2009): „ფიზიკურად ძალიან სუსტი ვიყავი და მხოლოდ ამის გამო მიმიყვანა დედამ საცურაო აუზზე. მწვრთნელმა კობა ბუხრიკიძემ ჩემში პერსპექტივა დაინახა, ამიგომ დედას სთხოვა, რომ მე არ დამენებებინა თავი აუზისათვის და ცურვას გავყოლოდი“, – გვეუბნება გვანცა.

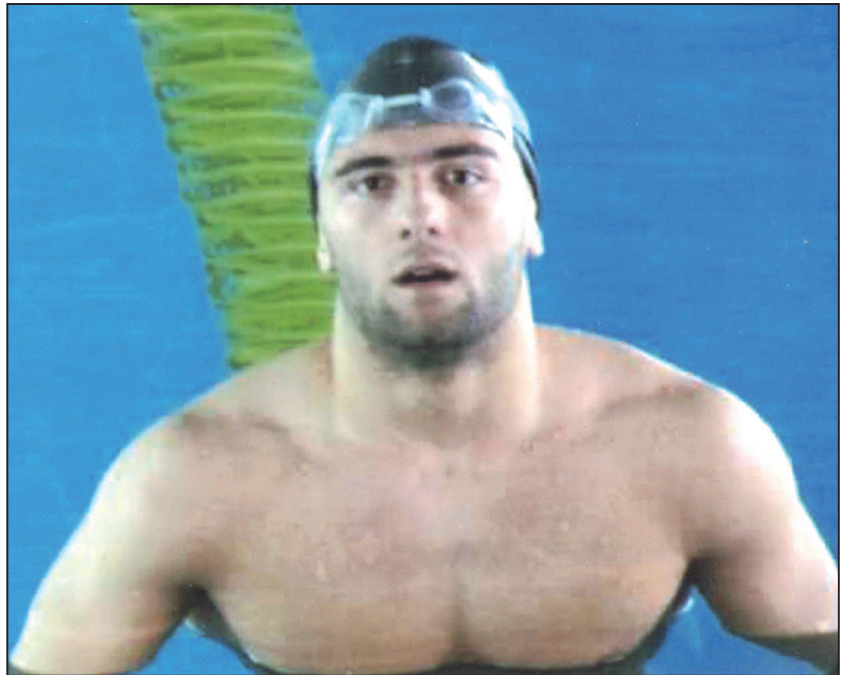
ღირიკული გადახვევა

მედალ-სიგელებს ჰკოცნიდა,
ღმერთი მაღალი ახსენა...
წყლის ბილიკები მოსწყინდა,
ახლა ცაში სურს აფრენა.

გიორგი ბუხრიკიძე

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი. ბევრი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული და პრიზიორი. გორში სპორტის საცურაო სახეობების ერთადერთი სპორტის ოსტატი თავისუფალი ყაიღით ცურვაში.

გამორჩეული საუკეთესო ტექნიკით და ფიზიკური კონდიციებით.

ნინო ბუხრიკიძე

საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი. გამორჩეული განსაკუთრებული სპორტული ჟინით და საოცარი მომხიბვლელით.

ცურვის ყველა სტილი ერთნაირად საინტერესოა მისთვის.

დიანა (დიკო) ერისთავი

დაბ. 1989 წლის 17 ნოემბერი.

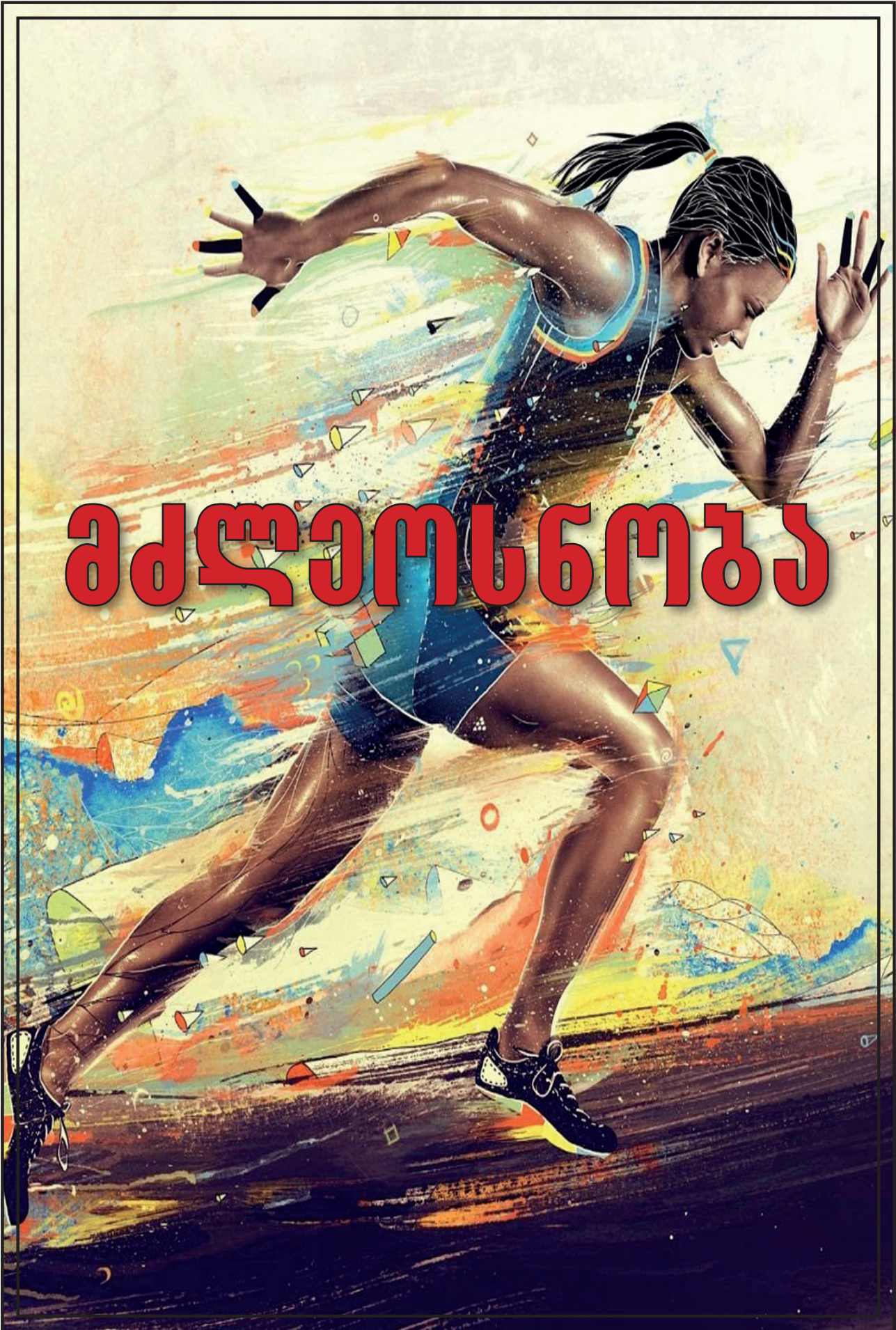
საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი. ერთნაირი წარმატებით ფლობდა ცურვის ყველა ყაიდას. სასიამოვნო მოსაუბრე და პუნქტუალური, როცა საქმე ეხებოდა სპორტულ ვარჯიშებს და მაღალი დონის პასუხისმგებლობას.

დიანას საწყის ეტაპზე ავარჯიშებდა და წვრთნიდა საკმაოდ ენერგიული და კვალიფიციური აღმზრდელი ნინო ნასყიდაშვილი.

დიანას შემდგომი დაოსტატების და მისი სრულყოფილი ტექნიკური მომზადების ეტაპი განახორციელა ჰამლეგ (აბე) მაყაშვილმა.

სურათზე: ნინო ნასყიდაშვილი და ჰამლეგ მაყაშვილი

მკლავოსნობა

პავლე გაქარიაძე (გულაძე)

პავლე გაქარიაძე (მარჯვნიდან მეორე)

დაბ. 1937 წ. 18 თებერვალი.

საქართველოს სპორტსამოგადოება „სპარტაკის“ ჩემპიონი (1955 წ. ბათუმი) ამანატორბენში (4X200 მ).

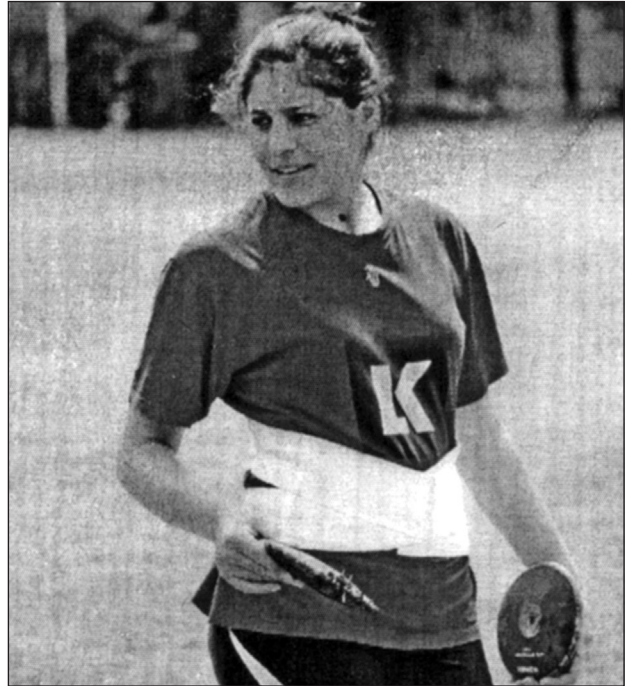
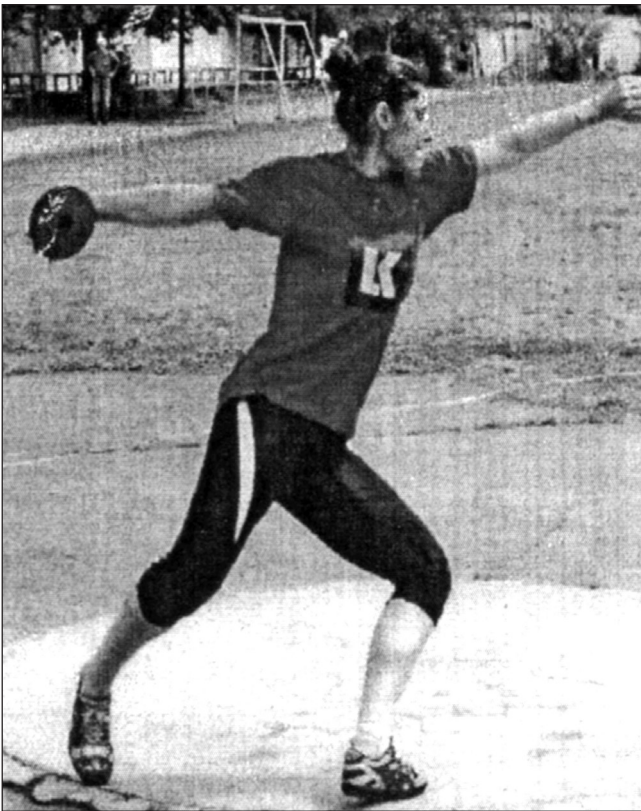
აქტიური სამოგადლო მოღვაწე – უკრაინა, მდეროდა, ხაგაუდა, წერდა და ა.შ.

ბეირფასი
განძით ხელში

სალომე რიგიშვილი

დაბ. 1990 წ. 26 იანვარი.

2013 წელს ქ. გორის უნივერსიტეტის ტურიზმის სპეციალობის მეორე კურსის სტუდენტმა სალომე რიგიშვილმა, უმჯობესო ბრძოლებში მოიპოვა ევრო-

პის ჩემპიონის გიგული (ქ. ბრატისლავა) და შესაბამისად ოქროს მედალი ბადროს ტყორცნაში.

სალომემ ბადრო ტყორცნა 58 მეტრსა და 90 სანტიმეტრზე, რითაც გააუმჯობესა ლეგენდარული ქართველი სპორტსმენის, ჰელსინკის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონის ნინო ღუმბაძის რეკორდი.

გიორგი მუჯარიძე

დაიბადა გორში 1998 წლის 22 მარტს. დაამთავრა გორის № 11 საჯარო სკოლა. ამჟამად არის გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი.

სპორტული ცხოვრების საწყის ეტაპზე ძალები მოსინჯა კალათბურთში, მაგრამ მალე მიაკითხა მძლეოსნობის სფეროს.

გიორგი არის საქართველოს მრავალგზის, ასევე ამერბაიჯანის, ბელორუსიის და ისრაელის ჩემპიონი ბირთვის კვრაში. გიორგის ეკუთვნის სამივე წონის (5, 6 და 7 კგ) ბირთვის კვრაში სარეკორდო მიღწევები.

გიორგი მუჯარბიძე გახლავთ ევროპის მცირე ქვეყნების 2018 წლის ევროპის ჩემპიონი ბირთვის კვრაში, შედეგით 19 მეტრი და 52 სანტიმეტრი. გიორგი არის საერთაშორისო სპორტის ოსტატი (მწვრთნელი დავით მანთიძე).

ოთარ დიდებულისძე

საქართველოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის დამსახურებული მოღვაწე, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, საქართველოს მოფარიკავეთა ნაკრები გუნდის მრავალგზის უფროსი მწვრთნელი (სურათზე მარცხნივ).

ოთარ დიდებულისძემ 1939 წელს საქართველოში პირველმა მიიღო ფარიკაობაში საბჭოთა კავშირის სპორტის ოსტატის წოდება. იყო ამიერკავკასიის სამეგობრო ჩემპიონი და საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონი ე.წ. სამჭიდში.

ოთარ დიდებულისძე მონაწილეობდა მეორე მსოფლიო ომში. მიღებული აქვს საბრძოლო ორდენები და მედლები. იგი, პოლონეთის განთავისუფლებისთვის ბრძოლებში

გამოჩენილი გმირობისათვის არჩეულ იქნა ქ. ლოდის საპატიო მოქალაქედ.

„ფარიკაობის გარდა იგი სრულყოფილად იყო დაუფლებული განვარჯიშს, მძლეოსნობას, ჭიდაობას, ცურვას“ („გორელები“, თბ. 1999 წ. აივანბიშვილი, ალავერდიაშვილი).

**რეპიონტის
მწვრთნელები**

ნებისმიერ განმარტებით ლექსიკონში ამოიკითხავთ, რომ სიტყვა „მწვრთნელი“ არის პიროვნება, რომელიც ვილაცას ასწავლის რაღაცას.

სამწუხაროდ, მავანნი შემოიფარგლნენ მხოლოდ ამგვარი განმარტებით. ვფიქრობ, უფრო მეტის დაწერა და განმარტებაა საჭირო, რათა კარგად გავაცნობიეროთ, თუ რას ნიშნავს სიტყვა **მწვრთნელი** ფართო გაგებით.

ქიმიისა თუ მათემატიკის მასწავლებელიც ასწავლის ვილაცას რაღაცას, მაგრამ, რაგომდაც, ხალხი მათ არ უწოდებს **მწვრთნელებს**...

და პირიქითაც, მწვრთნელებს იშვიათად უწოდებენ მასწავლებელს, არადა, იმდენ რამეს ასწავლიან სხვას, რომ, ალბათ, დღევანდელი საჯარო სკოლის ათი მასწავლებლის ამაგსაც გადააჭარბებს.

ახლა მოკლედ გავისხენოთ თუ რა სიტყვებს იყენებენ ქართველები, როცა ეხებიან პიროვნებას, რომელიც ვილაცას ასწავლის რაღაცას:

პედაგოგი, მასწავლებელი, ოსტაგი, აღმზრდელი, დამრიგებელი, „ტრენერი“, მწვრთნელი და ა.შ.

ჩემი სუბიექტური აზრით, სპორტის ნებისმიერი სახეობის მწვრთნელი იმსახურებს ყველა შემოთხამოთვლილ სახელს, რამეთუ მწვრთნელი გახლავთ უნიკალური და მრავალმხრივი შესაძლებლობების მქონე პიროვნება, ვიგყოლი – ფენომენი, რომელიც ჭეშმარიტად იმსახურებს უფრო მეტ აღიარებას, ვიდრე ისეთს, როგორსაც, სამწუხაროდ, შეგვაჩვიეს. ნებისმიერი მწვრთნელი პედაგოგიც არის, აღმზრდელიც, მასწავლებელიც, დამრიგებელიც, ოსტაგიც და ძალიან ხშირად მშობლის, მეგობრის და და-ძმის გვირთის მაგარებელიც კი.

ჩემპიონებად არ იბადებიან. ჩემპიონებად ყალიბდებიან მრავალწლიანი დაუღალავი შრომითა და წვრთნით, უამრავი წინააღმდეგობის გადალახვით, ფიზიკური თუ გონებრივი გარჯის მაქსიმალური გამოყენებით, ფსიქოლოგიური წრთობით და ბოგეერთი ახალი ნიშან-თვისების შექმნით, ღროებითი წარუმატებლობის უარყოფითი გეგავლენის მინიმუმამდე დაყვანის მცდელობით, რაინდული წესების გათავისებით, ჰუმანური პრინციპებით და ხელმძღვანელობით, თავმდაბლობით და სიკეთის კეთების მუდმივი ნდომით. ყოველივე ამას კი ხელმძღვანელობს კაცი (ქალი), რომელსაც ჩვენ ვუწოდებთ მწვრთნელს.

სპორტის ნებისმიერი სახეობის ერთგული და პროფესიონალი მწვრთნელის ხვედრია: აღმოაჩინოს თავის მოწაფეში (აღსაზრდელში) ბუნებით ბოძებული ფარული შესაძლებლობები და განავითაროს მაქსიმალურად, რათა მიღწეულ იქნას სხვადასხვა რანგის საჩემპიონე ღონე. მწვრთნელები ეძებენ და პოულობენ სპორტმენებში ისეთ „რამეს“, რაც, როგორც იცყვიან, გედაპირზე არ ღვეს და

რაც ხშირად არც მშობლებმა იციან. ფიზიკური გაკაჩების გარდა, მწვრთნელები ფსიქოლოგიურ ნიუანსების გამოყენებაზეც ამხავილებენ ყურადღებას და ყოველი პაექრობისათვის ამბადებენ სპორტსმენს ინდივიდუალურად. მწვრთნელი ითვალისწინებს და აკონტროლებს სპორტსმენის ყოველდღიური ცხოვრების წესს, მის გენეტიკურ ხასიასს, თანდაყოლილ თუ შეძენილ ნიშან-თვისებებს, რომ აღარაფერი ვთქვათ, ფიზიკურ კონდიციებზე. მწვრთნელებისთვის ჩვეულებრივი რამ გახლავთ: ოფლის ღვრა, ფიზიკური გადაღლა, გონებრივი გადატვირთვა, უძილო ღამეები, წარუმატებლობით გამოწვეული გულისტკივილი, სიხარულის ცრემლები და ალგაცება აღსაზრდელის წარმატებისას და ა.შ.

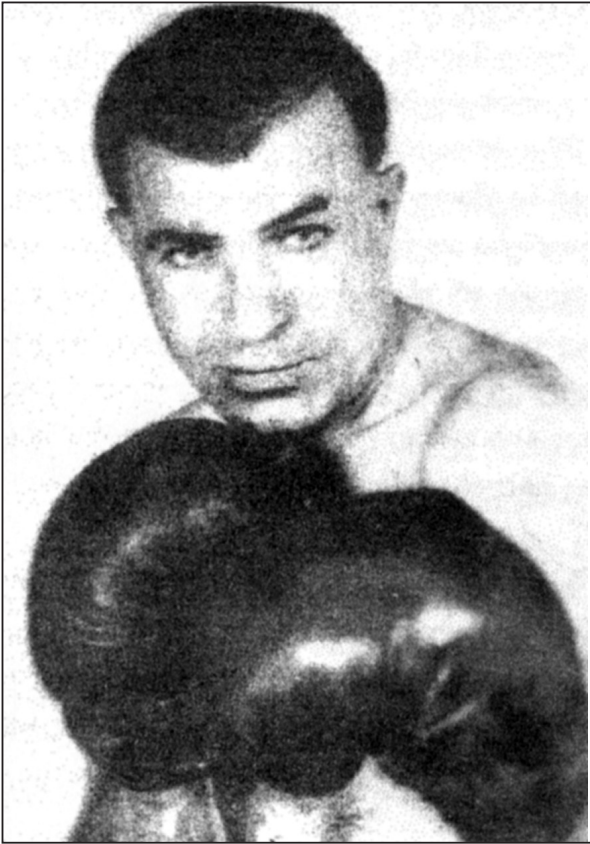
მწვრთნელების დამსახურება გახლავთ ის, როდესაც მსოფლიოს სხვადასხვა სტადიონებზე, თუ დახურულ დარბაზებში ქდერს საქართველოს ეროვნული ჰიმნი და ფრიალებს ეროვნული დროშა. დასანანია, რომ ასეთ მომენტებში მხოლოდ გამარჯვებული სპორტსმენი ჩანს ტელევიზიის ეკრანებზე და მწვრთნელი კი სადღაც მოშორებით განიცდის ყოველივეს და სამოგადოებისგან ფარულად სცვივა სიხარულის ცრემლები. ჩემთვის ძნელია გავარკვიო, თუ უპირველესად ვისი დამსახურება გახლავთ წარმატება – სპორტსმენის თუ მწვრთნელის, თუ ორივესი თანაბრად?!

იქნებ დადგა დრო, ვიფიქროთ იმაზე, რომ ჩემპიონების აღმზრდელ მწვრთნელებისთვისაც შემოვიღოთ მსოფლიო, ევროპის, ქვეყნის თუ ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი მწვრთნელის ტიტული?! (ევროპის ჩემპიონების ყველაზე მეტი რაოდენობით მომზადებისთვის – ევროპის ჩემპიონი მწვრთნელი, მსოფლიოს ჩემპიონების ყველაზე მეტი რაოდენობის მომზადებისთვის – მსოფლიოს ჩემპიონი მწვრთნელი და ა.შ.). მწვრთნელების შრომის მაგერიალური ანაზღაურების გაზრდა და მედიასაშუალებებში მათი უფრო ხშირად და ფართო წარმოჩენაც არ იქნებოდა ურიგო სტიმული.

დაბოლოს, მწვრთნელების უდიდეს დამსახურებად უნდა მივიჩნიოთ ის გარემოება, რომ ისინი დიდ დროს უთმობენ სპორტსმენებში ისეთ აუცილებელი და სამოგადოებისათვის ისეთი სასარგებლო და ფართომასშტაბიანი სარგებლობის მომგანი ნიშან-თვისებების ჩამოყალიბებას, როგორცაა: შრომის სიყვარული, პასუხისმგებლობა, დროის ფასი, კეთილშობილება, ზრდილობა, თანადგომის დაუოკებელი სურვილი, მეგობრობა, რაინდული სულისკვეთება, წარსულის პატივისცემა, პატივითობა, ურთიერთპატივისცემა და ა.შ.

წინამდებარე მცირემოცულობის წიგნში მწვრთნელებისადმი პატივისცემის ნიშნად, მოგვყავს მათი მოკლე ბიოგრაფიული მონაცემები ფოტოსურათებით, რაც ერთხელ კიდევ იქნება იმის გამომხატველი, რომ ყველა სპორტული წარმატების სათავეები (საწყისები) მოიპოვება მწვრთნელების პიროვნებაში და მათი პროფესიონალიზმის დონეში.

გიორგი კარელიძე

დაბ. 1930 წ. ქ. გორი.

ქ. გორის რკინიგზის საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ მუშაობა დაიწყო ღამზაძეების კანგორაში, პარალელურად კი სისტემატურად ვარჯიშობდა მისტერის საოცნებო სპორტის სახეობაში – კრივში. მისი პირველი მწვრთნელი იყო უფროსი ძმა ვიქტორი.

15 წლის ასაკში (1945 წ.) იგი გახდა ქ. გორის ჩემპიონი. შემდეგ იყო სავალდებულო სამხედრო სამსახური მოლდავეთში და იქ მიღწეული წარმატებები: დივიზიის ჩემპიონობა და მეორე თანრიგი, გარნიზონის ჩემპიონობა (1952), მოლდავეთის ჩემპიონობა და პირველი თანრიგი (1953), სპორტის ოსტატის წოდება (1954 წ.). ამავე წელს გახდა ყოფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატის პრიზიორი.

ფილი საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატის პრიზიორი.

სამხედრო სამსახურიდან დაბრუნებულმა გიორგიმ მუშაობა დაიწყო გორის ბამბეულის ქსოვილების კომბინატის კრივის სექციაში მწვრთნელად. შემდეგ იყო გორის სპორტული სკოლა, მრავალი წლის მუხლმოუხრელი შრომა და გიორგის აღზრდილი წარმატებული მოკრივეების მთელი პლეადა: ე. მდინარაძე, ჯ. ბეჟანიშვილი, ა. მინასიანი, ა. შოშიაშვილი, რ. არამიანი, გ. სხირგლაძე, მ. ავაზნელი, მ. შოშიაშვილი, ი. რამაზაშვილი, ნ. ანდლულაძე, გ. კანდელაკი, რ. ბებნაძე და სხვები.

გ. კარელიძის აღზრდილი ავთ. შოშიაშვილი აღნიშნავს: „...გიორგი კარელიძე რომ არ მოსულიყო მწვრთნელად, დღეს გორის კრივს ასეთი აღიარება და წარმატებები არ ექნებოდა“.

გ. კარელიძე გიორგი კანდელაკზე (მომავალ მსოფლიო ჩემპიონზე) იძახდა – „კოჭებში ეცეობა ამ ბიჭს, რომ იგი დიდი მოკრივე გამოვაო“.

გიორგი კარელიძე იყო საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, რესპუბლიკური კატეგორიის მსაჯი, გორის კრივის ფუძემდებელი.

გურამ პაპიგაშვილი

დაბ. 1934 წლის 15 აპრილს გორის რაიონის სოფ. კირბალში.

აღრეული ასაკიდანვე იზიდავდა ქართული ჭიდაობა და მისი ტექნიკური ილეთების სიმრავლე და უნიკალურობა, რასაც მოგვიანებით ფართოდ გამოიყენებს სპორტის ისეთ სახეობებში, როგორცაა ძიუდო და სამბო.

ბაგონი გურამი ითვლება საქართველოში ძიუდოს ფუძემდებლად. მთელი თავისი შესაძლებლობები და უნარი მიუძღვნა საშვილიშვილო საქმეს და შორს გაუთქვა სახელი ქართულ სპორტს, რის დასტურიც გახლავთ გურამის მიერ აღბრდილი და საყოველთაოდ ცნობილი სპორტსმენები (ევროპის, მსოფლიოს, ოლიმპიური თამაშების და საქართველოს ჩემპიონები): შოთა ჩოჩიშვილი, თემურ ხუბულური, ანზორ ქიბროწაშვილი, როინ მაღალთაძე, გიორგი თენაძე, ჯემალ მჭედლიშვილი და მრავალი სხვა.

დამსახურებული მწვრთნელი გურამ პაპიგაშვილი გახლავთ მრავალი ჯილდოს, სიგელის, დიპლომის მფლობელი და ღირსების ორდენის კავალერი.

„...ცხოვრებას ბრძოლას უწოდებს მუდმივს
ის, ვისაც ამაგს მაღლით უხდიან,
ის, ვისაც ღღემდე ნამუსის ქუდი
თავიდან ერთხელ არ მოუხდია.

შავბელო, დროსთან გაწყდა კავშირი,
რომ მოსრე სპარტა და ქვესიფონი,
მაგრამ, შავბელო, პაპიგაშვილი,
მჯერა ტატამზე დაგდებს იპონით“.

ჯ. ინჯია

მიხეილ (გივი) ბაუგაშვილი

დაბ. 1938 წ. 5 თებერვალი.

XX საუკუნის მეორე ნახევრის ერთ-ერთი წარმატებული სპორტული მოღვაწე, ფრიად ნაყოფიერი მწვრთნელი და ახალგაზრდა თაობის თვალსაჩინო აღმზრდელი.

საბჭოთა კავშირისა და საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი. ღირსების ორდენის კავალერი.

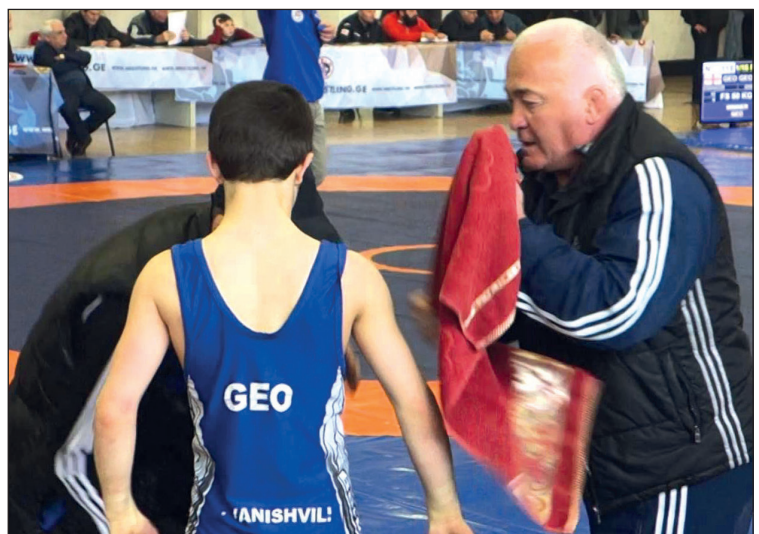
1976-1980 წლებში გივი ბაუგაშვილი იყო ყოფილი საბჭოთა კავშირის ძიუდოსტო ნაკრები გუნდის ერთ-ერთი მწვრთნელი. მისი აღზრდილები არიან ოლიმპიური თამაშების, მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონები: შოთა ხაბარელი, თემურ ხუბულური, იოსებ ახალბედაშვილი, აკაკი ხანიშვილი და მრავალი სხვა.

მერაბ მუზაშვილი

დაბ. 1957 წ.

სახეობა – თავისუფალი ჭიდაობა.

რესპუბლიკის დამსახურებული მწვრთნელი; ღირსების მედლის კავალერი.

ნუგზარ სხირელი (სხიერელი)

თანამედროვეობის ერთ-ერთი თვალსაჩინო მწვრთნელი, ბაგონი ნუგზარ სხირელი დაიბადა 1945 წლის 13 ნოემბერს.

1969 წელს დაამთავრა ქ. გორის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის ისტორიის ფაკულტეტი, ხოლო 1979 წელს თბილისის ფიზიკური კულტურისა და სპორტის

ინსტიტუტი მწვრთნელის სპეციალობით. ბაგონი ნუგზარის ტიტულების უბრალო ჩამოთვლაც კი საკმარისია, რათა წარმოვიდგინოთ, თუ რა ღვაწლი მიუძღვის მას ქართული სპორტის (ჭილაობის) განვითარებაში:

გორის საპაგით მოქალაქე, სსრკ-ს სპორტის ოსტატი, სპორტის რაინდი, სპორტის დამსახურებული მუშაკი, ღირსების მედლისა და ორდენის კავალერი, ყაზახეთის დამსახურებული მწვრთნელი (2001 წ.), სსრკ-ს დამსახურებული მწვრთნელი, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი და ა.შ.

გამომრდილი ჰყავს რამდენიმე ათეული ჩემპიონი სხვადასხვა რანგის, დონის და მაშგაბის.

ბარაქალა თქვენს გარჯას, ბაგონო ნუგზარ!

ამინარიდი ჯ. ინჯიას ლექსიდან:

„...ფალავნებს თავზე დაჰგურგურებ,
 გიყვარს გორი და
 ისიც გრძნობს, შენში კაცთმოყვარე
 გული რომ ღელავს.
 შენს გასაცნობად არა კმარა
 ცქერა შორიდან,
 თუმცა მაგ სულში შემოდწევს
 არ ძალუძს ყველას“.

ავთანდილ შოშიაშვილი

დაბ. 1958 წ. 19 დეკემბერი.

სპორტსმენი, მწვრთნელი, საზოგადო მოღვაწე, მეგობარი, რაინდი, კეთილმოსურნე გამორჩეული პატიოსნებით, სამართლიანობით, ერთგულებით და პასუხისმგებლობის მაღალი დონით.

ასეთი ადამიანები ლეგენდებად რჩებიან ისგორიაში.

ახლობელი ნათესავეები პატრონობდნენ ნაადრევ ბავშვობაში დაობლებულს. პატარაობიდანვე გამოამქლავნა შეუპოვარი ხასიათი და მიზანსწრაფულობა. სწავლობდა ჯერ გორის რაიონის სოფელ ახალხიზას რვაწლიან სკოლაში, შემდეგ სოფელ გინისხიდის საშუალო სკოლაში და

სოფელ ხიდისთავის პროფგექნიკურ სასწავლებელში. დაამთავრა გორის პედაგოგიური ინსტიტუტი და შეუდგა შრომით საქმიანობას 1981 წ. წოფელ სათემოს ფიზალბრდის მასწავლებლად და გორის სპორტულ სკოლაში კრივის მწვრთნელად. 1990 წლიდან ავთანდილ შოშიაშვილი სათავეში უდგება გორში კრივის განვითარებას და შემდგომ მაღალ საფეხურებზე აყვანის ისგორიულ მოვლენას. როგორც მწვრთნელს გამოზრდილი ჰყავს მსოფლიოსა და ევროპის ჩემპიონი (გ. კანდელაკი), მსოფლიოს ჩემპიონაგის პრიზიორი ახალგაზრდებში ი. გლაშაძე და უამრავი საქართველოს ჩემპიონი და პრიზიორი, ასევე საერთაშორისო ტურნირების გამარჯვებულები და პრიზიორები.

ავთანდილ შოშიაშვილი არის საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, ღირსების ორდენის კავალერი, რესპუბლიკური და საერთაშორისო კატეგორიის მსაჯი, 1993-1997 წლებში საქართველოს საუკეთესო მწვრთნელი, გორის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მაჟორიტარი დეპუტატი. ავთანდილ

შოშიაშვილს მიუძღვის ლომის წილი მასში, რომ 1990 წელს გორის კრივის სკოლა აღიარეს საუკეთესოდ ყოფილ საბჭოთა კავშირში, მას შემდეგ, რაც ავთანდილის სამმა აღმრდილმა (გიორგი კანდელაკი, დავით ჯანაშვილი, დავით ავაბნელი) მოიპოვა სხვადასხვა სინჯის მედლები საკავშირო პირველობაზე.

ავთანდილ შოშიაშვილს, როგორც სპორტსმენს (მოკრივეს) მიღებული აქვს მრავალი მედალი, პრიზი, დიპლომი, სიგელი, წოდება და ა.შ.

არასდროს ივიწყებს ავთანდილ შოშიაშვილი საქართველოს დამსახურებულ მწვრთნელს კრივში გიორგი კარელიძეს; იგი მოიხსენიებს მას როგორც მეგობარს და როგორც კაცს, რომელმაც ის კრივს აზიარა.

ავთანდილ შოშიაშვილი დღესაც ჩვეული შემართებით ხელმძღვანელობს კრივის განვითარებას და ახალგაზრდობის წრთობას მისივე სახელობის გორის კრივის სკოლაში.

ერთი სტროფი აწვარდაცვლილი გორელი პოეტის ვაჟა შიუკაშვილის ლექსიდან:

„...თუმც სათნოებით
 ამოთავთავდი
 და მაღლისათვის როცა
 გონი გრჯის,
 ღვაწლი მაგ სულში გალობს,
 ავთანდილ
 და ანგელოზი გლოცავს
 გორიჯვრის“.

ბადრი ყულუმბეგაშვილი

დაბ. 1968 წ. 2 აპრილი.

კრივეში ვარჯიში დაიწყო გორის სპორტსკოლაში 1982 წელს მწვრთნელის ავთანდილ შოშიაშვილის ხელმძღვანელობით.

საქართველოს ორგზის ჩემპიონი ჭაბუკებს შორის. სხვადასხვა წლებში იყო სპორტსაზოგადოებების („განთიადი“, „კოლმეურნე“) ჩემპიონი და ასევე ამერბაიჯანის საერთაშორისო ტურნირის პრიზიორი.

1988 წლიდან არის ქ. გორის ავთანდილ შოშიაშვილის სახელობის კრივის სკოლის მთავარი მწვრთნელი. აღზრდილი ჰყავს ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონატების პრიზიორები კადეტთა შორის (ვ. ტერაშვილი, რ. ჯავახიშვილი, გ. გიორგაშვილი) და საქართველოს ათეულობით ჩემპიონი და პრიზიორი.

იოსებ (კობა) ბუხრიკიძე

დაბ. 1959 წ. 28 იანვარი.

დაამთავრა გორის №12 საშუალო სკოლა. არის სპორტის ოსტატი თავისუფალ ჭიდაობაში და თანრიგოსანი ცურვაში.

დამთავრებული აქვს გორის ეკონომიკური ინსტიტუტი. 2006 წელს დაამთავრა ცხინვალის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სპეციალობით. ათეულობით წლებია, რაც მუშაობს გორის საცურაო აუზში. აღზრდილი ჰყავს საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონები ცურვაში.

ამჟამად მუშაობს საქართველოს თავდაცვის ეროვნულ აკადემიაში ცურვის ინსტრუქტორად.

ვაჟა ცაციაშვილი

დაბ. 1964 წ. 24 სექტემბერი.

კრივში ვარჯიში დაიწყო გიორგი კარელიძის ხელმძღვანელობით 1979 წლიდან.

1980-1986 წლებში: სავალდებულო სამხედრო სამსახურის წლებში გახდა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების ჩემპიონატის გამარჯვებული (60 კგ.); საქართველოს სპარტაკიადების ფინალისტი ჭაბუკებსა და ახალგაზრდებს შორის; გერმანიის საერთაშორისო ტურნირის (ქ. ჰალე) პრიზიორი; საკავშირო ჩემპიონატების მრავალგზის პრიზიორი.

1986 წელს გახდა საქართველოს ჩემპიონი.

ამავე წელს მიანიჭეს სპორტის ოსტატის წოდება. მინიჭებული აქვს საქართველოს ეროვნული კატეგორიის მსაჯის წოდება და შესაბამისი სერტიფიკატი. ამჟამად მუშაობს მწვრთნელად ქ. გორის კრივის სკოლაში.

შალვა გაგუა

დაბ. 19 წ. 13 აგვისტო.

1976 წელს დაამთავრა გორის №3 საშუალო სკოლა.

მიღებული აქვს უმაღლესი განათლება, როგორც ფიზალბრდის პროფილით, ისე სპორტისა და კულტურის ჟურნალისტიკის სპეციალობით.

1980-2012 წლებში შალვა გაგუამ ფიზალბრდის მასწავლებლად იმუშავა ბოშურის, ვარიანის, გინისხიდის საჯარო სკოლებში, ასევე გორის რაიონის განათლების განყოფილებაში მეთოდისგ-ინსტრუქტორად. ოთხი წელი იმუშავა გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ფიზალბრდის ლექტორად.

ამჟამად შალვა გაგუა თავის სამწვრთნელო მოღვაწეობას ეწევა გორის სპორტულ სკოლაში განვარჯიშის განხრით.

ნიკოლოზ ანდლუაძე

დაბ. 1960 წ. 29 მარტი.

1977 წელს დაამთავრა გორის რაიონის სოფ. ხიდისთავის საშუალო სკოლა. სწავლის პერიოდიდან აინტერესებდა კრივი და მიიყვანეს უკვე სახელოვან მოკრივე-მწვრთნელთან გიორგი კარელიძესთან (1971 წ.). გამოცდილი მწვრთნელის წყალობით მალე მიაღწია პირველ წარმატებებს. 1979 წლამდე 60 კგ. წონით კატეგორიაში იყო

საქართველოს ჩემპიონი ორჯერ (1976-1977), იყო II-III პრიზიორი თბილისის პირველობაზე და ლესელიძის სახელობის გორის გურნირბე (მომრდილებში). იყო საქართველოს მოკრივეთა ნაკრები გუნდის წევრი როგორც მოსწავლეთა, ისე ახლგამრდებს შორის. 1978 წელს ჩაირიცხა საქართველოს ფიზიკური კულტურის სახელმწიფო ინსტიტუტში. 1979 წელს ნიკოლოზ ანდლუაძემ პირველი ადგილი დაიკავა თბილისში ჩატარებულ უმაღლეს სასწავლებელთა უნივერსიადაზე (63,5 კგ.).

1982 წელს დაამთავრა ასევე გორის პედაგოგიური ინსტიტუტი და აქტიურად შეუდგა შრომით მოღვაწეობას. მუშაობდა სოფ. ბნავისში და შემდეგ სოფელ აგენში ფიზალბრდის მასწავლებლად. მალევე იწყებს მუშაობას გორის რაიონის სპორტულ სკოლაში კრივის მასწავლებლად.

1990 წლიდან ნიკოლოზ ანდლუაძე მოღვაწეობას აგრძელებს პედაგოგიურ ინსტიტუტში ფიზალბრდის კათედრაზე ჯერ მასწავლებლად, მერე კათედრის უფროს მასწავლებლად. უნდა აღინიშნოს, რომ ნ. ანდლუაძე გახლდათ მომავალში ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონის გ. კანდელაკის მეორე მწვრთნელი.

ნიკოლოზ ანდლუაძე არის ეროვნული კატეგორიის მსაჯი, საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, ღირსების მედლის კავალერი. მისი აღზრდილი მოკრივე ბექარ კაპანაძე 2013 წელს მოსკოვში გახდა მსოფლიოს ჩემპიონი (81 კგ.) უნიკალურ ორთაბრძოლებში.

ნიკოლოზ ანდლუაძის ღვაწლის შედეგია, რომ გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მოკრივეთა ნაკრებმა გუნდმა ოთხჯერ დაიკავა გუნდური პირველი ადგილი უნივერსიალებზე.

ნიკოლოზ ანდლუაძე სამწვრთნელო მოღვაწეობას ეწევა ასევე გორის, ავთანდილ მოშიაშვილის სახელობის კრივის სპორტულ სკოლაში.

გურამ კოშაძე

დაიბადა 1929 წელს ქ. გორში, მოსამსახურის ოჯახში. ბავშვობა გურამმა დაამთავრა რა თბილისის ფიზკულტურის ტექნიკუმი განვარჯიშის სპეციალობით – უკვე იყო სპორტის ოსტატობის კანდიდატი. სწავლა განაგრძო ნ. ბარათაშვილის სახელობის პედაგოგიურ ინსტიტუტში ფიზიკური აღზრდის პროფილით. პარალელურად ეწევა შრომით საქმიანობას გორის ბავშვთა და მოზარდთა სპორტულ სკოლაში განვარჯიშის მასწავლებლად.

ამონარიდი წიგნიდან „გორელები“ (ი. აივაბაშვილი, გ. ალავერდ-აშვილი, 1999 წ.):

„...თავისი კეთილსინდისიერი და ნაყოფიერი მუშაობის ორმოცი წლის განმავლობაში გურამ კოშაძემ რესპუბლიკას აღუზარდა მრავალი სახელოვანი სპორტსმენი, რომელთა შორის არიან: ყოფილი საბჭოთა კავშირის სპარტაკიადის პრიზიორი ეკატერინე მუკნიაშვილი (გორელ გოგონათა შორის პირველი სპორტის ოსტატი, რესპუბლიკის და ყოფილი საბჭოთა კავშირის მრავალგზის ჩემპიონი), თამაზ და ილია ქუჩუკაშვილები, რემო ინდუაშვილი, ი. ჭილაძე (ოსტატობის კანდიდატები), ვ. ჩოჩიშვილი, ვ. მთვარელიძე და სხვა.

გაქარია მირუაშვილი

დაიბადა 1968 წლის 12 აპრილს გორის რაიონის სოფელ ქვახვრელში. აქვე დაამთავრა საშუალო სკოლა და შემდგომი სწავლა განაგრძო საქართველოს სპორტისა და კულტურის აკადემიაში (ქ. თბილისი).

ბავშვობიდანვე გამოიჩინა ინტერესი კარატეს მიმართ და დაიწყო ვარჯიში (1983 წ.) მწვრთნელის გელა ფილაურის ხელმძღვანელობით. შემდგომ ეტაპზე მას ავარჯიშებდა ფრიდონ ბრეგვაძე. 1990 წელს, როდესაც საქართველოს კარატეს ფედერაცია გახდა კარატეს მსოფლიო ფედერაციის წევრი, გ. მირუაშვილს მიანიჭეს მთავარი ინსტრუქტორის ხარისხი და დანიშნეს შიდა ქართლის ფულოკან კარატე-დოს ცენტრის

თავმჯდომარედ (კლუბი „ორბი“). 1993-95 წლებში ხელმძღვანელობდა საქართველოს ფულოკან კარატე-დოს ცენტრს. მალე გ. მირუაშვილი გაწევრიანდა ოკინავეურ გოჯუ-რიუ კარატე-დო ცენტრში (კლუბი „ჩემპიონი“, სენსეი პააგა ჭელიძე, შემდგომში ლევან როგავა).

საქართველოს კარატეს ეროვნულ ფედერაციაში (სენსეი კახა ბასილია) მინიჭებული აქვს: ფულოკან კარატე-დოს სტილში I დანი; ოკინავეურ გოჯუ-რიუს სტილში I დანი, ხოლო შოტოკან კარატე-დოს სტილში II დანი. დაჯილდოებულია მრავალი დიპლომით და სიგელით, მათ შორის კარატეს პოპულარიზაციაში მიღწეული წარმატებებისათვის.

ამჟამად განაგრძობს მოღვაწეობას კლუბ „ჩემპიონის“ თავმჯდომარის რანგში.

ახლახანს საქართველოს კარატეს ეროვნული ფედერაცია გახდა მსოფლიო ოლიმპიური კომიტეტის წევრი, რაც ახალ ამოცანებს და მიზნებს უსახავს კარატეს ფედერაციებს და ცალკეულ კლუბებს.

იმედი ვიქონიოთ, რომ კლუბი „ჩემპიონი“ გაქარია მირუაშვილის ხელმძღვანელობით ახალ-ახალ წარმატებებს მიაღწევს ახალგაზრდობის ფიზიკური და სულიერი დახვეწის საშვილიშვილო საქმეში.

გაქარია მირუაშვილს ჰყავს მეუღლე ანა სადალაშვილი და ორი ქალიშვილი – მარიამი და მართა.

ჰამლეტ მაყაშვილი

დაიბადა 1960 წ. 30 ოქტომბერს.

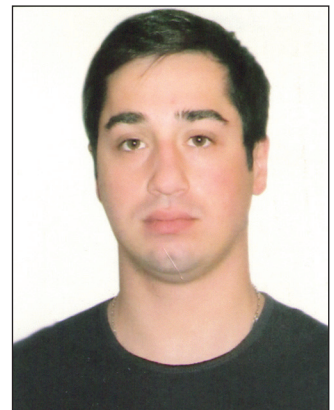
საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა განაგრძო საქართველოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სახელმწიფო ინსტიტუტში და დაეუფლა სპორტის ულამაზესი სახეობის, ცურვის ხელოვნებას. 1985 წლიდან (ქ. გორში საცურაო აუზის გახნის წელი) მუშაობდა აუზის რიგით მწვრთნელად, ხოლო 1988 წლიდან 2005 წლამდე იგი არის გორის მოცურავეთა ნაკრები გუნდის მთავარი მწვრთნელი.

ხაზგასასმელია ის გარემოება, რომ იმ პერიოდის სოციალურ-ეკონომიკურ-პოლიტიკური ვითარების დროს საკმაოდ ძნელი იყო საცურაო აუზის ნორმალური მუშაობის უზრუნველყოფა (სიცივე, უშუქობა, უწყობა, ტექნიკური აღჭურვილობის სიმწირე და ა.შ.), მაგრამ ჰამლეტ მაყაშვილი, რომ იცყვიან, ხმალამოლებული იბრძოდა და იმაზე მეტსაც კი აკეთებდა, რაც მოეთხოვებოდა. ახლადფეხადგმულ საცურაო აუზს უამრავი რამ სჭირდებოდა და ბაგონი ჰამლეტიც დღედაღამეს ასწორებდა. ქალაქში მისი ახლობლები ხუმრობდნენ ხოლმე – აუზისთვის უფრო მეტს აკეთებს, ვიდრე საკუთარი ემო-კარისთვისო...

დაუღალავმა და მიზანმიმართულმა მუშაობამ შედეგი გამოიღო, ჰამლეტისა და მისი კოლეგა მწვრთნელების თავგანწირული გარჯის წყალობით, სულ მალე, გორის საცურაო აუზმა „შვა“ ცურვაში საქართველოს მრავალგზის ჩემპიონები, მათ შორის გვანცა ხინჩეგაშვილი, ნინო და გიორგი ბუხრიკიძეები, დიანა ერისთავი და სხვები.

აქვე აღვნიშნავთ, რომ 1999-2005 წლებში ჰამლეტ მაყაშვილი ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას და გორისა და ცხინვალის ინსტიტუტებში ახალგაზრდობას ასწავლიდა ცურვის თეორიასა და პრაქტიკას.

ჰამლეტ მაყაშვილი სიამაყით იხსენებს მისი აღზრდილის და გაწვრთნილის ბაკო არუნაშვილის სპორტულ მიღწევებს. კერძოდ იმას, რომ 2005-2006 წლებში მისმა მოწაფემ არაერთხელ დაისაკუთრა I-II ადგილები, დიპლომები და სიგელები ისეთ სპორტულ ასპარეზობებზე, როგორებიცაა: ქ. გორის ღია პირველობა, „შემოდგომის სგარგები“, არმიის სპორტსმენტა სპარტაკიადა, ქ. ბაქოს საერთაშორისო გურნირი და ა.შ.

ირბეგ ჯიომევილი

დაბ. 1957 წ. 25 დეკემბერი.

სახეობა – თავისუფალი ჭიდაობა.
რესპუბლიკის დამსახურებული
მწვრთნელი.

მოდვაწეობს შოთა ჩოჩიშვილის
სახ. სპორტულ სკოლაში.

ღირსების მედლის კავალერი.

არკადი ხინჩიკაშვილი

დაბ. 1976 წ. 16 აგვისტო.

სახეობა – თავისუფალი ჭიდაობა.
საქართველოს დამსახურებული
მწვრთნელი.

ამჟამად მოდვაწეობს ნუგზარ სხ-
ირელის სახელობის ჭიდაობის სკო-
ლაში.

განუზომადია

მათი

დამსახურება

(მმართველები)

* * *

გორაკი სპორტსმენტა მართლაც რომ ისტორიულ და უნიკალურ წარმატებებს ქმნიდნენ, ამზადებდნენ და ჭედავდნენ (დროის სხვადასხვა მონაკვეთებზე) სპორტული ფედერაციების და სხვა ადმინისტრაციულ-სტრუქტურული ერთეულების ხელმძღვანელები (პრეზიდენტები, დირექტორები, გამგეები, უფროსები, მენეჯერები და ა.შ.)

გიორგი ბერელაშვილი

1985-1989 წ.წ. გორის კრივის ფედერაციის პირველი პრეზიდენტი.

დავით ლეონიძე

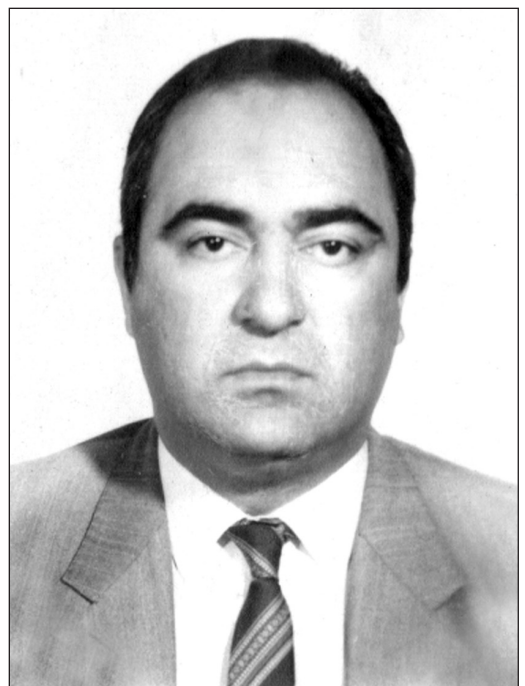
1989-1991 წ.წ. გორის კრივის ფედერაციის პრეზიდენტი.

ზურაბ კაჭკაჭიშვილი

1991-2000 წ.წ. გორის კრივის ფედერაციის პრეზიდენტი.

1965 წლიდან ზ. კაჭკაჭიშვილი ჭაპანს ეწეოდა სხვადასხვა პარტიულ თუ სამეურნეო მაღალ თანამდებობაზე. აქტიური მოღვაწეობით არც კრივს აკლებდა ყურადღებას ფედერაციის პრეზიდენტის რანგში.

ზ. კაჭკაჭიშვილს მიუძღვის მნიშვნელოვანი წვლილი გორული კრივის მომრავლებულ და ღირსეულ გამარჯვებებში.

ავთანდილ შოშიაშვილი

XXI საუკუნის დასაწყისიდან დღემდე გორის კრივის ასოციაცია „შაგო“-ს პრეზიდენტი.

დავით წკრიალაშვილი

კრივის ასოციაცია „შაგოს“ საპატიო პრეზიდენტი.

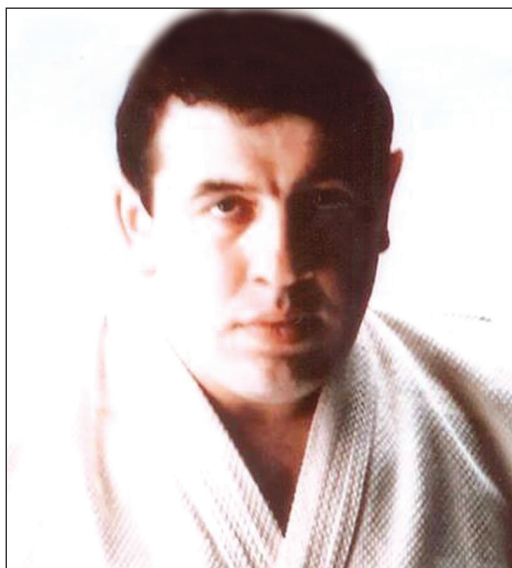
გიორგი პურიჭამიაშვილი

სპორტის განვითარებისა და ხელშეწყობის სააგენტოს დირექტორი (მარცხნივ).

კონსტანტინე ხუბულური

სპორტის განვითარებისა და ხელშეწყობის სააგენტოს დირექტორის მათდგილე.

ბორის გოგიჩაიშვილი

შიდა ქართლის ძიუდოს ფედერაციის პრეზიდენტი.

ანბორ თენაძე

გ. პაპიგაშვილის სახელობის ჭიდაობის (ძიუდო) კომპლექსური სკოლის მენეჯერი.

ბესიკ გიორგაშვილი

შოთა ჩოჩიშვილის სახელობის ცენტრალური სპორტული სკოლის მენეჯერი.

ნუგზარ სხიერელი

მისივე სახელობის ჭიდაობის სკოლის მენეჯერი.

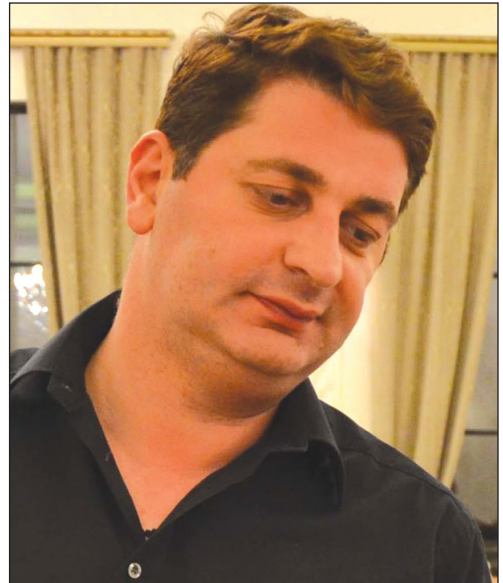
გია კობახიძე

გიორგი კანდელაკის სახელობის ვარიანის კრივის სკოლის მენეჯერი.

გიორგი გორდაძე

ქ. გორის ექსტრემალური სპორტის განყოფილების უფროსი.

ჯემალ მჭედლიძე

გორის მუნიციპალიტეტის მერიამი სპორტული მიმართულების კურატორი.

ვახტანგ ყანჩაველი

ქართული ტექნიკური ინტელიგენციის უბრწყინვალესი წარმომადგენელი. სააღმშენებლო ინდუსტრიის მუდამ ეპიცენტრში მყოფი, სრული და პირადპირი გაგებით. საქართველოს პროფესიონალური კრივის ფედერაციის ყოფილი პრეზიდენტი და ამ ფედერაციის ევროპის შესაბამის სტრუქტურაში ინტეგრაციის ინიციატორი და აღმსრულებელი. დღესაც სათავეში უდგას მე-3 საამეშენებლო გრესს და განაგრძობს გრადიციულ ეროვნულ საქმიანობას.

ალექსანდრე იაშვილი

მიზანი, რომელსაც ათეულობით წელია ემსახურება გორის უნივერსიტეტის პროფესორი ალექსანდრე იაშვილი, გახლავთ: სპორტული მეცნიერებისა და პრაქტიკის ყოველმხრივი შერწყმა, ფიზიოლოგიისა და ბიომექანიკის კანონების დანერგვა, დასვენება-რეაბილიტაციის მეცნიერულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა, წვრთნისა და შეჯიბრების პროცესების მეცნიერული მართვა და ა.შ.,

ა. იაშვილი დაჯილდოებულია მრავალი ჯილდოთი და სიგელით. იგი არის ფიზიკური კულტურისა და სპორტის დამსახურებული მოღვაწე.

ვასილ ბალახაძე

ცნობილი ჟურნალისტი-პუბლიცისტი; სპორტული საქმიანობის აქტიური პროპაგანდისტი. სპორტული ხასიათის უამრავი საგამბეთო სტაგიისა და რამდენიმე წიგნის ავტორი. სპორტული ცხოვრების ღირსეული მემკვიდრე.

ჰამლეგ მაყაშვილი

დიდი ხნის განმავლობაში საცურაო კომპლექსის უფროსი მწვრთნელი და ხელმძღვანელი. ურთულესი სპორტული პერიპეტიების ბრწყინვალე ორგანიზატორი და აქტიური მმართველი.

ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

იზონებს ელგუჯა ბერუაშვილი:

ჩემი ვაჟი ღურმიშხან (ღურო) უმცროსი 1997 წელს ასპარეზობდა ევროპის ჩემპიონატში ახალგაზრდებს შორის. დაძაბული ორთაბრძოლების შემდეგ მან აღისრულა ოცნება და მოიპოვა ჩემპიონის ოქროს მედალი.

ყველაზე საინტერესო და გულისამაჩუყებელი მომენტი კი ის გახლდათ, რომ გამარჯვებულის ოქროს მედალი ჩამოჰკიდა წარსულში სახელგანთქმულმა მოჭიდავემ ანგონ გემინგმა, რომელიც კარგად იცნობდა და რომელსაც ნაჭიდავები ჰქონდა ღურო (უმცროსის) პაპასთან, ანუ ევროპის ჩემპიონთან, ღურმიშხან (ღურო) უფროს ბერიაშვილთან.

ამკარად შეიმჩნეოდა რომ გემინგი მედალს გადასცემდა განსაკუთრებული სიტბოთი და ალგაცებული განწყობით.

იზონებს გივი გაუტაშვილი:

(ყოფილი საბჭოთა კავშირისა და საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი, ღირსების ორდენის კავალერი. მასალა მოგვაწოდა ვასილ ბალახაძემ

„...არ დამავიწყდება მოლდოვაში გამართული საკავშირო ჩემპიონატი, სადაც ქვემდამე წონაში ჩემპიონი ხუბულური გახდა, ხოლო მესამეზე გოგიჩაიშვილი გავიდა. ერთ წონით კატეგორიაში ერთი ქალაქიდან კი არა, მაშინ ერთი რესპუბლიკიდან ჭირდა მედლების მოპოვება. სხვათაშორის, როცა მსაჯების არაობიექტურობის გამო გამოვთქვამდით პროტესტს – რუსებს ხშირად დაუფარავად უთქვამთ – საქართველოში იმდენი მოჭიდავე არ არის, რამდენიც ჩვენთან მწვრთნალიაო და ნუ გვეჩხუბებით, ერთი ჩემპიონი მაინც გვარგუნეთ, ყველა ოქროს მედალი თქვენ როგორ გინდათო...“

იზონებს ნოდარ ექვთიშვილი

ქართველი ძიუდოსტები ვემზადებოდით იაპონიაში საასპარეზოდ გასამგზავრებლად. საქართველოში ძიუდოს სახეობის დაფუძნების ერთ-ერთმა ინიციატორმა და ორგანიზატორმა, ბაგონმა ბიძინა მამიაშვილმა თუშური გულის ყველი და კახური შოთები გამაგანა თავის ახლო ნაცნობთან, იაპონიის ყველა ღროის უძლიერეს ძიუდოსტთან იმაკუმასთან.

შეჯიბრებიდან უკან დაბრუნებულებმა სასტუმროს ნომრის წინ შევამჩნიეთ უნიფორმიანი ადამიანების ჩოჩქოლი. გაგვაოცა იმ ამბავმა, რომ სამართალდამცავები აირწყინალებით იყვნენ აღჭურვილნი. ჩვენი ნომრის კარები ღია იყო და იქიდან გამოდიოდა გულის ყველის დამახასიათებელი სუნი, რაც საკმა-

ოდ საეჭვოდ და საფრთხილოდ ეძვებოდათ იაპონელებს.

შემიყვანეს ნომერში, გამახსნევინეს ჩანთა, ამოიღეს ყველი და დიდი სერი-
ომულობით წაიღეს საანალიზოდ (შესასწავლად).

ყველი მალე დამიბრუნეს და თარჯიმანმა ყველაფერი დაწვრილებით აუხს-
ნა იმაკუმას, რომელიც საკმაოდ გახალისდა და გამხიარულდა.

აუბიდან ამოხტა

იღგა გვიანი შემოდგომა.

ბორჯომში შეჯიბრის დაწყების წინა დღეებს ინტენსიურად ვვარჯიშობდით.
ერთ დღეს შევამჩნიე, რომ წყალი აუბში არ იყო შემთბარი 27-28 გრადუსამდე,
უფრო მეტიც – ცივი იყო, რაც თითქმის შეუძლებელს ხდიდა ნორმალური ვარ-
ჯიშის ჩატარებას.

ბაგერულაის ყაიღით მოცურავე თორნიკე ნასყიდაშვილმა კბილების
კაწკაწით ძლივს მიაღწია 50-მეტრიან ბლუდეს, ძლიერ დაჰკრა ორივე ხელი,
ყუმბარასავით ამოვარდა წყლიდან და ცახცახით გაქანდა გასახდელებისაკენ.

უფ. მწვრთნელი ჰ. მაყაშვილი

ნაწყენი გვანცა

ერთხელ, საცურაო აუბიდან სახლში დაბრუნებულ გვანცას შევამჩნიე, რომ
რალაც ვერ იყო ხასიათბე, უფრო მეტიც, ნაწყენი და გაბრაზებული ჩანდა.

დავინტერესდი და ფრთხილად შევეკითხე – რა მოხდა შვილო, რატომ ხარ
ცუდ ხასიათბე?!

რომ იტყვიან, „არც აცია, არც აცხელა“ და მოჭრით მომადახა: აღარ წავალ
ვარჯიშბეო.

არ მოვეშვი.

– რატომ, შვილო, რამ, ან ვინ გაგაბრაზა?!

თვალებში ცრემლმოწოლილმა შემომჩივლა:

– დავალბა კარგად ვერ შევასრულე და მწვრთნელმა „შლოპანცები“
(ფლოსტები, ტყაპუნები) შემომილაწუნაო.

მალე ყველაფერი მოგვარდა. შერიგება შედგა და გვანცამ განაგრძო ინტენ-
სიური წვრთნა.

**ქალბ. ქეთევანი,
გვანცა ხინჩეგაშვილის დედა**

პლოვდივში

1987 წელს ბულგარეთის ქ. პლოვდივში ჩაგარდა საერთაშორისო ტურნირი ჭადრაკში ქალთა შორის.

ყოფილი საბჭოთა კავშირიდან მიწვეულები ვიყავით ირინა ლევიტინა და მე. ბუნებრივია, სასტუმროში ერთ ნომერში ვცხოვრობდით.

იმ დროისთვის ლევიტინა უფრო პოპულარული მოჭადრაკე გახლდათ და იმავდროულად მსოფლიოს ჩემპიონობის პრეგენდენციც გახლდათ.

ტურნირის მსვლელობისას შევამჩნიე, რომ ლევიტინა უკვე გამარჯვებულად გრძნობდა თავს და ეს ეტყობოდა მის ყველა ნაბიჯს თუ გამონათქვამს. თავი ისე ეჭირა, როგორც უკვე გამარჯვებულს და მე მასწავლიდა რაღაც-რაღაცებს ხაზგასმული კილოთი და მანერებით.

– აი, მე ვიმარჯვებ და შენც მინდა კარგად გამოხვიდე, თავი გამოიჩინო. მარიგებდა და მასწავლიდა. ამასთან, როგორც ჩემზე გამოცდილი, ძალიან კარგად იცნობდა ყველა მოთამაშის სტილს და მიყვებოდა თითოეულის სუსტ მხარეებზე... მოკლედ, ფანტაზიურ წარმოდგენაში უკვე გამარჯვებული იჩენდა კეთილ ნებას და მარიგებდა და მასწავლიდა, თუ ვისთან როგორ მეთამაშა.

მოხდა ისე, რომ გადამწყვეტ პარტიაში შევხვდით ერთმანეთს. მალე მოვუგე პაიკი და მივიღე მოსაგები პოზიცია.

„ვინამუსე“ და შევთავაზე ყაიმი (მყოფნიდა გამარჯვებისთვის), რომელიც მან მიიღო. გავიმარჯვე და შევასრულე კიდეც საერთაშორისო ოსტაგობის მოსანიჭებელი ქულათა რაოდენობა.

ირინა ლევიტინა კი მეორე ადგილზე გავიდა.

ციალა ქასოშვილი, საერთაშორისო ოსტაგი

დროებით გაქრა მედალი

1997 წელს გიორგი კანდელაკი გახდა მსოფლიოს ჩემპიონი კრვში. იგი ბრუნდებოდა მშობლიურ ქალაქ გორში. უამრავი ადამიანი შეიკრიბა, რათა ღირსეული შეხვედრა მოეწყოთ პირველი ქართველი მსოფლიო ჩემპიონისთვის მძიმე წონით კატეგორიაში. ენით აუწერელ საზვიანო განწყობას მოეცვა ირგვლივ ყველაფერი. მთელი შიდა ქართლი ამაყობდა გიორგი კანდელაკით; ყველას სურდა მისთვის ხელის ჩამორთმევა, გულში ჩაკვრა, ქების სიტყვებით შემკობა. იყო ერთი ტაშის გრიალი, ოვაციები, ხმამაღალი მილოცვები და სხვა.

ვიდაცამ დაიძახა – ოქროს მედალი გვაჩვენოსო. გიორგის ჯერ ღიმილი შეაშრა სახეზე, მერე მზერა გაუფანგა და ჯიბეების ჩხრეკვა დაიწყო, თან თავის თანმხლებ პირებს უცქერდა, თითქოს ემუდარებოდა – სადაა მედალი, მომეცით, ვაჩვენო თაყვანისმცემლებსო. მაგრამ მოხდა ის, რასაც არავინ ელოდა. მედალი ვერ იპოვეს.

მოგვიანებით გაირკვა, რომ ჩემპიონს ოქროს მედალი ჩაუდია მეგობრის ჩანთაში და უცბათ ვერ გაიხსენა.

ალექსანდრე იაშვილი

უბილეთო ჩემპიონი

1972 წელს შოთა ჩოჩიშვილი, ოლიმპიურ თამაშებზე გამარჯვების შემდეგ, მაგარებლით ბრუნდებოდა გორში.

რაც უფრო უახლოვდებოდა მაგარებელი გორს, მით უფრო მეტს ნერვიულობდნენ შოთა, მისი მწვრთნელები და სხვა თანმხლები პირები. ისინი, სულ მალე, როგორც გმირები, წარსდგებოდნენ გულშემატკივრების წინაშე, რომლებიც უკვე ათასობით იყვნენ შეკრებილნი.

ხაშურიდან დაიძრნენ. დაახლოებით ნახევარი საათის შემდეგ მოხდა გაუთვალისწინებელი რამ. ჩამოიარა მაგარებლის გამცილებელმა და შეამოწმა ბილეთები.

აღმოჩნდა, რომ შოთა ჩოჩიშვილს (აწ უკვე ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონს) და გურამ პაპიგაშვილის (საყოველთაოდ ცნობილ მწვრთნელს) ბილეთები საერთოდ არ აღმოაჩნდათ.

შეიქმნა უხერხული ვითარება, თუმცა, კეთილი ნების წყალობით, ყველაფერი ნორმალურად დამთავრდა. გაახსენდათ, რომ ბილეთები სასტუმროს ნომერში, მაგიდაზე დარჩათ. დაუჯერეს და „აპატიეს“.

ალექსანდრე იაშვილი

იპონებს გაქარია მირუაშვილი: წვერგაპარსული მწვრთნელი

სკოლაში კარაგეს სწავლების წლებში გაქარიას წვერი ჰქონდა მოშვებული და მის ამგვარ გარეგნულ იერს ერთგვარად მიჩვეულები იყვნენ როგორც პედაგოგები, ისე მოსწავლეებიც.

ერთ შვენიერ ღღეს, გაქარიამ გადაწყვიტა დამშვიდობებოდა გრადიციულ აგრიბუგს და გაიპარსა წვერი.

ვარჯიშის წინ, მოსწავლეების მოლოდინში, სპორტული დარბაზის წინ მიდმოდიოდა მწვრთნელი. ბავშვები თანდათან იკრიბებოდნენ და აშკარად ეგყობოდათ, რომ ვიღაცის მოლოდინში არ შედიოდნენ დარბაზში.

რალაც მომენტში მწვრთნელთან, გაქარია მირუაშვილთან მივიდა გაა და მორიდებით ჰკითხა: თქვენ გაქარია მირუაშვილის ძმა ხომ არ ხართ, ძალიან ჰგავხართ.

ბავშვებმა ველარ იცნეს წვერგაპარსული მწვრთნელი.

ორი ნინო

მოხდა ისე, რომ ერთ-ერთი შეჯიბრის ფინალში ერთმანეთის პირისპირ დადგა ორი ნინო და ორივე საბიაშვილი.

მსაჯი აცხადებს – მარცხნივ ნინო საბიაშვილი, მარჯვნივ ... და შეჩერდა, ვერ გაეგო, რა ხდებოდა.

გაკვირვებული აქეთ-იქით აცეცებდა თვალებს.

ვიღაცამ დაბალი ხმით მიაძახა – ისიც ნინო საბიაშვილიაო. მსაჯი ან ვერ მიხვდა რაში იყო საქმე, ან არ დაიჯერა.

ხელებს იქნევდა და გაიძახოდა – მეორე ვინ არის, ვის უნდა შეხვდესო...

მოკლედ, გაიმარჯვა ნინო საბიაშვილმა.

ხრიკები

მწვრთნელი ასწავლის ალექსანდრეს, რომ თუ დაიღალე, შეგიძლია წაიქცე და ცოცხალი შეისვენო, ან წაიფორხილო და ისე წაიქცე და ა.შ.

შეხვედრა მიმდინარეობდა კოკოშინკაის სტილით. ალექსანდრეს მოწინააღმდეგე იყო საქართველოს ნაკრების წევრი. იბრძოლეს 2 წუთი. დამთავრდა ფრედ. დაამატეს 2 წუთი (ბრძოლა თუ კვლავ ფრედ დამთავრდება, მაშინ გამარჯვება მიენიჭება ნაკლებწონიან სპორტსმენს).

მოწინააღმდეგემ დაარგა ალექსანდრეს და ისიც, რაღაცნაირი მონღოლებით წაიქცა და გააგროძელა წოლა – იფიქრა დავისვენებო. დრო გადიოდა, წაგება ახლოვდებოდა, როცა მწვრთნელმა შეუყვირა – ადექი დროზე, რას აკეთებო...

შენ არ მასწავლე, თუ დასვენება მოგინდეს, წაიქეციო, – ნიშნისმოგებით მიაძახა მწვრთნელს.

ფოტოაპარატი

ალექსანდრე კარგ სპორტულ ფორმაში იყო და მომდევნო შერკინებაში ფავორიტად იყო მიჩნეული. მისმა ძმამ ფოტოაპარატი წაიღო თან, რომ გადაეღო გამარჯვების ისტორიული კადრები, მაგრამ...

მოწინააღმდეგეები მიესალმნენ ერთმანეთს და მერე გაშორდნენ (როგორც წესი) და მოიბიძნენ პირველი დარგყმებისათვის. ალექსანდრემ მოულოდნელად რაღაცნაირად წაიბოროძიკა და წასაქცევად დაიხარა. მოწინააღმდეგემ (ისევე როგორც არბიგრებმა) ჩათვალა, რომ ალექსანდრემ რაღაც ილეთი წამოიწყო და ელვის სისწრაფით მიაყენა უძლიერესი დარგყმა. 2-3 წამში ბრძოლა დამთავრდა ისე, რომ არც კი დაწყებულა. ალექსანდრეს ძმამ ვერ მოასწრო ფოტოაპარატის ჩაჩხაკუნებაც კი.

ბაქარია მირუაშვილი

ოქროს მედალოსნები

1. ავაზნელი დავითი	31. დავითაშვილი იასონი
2. ავაზნელი მამა	32. დოლიაშვილი გიორგი
3. ავაზნელი ცემარი	33. ელბაქიძე ამირანი
4. ახალბედაშვილი იოსები	34. ელიომბიშვილი მაური
5. ბაბანდარაშვილი ირაკლი	35. ერისთავი დიანა
6. ბაიდაური ვანო	36. ელბაქიძე ს.
7. ბალიაშვილი გიორგი	37. ექვთიმბიშვილი ნოდარი
8. ბერუაშვილი დურო I	38. ვანიშვილი ბ.
9. ბერუაშვილი ელგუჯა I	39. ვანიშვილი თ.
10. ბერუაშვილი დურო II	40. ვანიშვილი რ.
11. ბერუაშვილი ელგუჯა II	41. ვამაგაშვილი გიორგი
12. ბებნაძე რამაზი	42. ვამაძე ნიკოლოზი
13. ბერიძე დავითი	43. გომბროვი მამა
14. ბერელაშვილი დავითი	44. თენაძე გიორგი (გია)
15. ბარიანიძე ლელა	45. თეგეგაშვილი ალექსანდრე
16. ბზიშვილი გ.	46. თოთლაძე გიორგი
17. ბუხრიკიძე ნინო	47. თევდორაშვილი გიორგი
18. ბუხრიკიძე გიორგი	48. თოთლაძე ლ.
19. ბიბილაშვილი ნიკოლოზი	49. თუშიშვილი ოთარი
20. გაბინაშვილი მიხეილი	50. ივანიშვილი სოსო (იოსები)
21. გეგელაშვილი გიორგი	51. ინდუაშვილი თამაზი
22. გიორგაშვილი გიორგი	52. კანდელაკი გიორგი
23. გოგიშვილი ვანო	53. კანდელაკი თარაში
24. გულუაშვილი ქეთევანი	54. კობახიძე მამუკა
25. გიგაური ანა	55. კობახიძე ლაშა
26. გიორგაშვილი გ.	56. კობახიძე გიორგი
27. გოგშელიძე გიორგი	57. კაჯილაშვილი გურამი
28. გოგიჩაიშვილი ბორისი	58. კრიხელი იოსები
29. გუსოშვილი ომარი	59. კურგანიძე კობა
30. დავითაშვილი დავითი	60. კარბელაშვილი დავითი

61. კველიძე გიორგი	93. გლაშაძე რაგი
62. ლობჯანიძე ბექა	94. ქრისტესიაშვილი რ.
63. ლოცულაშვილი ალექსანდრე	95. ქასოშვილი ციალა
64. მარტიაშვილი ხვიჩა	96. ქიბროწაშვილი ანზორი
65. მენაბდიშვილი ბურაბი	97. ყაბიშვილი ვასილ
66. მწარიაშვილი ილია	98. შოშიაშვილი შალვა
67. მაისურაძე ლაშა	99. შავდათუაშვილი ლაშა
68. მარწყვიშვილი ვახტანგი	100. ჩალაური ნიკა
69. მისირელი შ.	101. ჩიხლაძე შოთა
70. მიხანაშვილი ჭ.	102. ჩიხლაძე ჯიმშერი (ჯიმა)
71. მუკნიაშვილი ეკატერინე	103. ჩოჩიშვილი შოთა
72. მომცელიძე იოსები	104. ჩოჩიშვილი თენგიზი
73. მაყიშვილი გიგლა	105. ცაციაშვილი სერგო
74. მოდესიანი ვლადიმერი	106. ციქუბაძე ბადრი
75. მუბიაშვილი მალხაზი	107. წკრიალაშვილი გიორგი
76. მჭედლიშვილი ჯემალი	108. ხაბელაშვილი ვ.
77. მალალთაძე როინი	109. ხინჩეგაშვილი გიორგი (გია)
78. მეგრეველი ნოდარი	110. ხინჩეგაშვილი ვლადიმერი
79. მექვაბიშვილი ელგუჯა	111. ხინჩეგაშვილი გვანცა
80. ნარიაშვილი მერაბი	112. ხმიადაშვილი ვასილი
81. ნონიკაშვილი ოთარი	113. ხაბელაშვილი გიორგი
82. პეგრიაშვილი გენო	114. ხიმანიშვილი ოთარი
83. პოლოსიანი დავითი	115. ხორბალაძე თ.
84. რამზაძე გ.	116. ხოსრუაშვილი გიორგი
85. რამზაძე ლ.	117. ხუბულური თემური
86. რევაზიშვილი გიორგი	118. ხანიშვილი აკაკი (უსურათოდ)
87. სეხნიაშვილი ნიკოლოზი	119. ჯავახიშვილი რომანი
88. სხირტლაძე გელა	120. ჯავახიშვილი დავითი
89. სადალაშვილი მაზა	121. ჯიოშვილი ა.
90. საბიაშვილი ნინო	122. გერაშვილი ვლ.
91. ტლაშაძე ილია	123. ყაბიშვილი ვ.
92. ტლაშაძე ვლადიმერი	124. ჯანაშვილი დ.

აღნიშნულის გარდა საქართველოს ჩემპიონები არიან:

1. ალაძე გიორგი	17. კაბულაშვილი ვალერი
2. ბერიკაშვილი მამუკა	18. კალაგომიშვილი მიხეილი
3. ბერკაცაშვილი მალხაზი	19. კეკელიშვილი გიორგი
4. ბიბილაშვილი ალექსანდრე	20. მარიაშიძე ვასილი
5. ბოსიკოვი ვასილი	21. მეზერიშვილი არჩილი
6. ბოჭორიშვილი ბურაბი	22. მექვაბიშვილი ელგუჯა (გუჯა)
7. გაბარაევი მალხაზი	23. მძინარიშვილი ღავითი
8. გაბაშვილი თამაზი	24. ნამარაშვილი ბადრი
9. გოგებაშვილი მიხეილი	25. ქარელიშვილი რევაზი
10. გოგებაშვილი ვანო	26. ყულუმბეგაშვილი ბადრი
11. გოციევი ალექსანდრე	27. შოშიაშვილი ბურაბი
12. დემურიშვილი გიორგი	28. ცაციაშვილი ვაჟა
13. ელიოზიშვილი იგიორგი	29. ციკოლია ედვარდი
14. ვარდუაშვილი პაატა	30. წინამძღვრიშვილი ბურაბი
15. მარხომაშვილი ბურაბი	31. წინამძღვრიშვილი ვახტანგი
16. იორამაშვილი ნუგზარი	

ჩამონათვალი სპორგსმენებისა (არასრული სია), რომლებმაც უკვე შეძლეს და მოიპოვეს მსოფლიოში ჩატარებული სხვადასხვა რანგის მათ შორის საერთაშორისო სტატუსის სპორტული გუნდების ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედლები, აღიარებულნი არიან პერსპექტიულ სპორგსმენებად და რომელთა უმრავლესობასაც (იმედი ვიქონიოთ) წინ ელის ოქროს მედლის ბრწყინვალება და საჩემპიონო ტიტული.

სიაში არ არიან შეტანილნი ჩემპიონები, რომელთაც მრავლად აქვთ ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედლები.

1. აბრამიშვილი მურა	29. ქიბროწაშვილი დავითი
2. გალეგაშვილი დავითი	30. მოისეევი ანდრეი
3. ბერძნიშვილი დავითი	31. თითიროვი გიორგი
4. ბარამიძე ცოტნე	32. ვალიშვილი მირიანი
5. ყველაშვილი ჯაბა	33. რამმაძე აკაკი
6. ხაბალაშვილი კოტე	34. კაზიაევი მურაბი
7. მსხალაძე იოსები	35. საბიაშვილი არჩილი
8. ბესარიონ გოჩაშვილი
(იგივე ბესიკ გუჩაშვილი)	36. ვილიპენკო იგორი
9. თაბუაშვილი თემური	37. მინასიანი აშოტი
10. თაბუაშვილი თემური	38. ბეჟანიშვილი დ.
11. თაბუაშვილი ვალერი	39. კერესელიძე ბადრი
12. აკოფიანი რაფიკა	40. მაზმიშვილი გიორგი
13. აღამიანი რაფაელი	41. ჩახნიაშვილი თამაზი
14. აღამიანი ალბერტი	42. კაპანაძე ბექა
15. მდინარაძე ელგუჯა	43. რუბაშვილი ვლ.
16. ცხადაძე კუკური	44. ჩოჩიშვილი რამაზი
17. ჩაჩანიძე ავთანდილი	45. ვანიშვილი თ.
18. გალეგაშვილი ვლადიმერი	46. ვანიშვილი რ.
19. მეგრეველი გოჩა	47. თოთლაძე ლ.
20. ბერელაშვილი დავითი	48. მისირელი შ.
21. ახალკაცი თემური	49. მიხანაშვილი ჭ.
22. მეჩითოვი ომარი	50. რამმაძე გ.
23. ლაფაჩი აკაკი	51. რამმაძე ლ.
24. ლობჟანიძე ოთარი	52. ქრისტესიაშვილი რ.
25. დალაქიშვილი მიხეილი	53. ციქუბაძე ბ.
26. შავშიშვილი ნიკოლოზი	54. ხაბელაშვილი ვ.
27. ტყუნაძე გოჩა	55. ხორბალაძე თ.
28. შავშიშვილი გიორგი	56. ხანიშვილი ა.
	57. ჯიოშვილი ა.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ვახტანგ სიღამონიძე - „ქართულ ასპარეზობათა ქრონიკები“. გ-ბა „საბჭოთა საქართველო“. ქ. თბილისი, 1978 წ.
2. თენგიზ გაჩეჩილაძე - „ოლიმპიური შემოდგომის თექვსმეტი გაელვება“, გ-ბა „საბჭოთა საქართველო“, ქ. თბილისი, 1989 წ.
3. გ. აკოფოვი, შ. ახვლედიანი, „სპორტული საქართველო“ (ცნობარი), ქ. თბილისი, 1982 წ.
4. ი. დიმოვი - „საქართველოს ფალავნები“, გ-ბა „საბჭოთა საქართველო“. ქ. თბილისი, 1987 წ.
5. ი. აივაზიშვილი, გ. ალავერდაშვილი - „გორელები“ გ-ბა „მერანი“. 1999 წ.
6. ვ. შიუკაშვილი – „შიდა ქართლელთა კრივი“, „შემოქმედება“, ქ. გორი, 2006 წ.
7. ვ. შაქარაშვილი - „აროდეს დაილევინ ლომთა გორაზე ლომები...“ ქ. გორი, 2017წ.
8. ვ. ბალახაძე – „ვლადიმერ ხინჩეგაშვილი“ ციკლიდან „ქართველი ოლიმპიური ჩემპიონები, თბილისი, 2016-17 წ.წ.

სარჩევი

1. შესავალი	3
2. კრივი	7
3. ჭიდაობა	31
4. კარატე	49
5. ჭადრაკი	61
6. ტანვარჯიში, აკრობატიკა	67
7. ცურვა	71
8. მძლეოსნობა.....	75
9. ჩემპიონთა მწვრთნელები	79
10. განუმომელია მათი დამსახურება (მმართველები)	95
11. მოგონებები	103
12. სამივე სინჯის მედლების მფლობელთა სიები	109

